

Divisio motuum per se.

Cap III.

SI igitur categoriæ diuiduntur substantia, & qualitate, & ipso vbi, & eo quod est ad aliquid, & quantitate, & actione, vel passione: necesse est tres esse motus, nempe eum qui est quanti, & eum qui est qualis, & eum qui est secundum locum.

2 In substantia verò non est motus: quia nulla res substantiæ est contraria. 3 Sed neque in eo quod est ad aliquid: quia fieri potest vt altero mutato alterum verè dicatur, quæquam nihil mutatum: quapropter ex accidenti est horum motus. 4 Neque igitur motus est efficientis & patientis, neque vllius moti & mouentis: quia non est motionis motio, nec generationis generatio, nec omnino mutationis.

5 Primùm enim duobus modis potest esse motionis motio. velut subiecti: vt homo mouetur, quia ex albo in nigrum mutatur. an igitur ita etiam motus aut calefit aut refrigeratur, aut locum mutat, aut augetur, aut deminuitur? sed hoc est impossibile: quoniam mutatio non est subiectum aliquod. Vel quia aliud quoddam subiectum ex mutatione mutatur in alteram speciem: vt homo ex morbo in sanitatem. sed neque hoc est possibile, nisi ex accidenti. hic enim motus est mutatio ex vno in aliud: & generatio atque interitus eodem modo: præterquam quod hæ mutationes sunt in opposito, hoc modo: motus autem alio modo. Simul igitur mutatur ex sanitate in morbum, & ex hac mutatione in aliam. sed manifestum est, cum ægrotauerit, mutatum fore in quemvis morbum: potest enim quiescere. ac præterea non in quamlibet semper, & illa ex aliquo in aliud quidpiam: quocirca erit motio opposita nempe sanatio. sed quia sic accidit: veluti, si ex recordatione in obliuionem mutetur: quoniam cui inest, illud mutatur quandoque in scientiam, quandoque in sanitatem.

6 Præterea in infinitum res abibit, si erit mutationis mutatio, & generationis generatio. necesse igitur est etiam priorem esse, si posterior erit. vt putà si generatio simplex aliquando fiebat: etiam quod fit, fiebat. quare nondum erat, quod fit simpliciter, sed erat aliquid quod fiebat, idque olim fiebat, & rursus hoc aliquando fiebat. quocirca nondum erat tunc id quod fit. Quoniam autem in infinitis non est aliquid primum; non erit primum quod fit. quare neque consequens erit. neque igitur fieri, neque moueri, neque mutari quidpiam possibile est.

EI οὖν αἱ κατηγορηματικὰ διήρτωνται ἕσσια, καὶ ποιότητι, ἔσσι ποσὸν ἔσσι ποτὸν, ἔσσι ποσὸν, καὶ ἔσσι ποσὸν, καὶ ἔσσι ποσὸν, ἢ πάσῃ ἀνάγκῃ τῆς εἰς κινήσεως, πλὴν τε τῆ ποσοῦ, ἔσσι πλὴν τῆ ποιού, καὶ πλὴν τῆ τόπου. 2 Κατ' ἕσσι δὲ ἔσσι ἐστὶ κινήσεις, ἔσσι δὲ μὴ ἐστὶ τῶν ὄντων ἕσσια ἐναντίον. 3 Οὐδὲ δὲ ἔσσι ποσὸν ἐνδέχεται γὰρ πατέρου μεταβολήν, ἀληθὲς ἔσσι πατέρα, μὴ δὲ μεταβολήν. ὥστε καὶ συμβεβηκὸς ἢ κινήσεις αἰτῶν. 4 Οὐδὲ δὲ ποιουῦτος καὶ πάσῃ, ἔσσι πᾶσι κινήσεως καὶ κινήσεως, ὅτι ἔσσι κινήσεως κινήσεις, ἔσσι γένεσεως γένεσις, ἔσσι ὅλως μεταβολὴ μεταβολῆς. 5 Πρῶτον μὲν γὰρ διχῶς ἐνδέχεται κινήσεως εἰς κινήσιν, ἢ ὡς ὑποκείμενον, ὅτι ἀνθρώπου κινήσιν, ὅτι ἐκ λυχνῶν εἰς μέλαν μεταβολήσιν. ἔσσι γὰρ ἔσσι καὶ κινήσεις, ἔσσι θερμαίνεσθαι, ἢ ψύχεσθαι, ἢ τόπον μεταλλάττειν, ἢ αὐξάνεσθαι, ἢ φθίνειν; τῆτο δὲ ἀδιώατον. ἔσσι τῶν ὑποκειμένων τί ἐστὶν ἢ μεταβολή, ἢ ἔσσι ἔτερον τί ὑποκείμενον ἐκ μεταβολῆς μεταβάλλειν εἰς ἔτερον εἶδος. ὅτι ἀνθρώπου ἐκ νόσου εἰς ὑγίαν. ἔσσι δὲ τῆτο δυνατὸν, πλὴν καὶ συμβεβηκὸς αὐτῆ γὰρ ἢ κινήσεις, ἔσσι δὲ εἶδος εἰς ἄλλο ὅτι μεταβολή. ἔσσι ἢ γένεσις δὲ καὶ ἐκ φθορᾶς, ὡς αὐτῶν πλὴν, αἰ μὲν εἰς ἀντικείμενα ὡδὶ ἢ δὲ κινήσεις ἔσσι ὁμοίως ἀμα οὖν μεταβάλλει ἔσσι ὑγείας εἰς νόσον, ἔσσι αὐτῆς αὐτῆς τῆς μεταβολῆς εἰς ἄλλω. δὴλον δὲ ὅτι ὅταν νοσήσῃ, μεταβεβηκὸς ἔσσι εἰς ὅποιον οὖν ἐνδέχεται γὰρ ἢ ἢ ἢ. ἔσσι εἰς μὴ τὸ τυχερῶς αἰεὶ, καὶ αἰεὶ ἐκ τίνος εἰς τί ἔτερον. ὡς καὶ ἐκ ἀντικείμενων ἔσσι ἢ ὑγίαν. ἔσσι δὲ συμβεβηκέναι. ὅτι, εἰ ἔσσι ἀναμνήσεως εἰς λήθη μεταβολήσιν, ὅτι ἔσσι ὑποκείμενον, ὅτι ἐκ μεταβολῆς, ὅτι μὲν εἰς ὅποιον μὲν, ὅτι δὲ εἰς ὑγίαν.

6 **E**πί τῆ, * εἰς ἀπειρα βαδίζειν, εἰ ἔσσι μεταβολῆς μεταβολή, καὶ γένεσεως γένεσις. ἀνάγκη δὲ καὶ * πλὴν ποσῆσαν, εἰ ἢ ὑπερῆσαν. ὅτι, εἰ ἢ ἀπλή γένεσις ἐγένετο ποτε, καὶ ὅ γινόμενον ἐγένετο. ὡς τε ἔσσι τὸ γινόμενον ἀπλῶς, ἔσσι δὲ τὸ γινόμενον, καὶ γινόμενον ἢ δὲ, καὶ πάλιν τῆτ' ἐγένετο ποτε. ὡς τε ἔσσι τὸ πᾶσι γινόμενον. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀπείρων ἔσσι ἐστὶ τὸ ποσῆσαν, ἔσσι ἔσσι τὸ ποσῆσαν ὡς τε ἔσσι τὸ ἐξ ἑαυτοῦ, ἔσσι γίνεσθαι οὖν, ἔσσι κινήσθαι ὅτι τε, ἔσσι μεταβάλλειν ἔσσι.

γρ. εἰς ἀπείρων
Varie verò locum hūc fuisse olim lectū, ex Simplicio intelliges.

7 Επί, τῶ αὐτῷ κινήσει ἢ ἐκδησίᾳ, καὶ ἐπὶ ἄλλοις κινήσεσιν, ἢ ἡμέσεσιν καὶ φθορᾷ. ὥστε δὲ * ἡρό-
 μων ἰσχυρῶς γίνεσθαι γινόμενον, τότε φθείρεται.
 ἔτε γὰρ ἀφ' οὗ * γινόμενον, ἔστι ὑπερῶν. εἰ γὰρ
 δεῖ δὲ φθέρησθαι. 8 Επί, δεῖ ὑλίῳ ὑπεῖναι
 καὶ τῶ γινόμενῳ, καὶ ὧ μεταβάλλοντι. * τίς οὖν
 ἔσται, ὡς περὶ τὸ ἀλλοιωτὸν ἢ σῶμα, ἢ ψυχή.
 ἔσται δὲ τὸ γινόμενον, κινήσει ἢ ἡμέσεσιν, καὶ πάλιν
 πῆ εἰς ὃ κινουῦται; δεῖ γὰρ εἶναι ἢ πῶς τῶδε ἐκ
 τῶδε εἰς τὸδε κίνησιν, ἢ μὴ κίνησιν ἢ ἡμέσειν.
 ἀμα δὲ καὶ πῶς ἔσται; ἢ γὰρ ἔσται μαθησις ἢ τῆς
 μαθησεως ἡμέσειν. ὥστε ὁδὲ ἡμέσεως ἡμέ-
 σεσιν, ὁδὲ πῆ πῆρος. ἐπὶ, εἰ τετα εἶδη κινήσεως
 ὅτι, τούτων τινὰ ἀνάγκη εἶναι πῶς ὑποκείμε-
 νῶ φύσιν, ἢ εἰς ἃ κινουῦται. οἷον, ἀνάγκη πῶς
 φερεῖν ἀλλοιοῦσθαι, ἢ φερεῖσθαι. 9 Ὅλως
 δὲ ἐπεὶ κινεῖται τὸ κινούμενον πρὸς τριῶν, ἢ ὧ
 καὶ συμβεβηκὸς, ἢ τῶ μέρους τῆ, ἢ ὧ καὶ αὐ-
 τῷ. καὶ συμβεβηκὸς * μόνον αὖ ἐνδέχεται με-
 ταβάλλειν πῶς μεταβολῶν. οἷον, εἰ ὄντα ζόμε-
 νος τρέχει, ἢ μαθηταῖοι πῶς δὲ καὶ συμβε-
 βηκὸς ἀφ' ἑαυτῶν πάλαι. 10 Ἐπεὶ δὲ ἔτε οὐσίας,
 ἔτε τῶ πρὸς τῆ, ἔτε τῶ ποιῶν ἢ πάσῃ, λείπε-
 ται καὶ τὸ ποιῶν καὶ ποσόν, καὶ τὸ πρὸς κίνησιν εἶναι
 μόνον. ἐν ἑκάστῳ γὰρ ὅτι τούτων ἐναντίωσις.
 11 Ἡ μὲν οὖν καὶ τὸ ποιῶν κινήσει, ἀλλοίωσις
 ἔσται. τῶ γὰρ ἐπέκεινται κρινὸν ὄνομα. λέγω
 ἢ τὸ ποιῶν, ἢ τὸ ἐν τῆ οὐσία. ἢ γὰρ ἢ ἀφ' οὐσίας
 ποιῶν. ἀλλὰ τὸ παθητικόν, καὶ ὃ λέγεται πά-
 σῃ, ἢ ἀπαρτῆς εἶναι. 12 Ἡ δὲ καὶ τὸ ποσόν, τὸ
 μὲν κοινὸν ἀνώνυμον. καὶ ἑκάτερον δὲ, ἀξίη-
 σις ἢ φήσις. ἢ μὲν εἰς τὸ τέλος μέγεθος, ἀξί-
 ησις. ἢ δὲ ἐκ τούτου, φήσις. 13 Ἡ δὲ καὶ τῶ
 τόπον, καὶ τὸ ἴδιον, ἢ τὸ κρινόν, ἀνώνυμος. ἔσται
 δὲ φερεῖν καλουμένη τὸ κρινόν. καίτοι λέγεται
 γὰρ φερεῖσθαι ταῦτα μόντα κυρίως, ὅταν μὴ
 * ἐπ' αὐτοῖς ἢ τὸ εἶναι τοῖς μεταβάλλοισι τ
 τόπον, ἢ * ὅσα αὐτὰ μὴ ἑαυτὰ κινεῖ καὶ τὸ τόπον.
 14 Ἡ δὲ ἐν ὧ αὐτὰ εἶδει μεταβολῆ ὅτι τὸ
 μάλλον καὶ ἥτιον, ἀλλοίωσις ὅτιν. ἢ γὰρ εἰς ἐκδη-
 σίς εἰς ἐκδησίον κινήσει, ἢ ἀπλάς, ἢ πῆ. ὅτι
 μὲν γὰρ τὸ ἥτιον ἰούσα, εἰς τοῦ αὐτίον λεγθή-
 σεται μεταβολῆν. ὅτι δὲ τὸ μάλλον, ὡς ἐκ τῶ
 ἐναντίου εἰς τὸ αὐτό. ἀφ' οὗ γὰρ ὁδὲν πῆ με-
 ταβολῆν, ἢ ἀπλάς. πῶς πῆ δέησιν τὰ ἐκδη-
 σία ὑπερῶν. τὸ ἢ μάλλον καὶ ἥτιον ὅτι, τῶ
 πλεόν ἢ ἔλαττον τῶ ἐναντίου ἐνυπερῶν, καὶ μὴ
 ὅτι μὲν οὖν αὐτὰ πρὸς μόνον κινήσει εἰσίν, ἐκ
 τούτων δὴ λαν.

7 Præterea eiusdem est motus contra-
 rius, & præterea quies: item generatio, &
 corruptio. quare quod fit, tunc corruppi-
 tur, cum fit. non enim statim ac fit, tunc
 corrumpitur, nec postea: quoniam oportet
 esse, quod interit. 8 Præterea oportet
 materiam subesse & ei quod fit, & ei quod
 mutatur. quænam igitur erit? sicuti varia-
 bile est aut corpus, aut anima: ita quod fit,
 est motus vel generatio. Rursus quid est in
 quod mouentur? oportet enim esse motum
 & generationem huius ex hoc in hoc. item
 quomodo erit? non enim disciplina gene-
 ratio est disciplina. quare nec generationis
 generatio, nec alicuius aliqua. Præterea si
 tres sunt species motus; necesse est, ut ha-
 rum aliqua sit natura subiecta, & ad quas
 mouentur: utputà necesse est lationem variari,
 vel ferri. 9 Omnino autem cum moueatur,
 quicquid mouetur, tribus modis, id est, vel
 quia ex accidenti, vel quia pars aliqua,
 vel quia per se mouetur: solū ex acci-
 denti potest mutari mutatio: veluti, si is
 qui sanatur, currat, aut discat. sed muta-
 tionem ex accidenti, iam missam fecimus.
 10 Quoniam autem motus nec est substan-
 tiæ, nec eius quod ad aliquid refertur, nec
 ipsius facere, vel pati: relinquitur, ut in qua-
 litate, & quantitate, & ubi dumtaxat fit.
 nam in his singulis est contrarietas. 11 Mo-
 tus igitur, qui est in qualitate; esto varia-
 tio. hoc enim commune nomen ei aptum
 est. dico autem qualitatem, non quæ est in
 substantia: quandoquidem etiam differen-
 tia est qualitas: sed patibilem, ex qua dici-
 tur pati aut impatibile esse. 12 Qui verò est
 quantitate, communiter quidem vacat no-
 mine: utriusque autem ratione vocatur ac-
 cretio, & deminutio: is quidem qui tendit
 ad perfectam magnitudinem, accretio: qui
 verò ab hac, deminutio. 13 Qui autem est
 secundum locum, & propriè & communi-
 ter nomine caret: vocatur autem commu-
 niter latio. quamquam ea sola propriè di-
 cuntur ferri, quæ cum locum mutant, non
 est in ipsis situm, ut se sistant; & quæ se ipsa
 non mouent secundum locum. 14 Iam ve-
 rò mutatio, quæ fit in eadem forma ad ma-
 gis & minus, variatio est. etenim motus est
 ex contrario in contrarium, vel simpliciter,
 vel quadamtenus. nam qui ad minus pro-
 greditur, in contrarium dicetur mutari.
 qui verò ad magis, tamquam ex contrario
 ad ipsum. nihil autem interest utrum qua-
 damtenus mutetur, an simpliciter: præter-
 quam quòd oportebit quadamtenus esse
 contraria: magis autem & minus est, quia
 plus vel minus contrarii inest, & non inest.
 15 Esse igitur hos tres solos motus, ex his
 manifestum est.

γρ. ἐπ' ἑαυ-
 τῆς
 γρ. ὅσα μὴ
 αὐτὰ εἶπ.

A
 B
 C
 D
 E

De immobili.

Immobile autem est, & quod omnino moueri nequit, vt sonus est inaspectabilis: & quod longo tempore vix mouetur, aut tardè moueri incipit, quod dicitur difficulter mobile: & quod natura aptum est moueri, & potest moueri, sed non mouetur tunc cùm natura aptum est, & vbi, & quomodo: quod quidem inter immobilia solum quiescere appello: contrarium enim est quies motui: proinde erit priuatio eius quod est motionis capax. 2 Quid igitur sit motus, & quid quies, & quot sint mutationes, & quales mutationes sint motus, perspicuum est ex his quæ dicta sunt.

De eo quod est simul, vel separatim: & eo quod tangit, vel est interiectum: & eo quod est deinceps, vel coherens, vel continuum.

Post hæc dicamus, quid sit simul, & quid separatim: & quid tangere, & quid interiectum: & quid esse deinceps, & quid coherens, & quid continuum: & quibus vt hæc singula insunt, natura est comparatum.

1 Simul igitur dicuntur hæc esse secundum locum, quæcumque sunt in vno loco primo. 3 Separatim verò, quæcumque sunt in diuerso. 4 Se autem tangere dicuntur ea, quorum extrema sunt simul. 5 Interiectum verò, id quod vt prius perueniat quod mutatur, natura est comparatum, quàm ad extremum in quod mutatur, cùm secundum naturam continenter mutetur. minimum autem est interiectum in tribus: quia contrarium est mutationis extremum. 6 Continenter autem mouetur, quod nihil aut parum intermittit rei, non temporis. nihil enim prohibet, intermissione facta, & quidem statim post summam chordam, sonare infimam. sed hæc est intermissio rei, in qua fit motus. quod quidem & in loci & in aliis mutationibus perspicuum est. 7 Contrarium verò secundum locum est, quod recta linea plurimum distat. quæ est enim minima, terminata est. quod verò est terminatum, est mensura. 8 Deinceps verò est, inter quod, (cùm solum post principium sit vel positione, vel natura, vel alio aliquo modo ita definitum,) & id cui est consequens, deinceps nihil est eiusdem generis interiectum. Verbi gratia, linea vel lineæ inter lineam: aut inter vnitatem vnitatis, vel vnitates: aut inter domum domus.

Tom. I.

A

Cap. IV.

Κίνησις δὲ ἐστὶ, ἢ τε ὅλως ἀδυνατοῦ κινήσεως, ὡς τῶν ὀφθαλμῶν ἀόρατος, ἢ ὅταν πολλὰ χρόνα μόνος κινήσῃ, ἢ ὅταν βραδέως ἀρχήσῃ, ὅ λέγεται δευκίνητος, καὶ ὅταν πεφυκὸς μὴ κινήσῃ καὶ δευκίνητος, μὴ κινήσῃ δὲ τότε ὅτε πέφυκε, καὶ ὅ, ἢ ὡς ἴσως ἠρεμεῖν καλεῖται τῶν ἀκινήτων μόνον. ἐν δὲ τῷ ἡρεμῷ κινήσῃ ὡς τε γέρουσι δὴ εἴη τῆς δευκίσεως. 2 Τί μὴ οὖν ἐστὶ κινήσις, ἢ ἡρεμία, καὶ πόσα μεταβολαί, ἢ ποῖα κινήσις, φανεροὶ ἐκ τῶν εἰρημῶν.

B

Cap. V.

Μετὰ δὲ ταῦτα λέγεται ἢ ἐστὶ δὲ ἀμα, καὶ χωρὶς, ἢ πῶς ἀπλεοθαί, καὶ πῶς μεταξὺ, καὶ πῶς ἐφεξῆς, ἢ πῶς ἐξήκοντον, ἢ πῶς σιωχῆς, ἢ τῶν ποῖοις ἐκαστὸν τούτων ἴσως ἀρχὴν πέφυκεν.

2 Αμα μὴ οὖν λέγεται ταῦτα εἶναι καὶ τὸν τόπον, ὅσα ἐν τῷ τόπῳ ἐστὶν ἴσως.

3 Χωρὶς δὲ, ὅσα ἐν ἑτέρῳ.

4 Απλεοθαί, ὡν τὰ ἀκρα ἀμα.

5 Μεταξὺ, εἰς ὃ ἴσως ἄλλοτερον πέφυκεν ἀφικνήσῃ ὁ μεταβάλλον, ἢ εἰς ὃ ἴσως ἄλλοτερον μεταβάλλει, καὶ φύσιν σιωχῆς μεταβάλλον. ἐν ἐλαχίστοις δὲ ἐστὶ ὁ μεταξὺ τριῶν. ἴσως ἄλλοτερον μὴ γὰρ ἐστὶ τῆς μεταβολῆς ὁ ἐναγίον.

6 Σιωχῆς ἢ κινήσεως, ὁ μηδέν, ἢ ὁ ὀλίγον ἀφαιρέσειν τῆς ἀφαιρέσεως, μὴ τῆς ἀφαιρέσεως γὰρ κωλύει ἀφαιρέσειν, καὶ ὁ ὀλίγον δὲ πῶς ἴσως ἀπλεοθαί φησὶ γὰρ πῶς νεάπλεο. ἀλλὰ τῆς ἀφαιρέσεως, ἐν ᾧ κινήσεως τῆς ἑνὸς ἐν τῷ τόπῳ, ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις μεταβολαῖς φανεροί.

7 Ἐναγίον δὲ καὶ τὸν τόπον, ὁ κατ' ἀπλεοθαί ἀπλεοθαί πλεῖστον ἢ γὰρ ἐλαχίστην πεπερασμένην ἢ πεπερασμένην, ὁ πεπερασμένον.

8 Ἐφεξῆς δὲ (οὐ μὴ πῶς ἀρχὴν μόνον ὄντος ἢ γέσεως, ἢ φύσεως, ἢ ἄλλῳ πῶς, οὐτως ἀφορεθέντος,) μηδέν μεταξὺ ἐστὶ τῶν ἐν ταῦτα γίνοι, καὶ οὐ ἐφεξῆς ἐστὶ. λέγω δὲ, οἷον γραμμὴ γραμμῆς, ἢ γραμμῆς ἢ μονάδος μονάδος, ἢ μονάδος ἢ οἰκίας οἰκίας.

Vide Vi-com.

γρ. ἀφαιρέσειν.

γρ. μὴ τ. ὁ.

γρ. ἢ γίνοι, ἢ εἶδει, ἢ ἀπλεοθαί.

A

De unitate & diuersitate motuum.

Cap VI.

VNus autem motus dicitur multis modis: quia vnum multis modis dicimus.

2 Genere igitur vnus est secundum categoriæ figuras: nam latior cum omni latiore est vnus genere motus. variatio verò à latiore differt genere.

3 Specie autem vnus est motus, si, cum genere vnus sit, etiam indiuidua specie sit. vt coloris sunt differentiæ, specie igitur differunt, denigratio & dealbatio. omnis itaque dealbatio cum omni dealbatione eadem erit specie: nec non omnis denigratio cum denigratione, cum dealbatione verò non item: itaque specie vnus motus est dealbatio cum omni dealbatione.

4 Quòd si quadam & genera simul & species sint; manifestum est, aliquo modo vnum specie motum fore, simpliciter autem vnum specie non fore. vt discendi actus, si scientia est species existimationis, ac genus scientiarum.

5 Dubitare autem quispiam possit, sitne vnus specie motus, quando ab eodem idem ad idem mutatur: vtputà vnum punctum ex hoc loco in illum locum semel atque iterum. quòd si est, conuersio eadem erit cum recta latione: & volutatio cum ambulatione. An definitum est, diuersum esse motum, si id, in quo sit, diuersum est specie? orbiculare autem à recto diuersum est specie. 6 Genere igitur ac specie motus vnus ita est. 7 Simpliciter autem vnus est motus, qui est essentia vnus & numero. quis autem sit talis, manifestum diuidentibus fiet. tria namque sunt numero, circa quæ dicimus motum vnum esse, nempe quòd, & in quo, & quando. dico autem quòd: quia necesse est esse aliquid quòd moueatur: vt hominem, aut aurum. & in aliquo hoc moueri: velut in loco, vel in affectione. & aliquando: propterea quòd in tempore omnis res mouetur. Ex his autem in re in qua mouetur, positum est vt sit motus vnus genere, vel specie: coherentia verò posita est in tempore. simpliciter autem vnum esse motum in his omnibus: nam & id in quo, vnum esse oportet atque indiuiduū: veluti, formam. & rursus quando: veluti, tempus vnum esse, nec interrumpi: sed & mobile vnum esse, non ex accidenti, (vt album nigrescere, & Coriscum ambulare: vnum autem sunt Coriscus & album, sed ex accidenti) neque commune: quia possunt duo homines simul curari eadem curatione, vt lippitudinis: verum hic non est vnus motus simpliciter, sed specie vnus.

Tom. I.

MΙΑ δὲ κίνησις λέγεται πολλαχῶς. ὅτι γὰρ ἐν πολλαχῶς λέγεται. 2 Γένος μὲν οὖν μία, καὶ τὰ γήματα τῆς κατηγορίας ἔστι. Φορὰ μὲν γὰρ, πάση φορᾷ τὰ γῆματα ἑκάστη. ἀλλοίωσις δὲ, φορᾶς ἑτέρας τὰ γῆματα.

3 Εἶδει δὲ μία, ὅταν τὰ γῆματα μία οὖσα, ὡς ἐν ἀτόμῳ εἶδη ἢ οἷον, χρώματος μὲν εἰσι δύο φορᾶί. τοιούτου ἄλλη τὰ εἶδη μέλανις, ὡς λευκότητις. πάντα οὖν λευκότητις πάση λευκότητι ἢ αὐτῇ καὶ ὅτι εἶδος ἔστι. καὶ πάντα μέλανις μὲν αἰσθητῆ. λευκότητι δ' οὐκ ἔτι. ὅθεν εἶδη μία λευκότητις λευκότητις πάση.

4 Εἰ δὲ ἔστιν ἅπασα ἢ καὶ γῆματα ἅμα καὶ εἶδη ἔστι, δηλον οὖν ὡς εἶδη πως μία ἔστι, ἅπασας δὲ μία εἶδη, ὡς οἷον, ἢ μάθησις, εἰ ἢ ὅτισημη, εἶδος μὲν ἀπολήψως, γῆματα δὲ τῶν ὅτισημη.

5 Απορήσκει δ' ἀπὸ τῆς, εἰ εἶδη μία κίνησις, ὅταν ἐκ τῶν αὐτῶν ὅτι αὐτῶν εἰς ἄλλο μεταβολή. οἷον, ἢ μία στιγμή ἐκ τῶνδε τῶν τόπων εἰς τὸνδε τὸν τόπον πάλιν ὡς πάλιν. εἰ δὲ τῶνδε, ἔστι ἢ κοκλοφορία τῆς ὄψις φορία ἢ αὐτῇ. καὶ ἢ κύλισις τῆς βαδίσεως. ἢ διώρεσις, ὅτι ὡς εἶδη ἑτέρον ἢ τὰ εἶδη, ὅτι ἑτέρας κίνησις; ὅτι ὡς εἶδη φορέσις, τῶν ὄψις ἑτέρον τὰ εἶδη.

6 Γένος μὲν οὖν καὶ εἶδη κίνησις μία, οὕτως.

7 Ἄπασας δὲ μία κίνησις, ἢ τῆς οὐσίας μία, καὶ ὡς ἀριθμῶσι. τίς δὲ ἢ τριαύτη, δηλον διελογισμοῖς. τρία γὰρ ἔστι τῶν ἀριθμῶν ὡς εἰ λέγεται πλὴν κίνησιν μίαν, ὡς καὶ ὡς, καὶ ὅτε. λέγεται δὲ ὡς, ὅτι ἀνάγκη εἶναι ὡς κινήσιν. οἷον ἀνθρώπου, ἢ χρυσοῦ. ὡς ἐν τινι τῶν κινήσιν οἷον ἐν τόπῳ, ἢ ἐν πάσῃ. καὶ πότε. ἐν χρόνῳ γὰρ πᾶσι κινήσιν. τούτων δὲ ὡς μὲν εἶδη τὰ γῆματα ἢ τὰ εἶδη μίαν, ἔστιν ἐν ὡς ὡς ὡς κινήσιν. ὅτι δὲ ἐχόμενον οὖν ἐν ὡς χρόνῳ. ὅτι δ' ἅπασας μίαν, ἐν ἅπασιν τούτοις. καὶ γὰρ ἐν ὡς ἐν δεῖ εἶδη καὶ ἀτόμον οἷον ὡς εἶδος. καὶ αὖ ὅτι ὅτε, οἷον ὡς χρόνον ἕνα. καὶ μὴ ἀλλοίωσις καὶ ὡς κινήσιν ἐν εἶδη, μὴ καὶ συμβεβηκός. ὡς ὡς ὡς λευκὸν μελαίνεσθαι, καὶ Κορίσκον βαδίζειν. ἐν δὲ καὶ ὡς Κορίσκος, καὶ λευκόν, ἀλλὰ καὶ συμβεβηκός. μηδὲ κοινόν. εἴη γὰρ αὖ ἅμα δύο ἀνθρώποις ὑνάσθαι πλὴν αὐτῶν ὑγίαισι, οἷον ὄφθαλμίας. ἀλλ' ὡς μία αὐτῇ, ἀλλ' εἶδη μία.

Υγ iiiij

8 Τὸ δὲ Σωκράτη πῶς αὐτῷ μὲν ἀλ- A
 λούωσιν ἀλλοιοῦσθαι τὰ εἶδει, ἐν ἄλλῃ δὲ
 χρόνῳ, καὶ πάλιν ἐν ἄλλῃ, εἰ μὲν ἐνδέχε-
 ται ὁ φθαρῆν, πάλιν ἐν γίνεσθαι τὰ ἀειθ-
 μῶ, εἴη δὲ καὶ αὐτὴ μία. εἰ δὲ μὴ, ἢ αὐτὴ
 μὲν, μία δὲ οὐ.

9 Ἐχθρὸν δὲ ἀπορία τὴν αὐτὴν ἀπλοῦσιν,
 ἢ πότερον μία ἢ ὑγίεια, καὶ ὅλως αἰετῶς
 καὶ τὰ πάθη τῆ ἕσσης εἶσιν ἐν τοῖς σώμασι.
 κινουμένων γὰρ φαίνεσθαι τὰ ἐκτὸν ἢ ῥέοντα.
 εἰ δὲ ἢ αὐτὴ καὶ μία ἢ ἕωθεν καὶ νῦν ὑ-
 γία, ἀλλὰ τί οὐκ αὐτὸ καὶ ὅταν ἀφελίπων γὰ-
 ρη ἢ πάλιν πῶς ὑγίαν, καὶ αὐτὴ καὶ ἐκείνη
 μία ἢ ἀριθμῶ αἰετῶς; ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος
 πᾶσι τοσοῦτον ἀφαιρέσει, ὅτι, * εἰ μὲν
 δύο, ὁ αὐτὸ τῆτο, ὡς τὰ ἀριθμῶ μία, καὶ
 τὰς ἕξεις ἀνάγκη. μία γὰρ ἀριθμῶ ἐνέρ-
 γεια, ἐνὸς ἀριθμῶ. εἰ δὲ ἢ ἕξις μία, ἴσως
 οὐκ αἰετῶ δόξῃ πῶς μία καὶ ἐνέργεια (ἢ).
 ὅταν γὰρ παύσῃται βαδίζων, οὐκ ἐπὶ ὅτι
 ἢ βαδίζων. πάλιν δὲ βαδίζοντος ἕσση. εἰ οὖν
 μία ἢ ἢ αὐτὴ, ἐνδέχεται αἰετῶ ἢ καὶ ἐν
 ἢ φθίρεσθαι καὶ (ἢ) πολλάκις. αὐτὰ μὲν εἰ-
 σιν αἰετῶ ἀπορία ἐξω τῆς νῦν σκέψεως.

γρ. εἰ μὲν οὐκ
 ἔστι πᾶσι
 μῶ, καὶ τὰς
 ἕξεις αἰετῶ.
 μία γὰρ ἀειθ-
 μῶ, ἐνέργεια,
 ἐνὸς ἀριθμῶ.
 vt ex Ale-
 xandro re-
 fert Sim-
 plic. quem
 vide.

γρ. εἰ ἄρα πᾶ-
 σα διαίρηται,
 καὶ εἰ σιωχῆς
 μ. vide in-
 terpreses.

10 Ἐπεὶ δὲ σιωχῆς πᾶσα κίνησις, πῶς τε
 ἀπλῶς μίαν ἀνάγκη καὶ σιωχῆς (ἢ), * εἰ ἄρα
 πᾶσα διαίρηται, καὶ εἰ σιωχῆς, μία.

11 Οὐ γὰρ πᾶσα ἡροῖται αἰετῶ σιωχῆς
 πάση, ὡς ἄρα ὁδὸν ἄλλο ὁδὸν, τὰ τυχόντι
 ὁ τυχόν. ἀλλ' ὅσων ἐν τὰ ἕσση. ἕσση
 δὲ, τῆ μὲν οὐκ ἐστὶ, τῆ δὲ ὅτιν, ἀλλὰ τὰ
 εἶδει καὶ ὁμοῦμα. πῶς γὰρ αἰετῶ ἀφαιρέσει, ἢ
 ἢ ἡροῖται ὁ ἕσση, γραμμῆς καὶ βαδί-
 εσεως;

12 Ἐχόμενα μὲν οὖν εἶεν αἰετῶ καὶ αἰετῶ
 αὐτὰ τὰ εἶδει, μηδὲ τὰ ἡροῖται. δραμῶν
 γὰρ αἰετῶ πῶς πῦρ ἐξείεν αἰετῶ, καὶ οὐκ ἢ γραμ-
 μῆς, ἐκ ἀφαιρέσει, φθορὰ ἐχόμενα, σιω-
 χῆς δὲ οὐκ ἐστὶ. κείνη γὰρ ὁ σιωχῆς, ὡν
 τὰ ἕσση ἐν.

13 Ὡστε ἐχόμενα ἢ ἐφεξῆς εἶσι, τὰ τὸν
 χρόνον (ἢ) σιωχῆς. σιωχῆς δὲ, ἢ τὰς κί-
 νησις. τῆτο δ', ὅταν ἐν ὁ ἕσση ἡροῖται
 ἀμφοῖν.

14 Διὸ ἀνάγκη πῶς αὐτῷ τὰ εἶδει (ἢ)
 καὶ ἐνὸς, καὶ ἐνὶ χρόνῳ πῶς ἀπλῶς σιω-
 χῆς κίνησιν καὶ μίαν. τὰ χρόνῳ μὲν, ὅ-
 πως μὴ ἀκίνησια μεταξὺ ἢ. ἐν ἢ ἀφαι-
 ροντι γὰρ ἡροῖται ἀνάγκη. πολλαὶ οὖν καὶ
 οὐ μία ἢ κίνησις, ὡν ὅτιν ἡροῖται μεταξὺ.

8 Sed pone Socratem eadem variatio-
 nis specie variari, in alio tamen atque alio
 tempore: siquidem potest, quod interit,
 rursus unum fieri numero: erit &
 hic motus vnus. sin minus, erit quidem
 idem motus, non tamen vnus.

9 Existit etiam dubitatio huic affi-
 nis, an essentialiter in corporibus vna
 sit sanitas, & omnino habitus & affe-
 ctiones. nam quæ his prædita sunt, vi-
 dentur moueri & fluere. quod si vna &
 eadem est sanitas, quæ erat manè, &
 quæ nunc est: cur non etiam, cum
 intermissam sanitatem rursus receperit,
 hæc quoque vna & eadem numero erit?
 nam est eadem ratio. sed hoc differt:
 quod si duo propter hoc ipsum sunt
 tamquam vnus actus numero, etiam
 habitus necesse est esse vnus: vnus enim
 numero actus est vnus numero. verum
 si habitus sit vnus, fortasse nondum
 alicui videbitur esse etiam vnus actus.
 cum enim defuerit ambulatio: rursus au-
 tem ea ambulante, erit. si igitur est v-
 na & eadem, certè vnum & idem po-
 terit & interire & esse sæpius. Sanè hæc
 dubitationes sunt alienæ à præsentī con-
 sideratione.

18 Cum autem omnis motus sit con-
 tinuus: necesse est, eum qui simpliciter
 est vnus, esse etiam continuum: siqui-
 dem omnis est diuiduus: & si est conti-
 nuus, est vnus.

11 Non enim omnis motus omni motui
 continuus fieri potest: quemadmodum
 nec aliud quodvis cuius: sed ea san-
 tum continua sunt, quorum extrema sunt
 vnum. extrema verò quorundam non
 sunt, quorundam autem sunt diuersa
 specie & homonyma. quo enim modo
 se tangere aut vnum fieri possunt extre-
 mum lineæ & ambulationis?

12 Cohærete igitur possunt etiam mo-
 tus, qui non sunt iidem specie, nec ge-
 nere: quia fieri potest, vt cum aliquis
 cucurrerit, confestim febricitet: & ve-
 luti fax, ex successione, latius cohæ-
 ret, sed continua non est; quia pos-
 situm est, continuum esse, quorum extre-
 ma sunt vnum.

13 Quapropter cohærent, & deinceps
 sunt, eo quod tempus est continuum.
 Continui autem sunt, eo quod ipsi motus
 sunt tales: quod quidem tunc est cum am-
 borum extremum factum est vnum.

14 Idcirco necesse est vt motus qui
 est simpliciter continuus & vnus, sit i-
 dem specie, & vnus, & in vno tempo-
 re. in vno quidem tempore, ne motus va-
 cuitas intericiatur: quoniam in interuallo
 quiescere necesse est: proinde multi non v-
 nus est motus, quibus est quies interiecta.

B

C

D

E

quare si motus aliquis statu interrumpitur, neque est vnus, neque continuus. intericitur autem, si tempus sit interiectum. eius autem motus qui specie non est motus, non potest dici vnitas, etiam si non intermittatur tempus. nam tempus quidem est vnum: sed motus est specie diuersus. etenim motum qui est vnus, necesse est etiam specie vnum esse: hunc verò simpliciter esse vnum, non est necesse.

15 Quis igitur sit motus simpliciter vnus, dictum est.

16 Præterea dicitur vnus, etiam is qui est perfectus: siue genere, siue specie sit, siue essentia: sicut & in aliis perfectum & totum est vnus. quandoque verò, etiam si imperfectus sit, vnus dicitur, dummodo sit continuus.

17 Præterea & aliter præter eos qui commemorati sunt, dicitur vnus motus, qui est æquabilis. nam qui est inæquabilis, quodammodo non videtur vnus, sed magis qui est æquabilis, vt recta linea: inæquabilis enim est indiuiduus. videntur autem differre, vt magis & minus.

18 Porro in omni motu est æquabilitas vel inæquabilitas. nam & variari potest æquabiliter, & ferri super æquabili spatio, vt circulo, aut linea recta. eademque ratio est accretionis, & diminutionis.

19 Inæquabilitatis autem differentia quandoque consistit in eo in quo mouetur: quia fieri nequit vt motus sit æquabilis super non æquabili magnitudine: vt inflexæ lineæ, vel anfractus, vel alius magnitudinis, quarum quævis pars cum quavis non congruit. quandoque verò nec in ipso vbi, nec in ipso quando, nec in eo ad quod mouetur, sed in modo. celeritate enim ac tarditate interdum definitur: nam cuius eadem est celeritas, is est æquabilis: cuius autem non est eadem, inæquabilis.

20 Idcirco celeritas ac tarditas non sunt species, nec differentia motus: quia consequuntur omnes motus specie differentes: quocirca neque grauitas & leuitas, quæ est ad idem: vt terra ad seipsam, aut ignis ad seipsum. 21 Motus igitur inæquabilis est vnus, quia est continuus: sed minus: quod quidem inflexæ lationi accidit. quod autem est minus, semper habet contrarium admixtum. 22 Quod si omnis motus vnus, potest esse æquabilis & non æquabilis: certe motus, qui non sunt specie coherentes & vni, non possunt esse vnus & continuus. quo enim modo potest esse æquabilis, qui componitur ex variatione & latione? nam oportet eos inter se congruere.

A ὡς τε εἰ τις κίνησις τῶν ἀφ' αὐτῶν βαίνειται, οὐτε μία, οὐτε σὺν ἐχέει. ἀφ' αὐτῶν βαίνειται δὲ, εἰ μετὰ τὸν χρόνον. * τῆς δὲ ὡς εἶδει μὴ μίας, & καὶ εἰ μὴ ἀφ' αὐτῶν βαίνειται ὁ χρόνος. ὁ μὲν γὰρ χρόνος, εἷς. ὡς δ' εἶδει, ἡ κίνησις ἄλλη. πῶς μὲν γὰρ μίαν ἀνάγκη, καὶ εἶδει μίαν εἶ. τῶν δὲ ἀπλῶς εἶ μίαν, οὐκ ἀνάγκη.

Argyropylyus, vel legisse aliter, vel obscuram breuitate philosophi paraphrasi, vt alibi, illustrare voluisse videtur.

15 Τίς μὲν οὖν κίνησις ἀπλῶς μία, εἴρηται.

16 Ἐπὶ δὲ λέγεσθαι μίαν ἢ τέλος, ἐὰν τε καὶ ἴσος, ἐὰν τε καὶ εἶδος ἢ, ἐὰν τε καὶ οὐσία. ὡς ὅτε καὶ ἀτελής ἢ, μία λέγεται, ἐὰν μόνον ἢ σὺν ἐχέει.

17 Ἐπὶ δ' ἄλλως τῶν εἰρημύμας λέγεσθαι μίαν κίνησις, ἢ ὁμαλῆς. ἡ γὰρ ἀνώμαλος ἐστὶν ὡς ἔδοξε μία, ἀλλὰ μᾶλλον ἢ ὁμαλῆς, ὡς ὅτε ἢ βύθια. ἡ γὰρ ἀνώμαλος, διαρετή. εἰ καὶ δὲ ἀφ' αὐτῶν ὡς ὅ μᾶλλον ἢ ἦτον.

18 Ἐστὶ δ' ἐν ἀπάσῃ κινήσει, τὸ ὁμαλῶς εἶ μὴ. ἢ γὰρ ἀλλοιοῖτο ὁμαλῶς, καὶ φέροιστο ἐφ' ὁμαλῶς, ὅτι, κύκλος, ἢ βύθια, ἢ ὡς αὐξίω ὡς αὐτῶς καὶ φησὶν.

19 Ἀνωμαλίας δ' ἐστὶ ἀφ' αὐτῶν, ὅτε μὲν ἐφ' αὐτῶν κινεῖται ἀδύνατον γὰρ ὁμαλῆ εἶ πῶς κίνησιν μὴ ὅτι ὁμαλῶ μὲν ὅτι, ἢ τῆς κεκλασμένης κίνησις, ἢ ἢ τῆς ἐλικος, ἢ ἄλλῃ μὲν γένοιτο, ὡν μὴ ἐφαρμόθη τὸ τυχεῖν ὅτι τὸ τυχεῖν μέγος. ὅτε δὲ ἔτε ἐν τῶ πῶς, ἔτε ἐν τῶ ποτέ, ἔτε ἐν τῶ εἰς ὅ, ἀλλ' ἐν τῶ ὡς. ταχυτῆτι γὰρ καὶ βραδυτῆτι ὅτιοτε διώριται. ἢς μὲν γὰρ τὸ αὐτὸ πάχος, ὁμαλῆς. ἢς δὲ μὴ, ἀνώμαλος. 20 Διὰ τῶν εἶδη κινήσεως, ὡς δὲ ἀφ' αὐτῶν, τῶς ἀφ' αὐτῶν, ὅτι πάσης ἀκολουθεῖ τῶς ἀφ' αὐτῶν κατ' εἶδος. ὡς τε τῶς βαρύτης ἢ κουφότης ἢ εἰς τὸ αὐτὸ, ὅτι γῆς πρὸς αὐτῶν, ἢ πυρὸς πρὸς αὐτῶν.

21 Μία μὲν οὖν ἢ ἀνώμαλος, ὡς σὺν ἐχέει. ἢ ἦτον δὲ, ὅτε τῆς κεκλασμένη συμβαίνει φέρεται. τὸ δὲ ἢ ἦτον, μίξις αἰεὶ τῶς ἐναντίας.

22 Εἰ δὲ πᾶσθι πῶς μίαν ἐνδέχεται καὶ ὁμαλῆ εἶ καὶ μὴ, οὐκ αὐτῶν εἴησθαι αἰ μὴ κατ' εἶδος ἐξήδηται ἢ αὐτῶν, μία καὶ σὺν ἐχέει. πῶς γὰρ αὐτῶν εἶ ὁμαλῆς, ἢ ἢ ἀλλοιώσεως συγκλημμένη καὶ φέρεται; δέοι γὰρ αὐτῶν ἐφαρμόθη.

E

Cap. VII.

De contrarietate motus.

EΤΙ ΔΕ, δρωτέον ποία κινήσις ἐναντία κινήσῃ. Ἐπει μὴ μιν δέ, τ' αὐτὸν ἔχον.

2 Διαρετέον δὲ πρῶτον, πότερον ἐναντία κινήσις ἢ ἐκ τῆ αὐτῆ τῆ εἰς τὸ αὐτὸ, οἷον ἐκ υἰγείας, τῆ εἰς υἰγίαν, οἷον, καὶ γνῆσις καὶ φθορὰ δοκεῖ· ἐκ τῆ ἐναντίων, οἷον ἐκ υἰγείας τῆ εἰς νόσον· ἐκ τῆ εἰς ἐναντία, οἷον ἐκ υἰγίαν τῆ εἰς νόσον· ἐκ τῆ εἰς ἐναντία, τῆ εἰς ἐναντίον, οἷον ἐκ υἰγείας, τῆ εἰς νόσον· ἐκ τῆ εἰς ἐναντία εἰς ἐναντίον, τῆ εἰς υἰγίαν εἰς ἐναντίον, οἷον, ἐκ υἰγείας εἰς νόσον, τῆ εἰς νόσον εἰς υἰγίαν· ἀλλὰ γὰρ ἢ ἓνα τινὰ πούτων ἐστὶ τῶν ἔχοντων, ἐκ τῆ αὐτῆ. ἢ γὰρ ἔστιν ἄλλως ἀντίτιθεναι.

3 Ἐστὶ δὲ, ἢ μὴ ἐκ ἐναντίας τῆ εἰς ἐναντίον ἐκ ἐναντίας, οἷον ἐκ υἰγείας τῆ εἰς νόσον· ἐκ αὐτῆ γὰρ ἐκ μίαν. ὁ μὴ μὲν εἶναι, ἢ τὸ αὐτὸ αὐτῆ. ὡς περὶ ἐκ τῆ αὐτῆ τῆ εἰς υἰγείας μεταβάλλει, καὶ τὸ εἰς νόσον.

4 Οὐδὲ ἢ ἐκ ἐναντίας, τῆ εἰς ἐναντία. ἀλλὰ γὰρ συμβαίνει ἐκ ἐναντίας, καὶ εἰς ἐναντίον, ἐκ μεταξὺ. ἀλλὰ περὶ μὴ τούτου, ὑπερὸν ἔρου μὴ. ἀλλὰ μάλλον ὁ εἰς ἐναντίον μεταβάλλει δόξασεν αὐτὸν εἶναι τῆς ἐναντίωσης, ἢ ὁ ἐκ ἐναντίας. ἐκ μὴ γὰρ, ἀπαλλαγὴ ἐκ ἐναντιότητος. ἐκ δὲ, ἀπὸ. καὶ λέγεται δὲ ἐκ αὐτῆ εἰς ὁ μεταβάλλει μάλλον, ἐκ τῆ εἰς υἰγίαν εἰς ἐκ υἰγίαν· νόσον δὲ ἢ εἰς νόσον.

5 Λεῖπεται δὴ ἢ εἰς ἐναντία, καὶ ἢ εἰς ἐναντία * ἐκ ἐναντίων.

6 Τάχα μὴ οὐ συμβαίνει τῆ εἰς ἐναντία, καὶ ἐκ ἐναντίων εἶναι. ἀλλὰ τὸ εἶναι ἴσως ἢ τὸ αὐτὸ. λέγω δὲ, ὁ εἰς υἰγίαν, τῆ εἰς νόσον· καὶ ὁ ἐκ υἰγείας, ὁ εἰς νόσον.

7 Ἐπεὶ δὲ ἀφερέσει μεταβολὴ κινήσεως (ἢ ἐκ τίνος γὰρ ὑποκείμενος εἰς τὴν ὑποκείμενον μεταβολὴ, κινήσις ἔστιν) ἢ ἐκ ἐναντίας εἰς ἐναντίον, τῆ εἰς ἐναντία· εἰς ἐναντίον, κινήσις ἐκ ἐναντίας. οἷον, ἐκ υἰγείας εἰς νόσον, τῆ εἰς νόσον εἰς υἰγίαν.

8 Δῆλον δὲ ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς, ὅποια δοκεῖ πρὸς ἐναντία εἶναι. ὁ νοσῶν γὰρ ἐκ υἰγίαν ἀφαιρῆσαι, καὶ τὸ μανθάνειν ἀπαπῶσαι μὴ δι' αὐτῆ. εἰς ἐναντία γὰρ ὡς περὶ γὰρ ἐπιτήμιον ἔστιν. οὕτως ἐκ ἀπάτῃ καὶ δι' αὐτῆ κτῶσαι, καὶ δι' ἀπώτου. καὶ ἢ ἀπὸ φθορῆς, τῆ κείνω.

PRAETEREA definiendum est, quis motus sit motui contrarius: & eodem modo de statu. 2 Primum autem explicandum est, siue contrarius motus qui est ex eodem, ei motui qui est in idem: veluti, qui est ex fanitate, ei qui in fanitatem, cuiusmodi & ortus & interitus esse videtur: an qui est ex contrariis, ut qui est ex fanitate, ei qui ex morbo: an qui in contraria, ut is qui in fanitatem, ei qui in morbum: an qui ex contrario, ei qui in contrarium, veluti, qui est ex fanitate, ei qui in morbum; an qui ex contrario in contrarium; ei qui ex contrario, in contrarium, veluti, qui ex fanitate in morbum, ei qui ex morbo in fanitatem. necesse est enim, vel vnum aliquem esse ex his modis, vel plures: quia non licet motus aliter opponere.

3 Sed qui est e contrario, ei qui est in contrarium, contrarius non est: veluti, qui est ex fanitate, ei qui est in morbum: quippe qui est vnus & idem: verum essentia non est ipsis eadem: sicuti nec mutari ex fanitate, & in morbum, idem est.

4 Nec qui est ex contrario, ei qui est ex altero contrario. simul enim accidit ut sit ex contrario & in contrarium vel medium interiectum. Sed de hoc posteriùs dicemus. Sed potiùs in contrarium mutari, videri potest esse causa contrarietatis, quàm mutari ex contrario: quoniam hoc est liberatio à contrario, illud autem est assumptio: ac dicitur quisque motus ab eo in quod mutatur, potiùs quàm ab eo ex quo mutatur: ut sanatio dicitur, quæ tendit in fanitatem: morbi autem correptio, quæ in morbum. 5 Restat igitur motus qui est in contraria, & qui est ex contrariis in contraria.

6 Fortassis quidem accidit, ut motus qui sunt in contraria, etiam sint ex contrariis: sed essentia fortasse non est eadem. Verbi gratia, qui est ad fanitatem, ei qui est ex morbo: & qui ex fanitate, ei qui in morbum.

7 Cum autem differat mutatio à motu: quoniam ea demum mutatio quæ est ex subiecto in aliquod subiectum, motus est: ut motus qui est ex contrario in contrarium, ei qui est ex contrario in contrarium, contrarius est: veluti, qui est ex fanitate in morbum, ei qui est ex morbo in fanitatem. 8 Sed & inductione manifestum est, qualia videntur esse, quæ sunt contraria. nam morbo corripi & sanari contraria sunt: item discere & falli non à se ipso: sunt enim in contraria: nam ut scientiam, ita & deceptionem & per se nancisci licet & per alium. item latior quæ est sursum versus, ei quæ est deorsum versus:

ἢ εἰς ἐναντία
ἐκ ἐναντίων

E

quoniam hæc sunt contraria in longitudi-
ne. & quæ est in dexteram, ei quæ est in si-
nistram: quoniam hæc sunt contraria in la-
titudine. & quæ est in anteriorem partem,
ei quæ est in posteriorem: quoniam & hæc
sunt contraria in altitudine. 9 *Mutatio* verò
quæ dumtaxat est in contrarium, non est
motus, sed mutatio: veluti, fieri album non
ex aliquo. 10 Sed & quibus non est aliquid
contrarium, *mutatio* quæ est ex eodem, mu-
tationi quæ est in idem, contraria est. idcir-
co ortus est interitui contrarius: & abiectio
assumptioni. verum hæc sunt mutationes,
non motus. 11 Motus verò qui ad interie-
ctum medium fiunt, quibus scilicet contrariis
aliquod est interiectum, tamquam in con-
traria quodammodo ponendi sunt: quo-
niam motus utitur eo quod est interiectum
quasi contrario, in vtramvis partem muta-
tur: utputà ex fusco in album, quasi ex ni-
gro: & ex albo in fuscum, quasi in nigrum:
ex nigro autem in fuscum, quasi in album.
nam fuscum, quod est medium, ad vtrum-
que extremum quodammodo refertur, ut
& antea dictum fuit. 12 Motus igitur mo-
tui contrarius ita est: nempe qui est ex contra-
rio in contrarium, ei qui est ex contrario in
contrarium.

De contrarietate motus & quietis.

Cum autem motui non solum videatur
motus esse contrarius, sed etiam quietes:
hoc definiendum est. simpliciter enim con-
trarius est motus motui: sed opponitur etiã
quietes: quandoquidem est priuatio, & priua-
tio quodammodo contraria dicitur. 2 Qua-
li autem qualis: veluti, motui qui est secun-
dum locum, quietes quæ est secundum locum. 3 Sed
hoc nunc dicitur simpliciter. vtrum enim
statui qui est in hoc, opponitur motus qui
est ex hoc, an qui in hoc? 4 Manifestum igitur
est, cum in duobus subiectis motus cerna-
tur, ei qui est ex hoc in contrarium, oppo-
nitur statum qui est in hoc: ei verò qui est ex con-
trario in hoc, cum qui est in contrario.
5 Quin etiam hæc quietes sunt inter se contra-
riæ: etenim absurdum est, si motus quidam
contrarii sunt, quietes autem illis oppositæ,
contrariæ non sunt. 6 Sunt autem, quæ in con-
trariis cernuntur, ut quietes quæ est in sanitate,
quieti quæ est in morbo: motui verò qui est
ex sanitate in morbum. nam ei qui est ex mor-
bo in sanitatem, esse hanc quietem contrariam,
à ratione alienum est. nam motus qui est ad
illud ipsum in quo stetit, est potius procrea-
tio quietis, qua accidit simul fieri cum mo-
tu. necesse autem est aut hanc aut illam esse.
non enim quietes quæ est in albore, est con-
traria ei motui qui est in sanitate.

A ἐναντία γὰρ ταῦτα εἰ μήκει. καὶ εἰς ὄψια,
τῆς εἰς ὄπισθεν. ἐναντία γὰρ ταῦτα εἰς πλάτει
καὶ εἰς ὀπίσθεν, τῆς εἰς ὀπίσθεν. ἐναν-
τία γὰρ καὶ ταῦτα εἰς βάθος. 9 Ἡ δ' εἰς ὀπίσθεν
πῶς μόνον, ἢ κίνησις, ἀλλὰ μεταβολή, οἷον ὁ γί-
γνεσθαι λευκὸν μὴ ἔκ τίνος. 10 Καὶ ὅσοις
δὲ μὴ ὅτι εἰς ἐναντίον, εἰ δὲ αὐτῶ, τῆς εἰς αὐτὸ
μεταβολῆς, ἐναντία. δὲ γένεσις φθορῆς ἐναν-
τία, καὶ ἀποβολῆς λήψης. αὐτὰ δὲ, μεταβο-
λαί, μὴ, κινήσεως δ' ἔ. 11 Τὰς δ' εἰς ὀπίσθεν
ἐναντίας κινήσεως, ὅσοις τῶν ἐναντίων τί ὅτι μετα-
ξὺ, ὡς εἰς ἐναντία πῶς γέτερον ὡς ἐναντία γὰρ
χρηῖται ὡς μεταξὺ εἰς κίνησις, ἐφ' ὅποτε αὐ-
τὰ μεταβάλλη. οἷον, ἐκ φαγῶν μὴ εἰς τὸ λευκόν,
ὡς ἐκ μέλανος καὶ ἐκ λευκοῦ, εἰς φαγῶν,
ὡς εἰς μέλαν. ἐκ δὲ μέλανος εἰς φαγῶν, ὡς
εἰς λευκόν τὸ γὰρ φαγῶν, τὸ μέσον, πρὸς ἐκάτε-
ρον λέγεται πῶς τῶν ἀκρῶν, κατὰ τὸ εἰρησθαι καὶ
πρὸς τὸν. 12 Κίνησις μὴ δὲ κινήσεως ἐναντία
ἔστω, εἰ δὲ ἐναντία εἰς ἐναντίον, τῆς δὲ ἐναν-
τίας εἰς ἐναντίον.

Cap. VIII.

Eπει δὲ κινήσεως ἢ μόνον δοκεῖ κίνησις εἶναι
ἐναντία, ἀλλὰ ἢ ἡρεμία, τὸ το δὲ θεωρεῖται
ἀπλῶς γὰρ ἐναντίον κίνησις κινήσεως, ἀντίκειται
δὲ καὶ ἢ ἡρεμία. ἔρησις γὰρ ἔστιν. ἔστι δὲ ὡς
καὶ ἢ ἔρησις ἐναντία λέγεται. 2 Ποία ἢ ποία,
οἷον τῆς χεῖρὸς τόπον, ἢ χεῖρὸς τόπον. 3 Ἀλλὰ τὸ μὴ
νῦν λέγεται ἀπλῶς πότερον γὰρ τῆς ἐναντίας
μῆτις, εἰ ἐκ τούτου, ἢ εἰς τὸ κίνησις ἀντίκειται;
4 Δὴλον δὲ ὅτι, ἐπεὶ ἐν δυοῖν εἰς κίνησις ὑπο-
κείμενοις, τῆς μὴ ἐκ τούτου εἰς ἐναντίον, ἢ ἐν
τύτῳ μῆτις τῆς δ' ἐκ τῶν ἐναντίας εἰς τὸ κίνησις, ἢ ἐν
τῶν ἐναντίας. 5 Ἀμα δὲ καὶ ἀλλήλας ἐναν-
τίας αὐτῶν καὶ γὰρ ἀποπον, εἰ κινήσεως μὴ ἐναν-
τίας εἰσὶν, ἡρεμίας ἢ ἀντίκειμεθα ὅτι εἰσὶν.
6 Εἰσὶ δὲ αἱ ἐν τοῖς ἐναντίοις. οἷον, ἢ ἐν ὑ-
γείᾳ, τῆς ἐν νόσῳ ἡρεμία, κινήσεως δὲ τῆς δὲ
ὑγείας εἰς νόσον. τῆς γὰρ ἐκ νόσου εἰς ὑ-
γείαν, ἀλλοθῆν. ἢ γὰρ εἰς αὐτὸ κίνησις, ἐν ὧ
ἔσκηεν, ἡρέμησις μᾶλλον ὅτιν, ἢ συμβαί-
νει γὰρ ἄμα γίγνεσθαι τῆς κινήσεως. ἀνάγκη
δὲ ἢ ταύτην, ἢ οὐκ εἶναι εἶναι. οὐ γὰρ ἢ γὰρ
ἐν λευκότητι ἡρεμία ἐναντία τῆς ἐν ὑ-
γείᾳ.

7 Οσοις δὲ μὴ ἔστιν ἐναντία, τούτων μεταβολὴ μὲν ἔστιν ἀπὸ τῆς αὐτῆς εἰς αὐτὴν κίνησις ἢ ἔστιν ἢ ἔστιν ὄντος τῆς εἰς ὄντος, καὶ μὴ μὲν τούτων ἔστιν, ἀμεταβολή δὲ. 8 Καὶ εἰ μὲν τίς εἶναι ἀποκείμενον ὁ μὴ ὄν, ἢ ἐν τῷ ὄντι ἀμεταβολή, τῆς ἐν τῷ μὴ ὄντι, ἐναντία. εἰ δὲ μὴ ἔστι τίς ὁ μὴ ὄν, ἀπορήσκειν αὐτὸς τίς, τίς ἐναντία ἢ ἐν τῷ ὄντι ἀμεταβολή, καὶ εἰ ἡρεμία ἔστιν.

9 εἰ δὲ τὸτο, ἢ ἢ πᾶσα ἡρεμία κίνησις ἐναντία, ἢ ἢ ἡρεμία καὶ ἢ φθορὰ κίνησις. δὴλον ποῖνω ὅτι ἡρεμία μὲν ἢ λεκτέα, εἰ μὴ ἔστι αὐτῆς κίνησις, ὁμοίον δὲ τίς, καὶ ἀμεταβολή.

10 ἐναντία δὲ, ἢ ἔστιν, ἢ τῆς ἐν τῷ μὴ ὄντι, ἢ τῆς φθορᾶς αὐτῆς ἢ αὐτῆς ἢ δὲ γενεσις εἰς ἐκείνην.

Cap. IX.

A Πορήσκει δὲ αὐτὸς τίς, ἀπὸ τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ τῆς φύσεως, καὶ μὴ αὐτῆς καὶ κίνησις. ἐν δὲ ταῖς ἀλλοίωσι, ἢ ἢ ἀλλοίωσις, ἢ μὲν, καὶ φύσιν ἢ δε, καὶ φύσιν ἔστιν γὰρ μᾶλλον ἢ ὑγίαισις, ἢ ἢ νόσῳσις, καὶ φύσιν, ἢ καὶ φύσιν. ὅτι λευκαῖσις, ἢ μέλανσις. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ αὐξήσεως καὶ φθίσεως. ἔτε γὰρ αὐταὶ ἀλλήλων ἐναντία, ὡς φύσις, ἢ καὶ φύσιν, ἔτε αὐξήσις αὐξήσις. ἔτε γὰρ ἡμέσεως δὲ ἔτε φθορᾶς ὁ αὐτὸς λόγος. ἔτε γὰρ, ἢ μὲν ἡμεσις καὶ φύσιν, ἢ δὲ φθορὰ καὶ φύσιν. ὁ γὰρ γηραῖν καὶ φύσιν. ἔτε ἡμεσις ὁραμῶν, πῶν μὲν καὶ φύσιν, πῶν δὲ καὶ φύσιν. 2 εἰ δὲ ἔστι ὁ βίαιος καὶ φύσιν, καὶ φθορὰ αὐτῆς φθορᾶς ἐναντία ἢ βίαιος, ὡς καὶ φύσιν ἔστι, τῆς καὶ φύσιν. * ἀρα οὕτω ἔτε ἡμεσις εἰσὶν ἐνιαυτοὶ βίαιοι, καὶ ἔχει μὲν μὲν αἰς ἐναντία αἰ καὶ φύσιν, καὶ αὐξήσις βίαιοι, καὶ φθίσις. ὅτι αὐξήσις, αἰ τῆς παχὺ ἀπὸ πρυφῶν ἢ βῶντων. καὶ οἱ οἴτοι, οἱ παχὺ ἀδρυμῶν, καὶ μὴ πηληγῆντες. ὅτι ἢ ἀλλοίωσις, πῶς; ἢ ὡς αὐτῶς; εἰσὶν γὰρ αἰ, αἰ μὲν ἕνεσ βίαιοι, αἰ δὲ φθίσις, ὅτι οἱ ἀφίεμνοι μὴ ἐν κρισίμοις ἡμέραις. οἱ δὲ ἐν κρισίμοις. οἱ μὲν, καὶ φύσιν ἀλλοίωσις. οἱ δὲ καὶ φύσιν.

γρ. μεσ

Argyrop. ap. uis sine interrog.

γρ. ἢ ἡμεσι.

3 Εσονται δὲ ἐναντία αἰ φθορὰ ἀλλήλων, * οὐ ἡμεσις. καὶ τί γὰρ κωλύει; ἔστι γὰρ ὡς. ἔτε γὰρ εἰ, ἢ μὲν ἡδεῖα. ἢ δὲ, λυπηρὰ εἶναι. ὡς τε ἔχει ἀπλῶς φθορὰ φθορὰ ἐναντία;

A 7 Quibus autem non sunt contraria, horum mutatio est quidem opposita, nempe quæ est ex eodem, ei quæ est in idem: sed motus non est: veluti, quæ est ex ente, ei quæ est in ens. ac status quidem horum non est, sed mutationis vacuitas. 8 Et si quidem non ens sit aliquod subiectum; ea mutationis vacuitas quæ est in ente, contraria erit ei quæ est in non ente. sed si non ens non est aliquid: dubitare quispiam possit, cui contraria sit ea mutationis vacuitas quæ est in ente, & an sit quies. 9 At si hoc est: vel non omnis quies erit motui contraria, vel ortus & interitus erit motus: patet igitur non esse dicendam quietem, nisi & hi dicantur motus, verum simile quiddam, & mutationis vacuitatem. 10 Contraria verò est aut nulli, aut ei mutationis vacuitati quæ est in non ente, aut interitui: hic enim ex ea est: ortus verò, in eam.

De contrarietate motus vel quietis naturalis aut præter naturam.

I Am verò dubitare aliquis possit, quomobrem in loci mutatione sunt & secundum naturam, & præter naturam, tam mansiones quàm motus: in aliis autem minimè, ut variatio, alia est secundum naturam, alia præter naturam. non est enim magis sanatio quam ægrotatio, secundum naturam, vel præter naturam: nec dealbatio, quàm denigratio. similiter senes habet etiam in accretione & diminutione: quia nec hæ sunt sibi inuicè contrariæ, tāquam natura, vel præter naturam: nec accretio accretioni: ortus quoque & interitus eadē est ratio: neq; enim ortus est secundum naturam, interitus verò præter naturam: nam senescere est secundum naturam. neq; ortum videmus partim esse secundum naturam, partim præter naturam. 2 Sed si id quod est vi, est præter naturam: etiam interitus erit interitui contrarius, nimirum violentus; quippe qui est præter naturam, ei qui est secundum naturam. Sunt igitur & ortus quidam violenti non fatales, quibus contrarii sunt ortus naturales: & auctiones violentæ & diminutiones: ut auctiones eorum qui citò propter delicias pubescunt: & frumenta, quæ citò adolefcunt, nec terra subacta altius radices agunt. In variatione autem quomodo res habet? an eodem modo? erunt enim quædā violentæ, aliæ naturales utputà alii morbo liberantur nō in diebus criticis, alii verò in diebus criticis: quorū illi præter naturam variantur; hi verò secundum naturam.

3 Erunt autem interitus inter se contrarii, non solum generationi. & quid prohibet hoc enim est aliquo modo, nempe si alter sit iucundus, alter molestus. quocirca non simpliciter interitui est interitus contrarius. sed

sed quatenus alter ipsorum est talis, alter verò talis. 4 Omnino igitur contraria sunt motiones & quietes eo, quo diximus modo: veluti, quæ est sursum, ei quæ est deorsum: loci namque contrarietates hæc sunt. naturaliter autem fertur ea latione quæ sursum tendit, ignis: ea quæ deorsum, terra: & contrariæ sunt horum lationes. ignis verò sursum quidem fertur natura, deorsum autem præter naturam: & contraria est eius motio naturalis ei quæ est præter naturam: quinetiam quietes itidem se habent; nam quies in loco supero, motui ex loco supero ad inferum contraria est. accidit autem terræ quies illa præter naturam, hic autem motus secundum naturam. quapropter motui quies est contraria: nempe quæ est præter naturam, ei qui est secundum naturam, eiusdem rei: quoniam & motus eiusdem rei ita est contrarius. alter enim ipsorum est secundum naturam, qui est sursum, vel deorsum versus: alter autem præter naturam. 5 Existit autem dubitatio, an omnis quietis, quæ non est semper, sit generatio. & an hæc sit progressus ad quietem.

6 Eius igitur quod præter naturam manet, vt terræ in loco supero, erit generatio. quando igitur vi sursum ferebatur, ad quietem progrediebatur. 7 Atqui quod ad quietem tendit, semper videtur ferri celerius: quod autem vi mouetur, è contrario: erit igitur quiescens. cum non sit factum quiescens.

8 Præterea tendere ad quietem, videtur propriè dici de eo quod secundum naturam ad suum locum fertur, hoc est, vel omnino id esse, vel simul accidere. 9 Item existit dubitatio, an quies quæ est hic, sit contraria motui qui est hinc. quando enim mouetur ex hoc, vel etiam abiicit, adhuc videtur habere id quod abiicitur. quare si hæc quies est contraria motui qui est hinc in contrarium: certè simul inerunt contraria. 10 An quadatenus quiescit, si adhuc manet? & omnino quod mouetur, partim est hic, partim in eo in quod mutat. 11 Ideoque magis motus motui est contrarius, quàm quies. 11 Dubitare quispiam possit etiam de progressu ad statum, an quicumque sunt motus præter naturam, his sit aliqua quies opposita. 13 Si igitur non erit, absurdum est. manet enim, sed vi manet. 14 Quocirca erit aliquid quiescens, quod non semper quiescet, sine quietis generatione. 5 Atqui constat fore, vt enim mouetur præter naturam, etiam quiescere aliquid potest præter naturam. 16 Cum autem quibusdam motus sit secundum naturam, & præter naturam: vt igni secundum naturam est motus sursum versus: qui verò est deorsum versus, est præter naturam. vtrum hic est contrarius, an motus terræ? si quidem hæc deorsum fertur secundum naturam.

A ἄλλ' ἢ, ἡ δὲ μὲν, τοιαυτῶν ὅτιν' ἡ δὲ τοιαυτῶν.

4 Ὅλως μὲν οὖν ἐναντίας κινήσεις καὶ ἡρεμίας, τὴν εἰρημύην ἔσπον εἶσιν· οἷον ἡ ἀνω, τῆ κατώ τῶπου γὰρ ἐναντιώσης αὐτῶν. φέρεται δὲ, πλεὺ μὲν ἀνω φερεῖν φύσιν τὸ πῦρ· πλεὺ δὲ κατώ ἡ γῆ καὶ ἐναντίας αὐτῶν αἱ φεραί. τὸ δὲ πῦρ, ἀνω μὲν φύσει· κατώ δὲ, ὡς φύσιν καὶ ἐναντία γε ἡ καὶ φύσιν αὐτῶν, τῆ ὡς φύσιν καὶ μὲν δ' ὡσαύτως. ἡ γὰρ ἀνω μόνῃ, τῆ ἀνωθεν κατώ κινήσει ἐναντία. γίγνεται ὅτι τῆ γῆ, ἡ μὲν μὲν ἐκείνη ὡς φύσιν ἢ ὅτι κινήσεις αὐτῆ καὶ φύσιν. ὡςτε κινήσει μὲν ἐναντία, ἡ ὡς φύσιν τῆ καὶ φύσιν τῶ αὐτῶν· ἡ γὰρ ἢ κινήσεις ἢ τῶ αὐτῶν, ἐναντία ἔσται. ἡ μὲν γὰρ καὶ φύσιν αὐτῶν ἔσται, ἡ ἀνω, ἡ κατώ ἢ ὅτι ὡς φύσιν.

5 Ἐξ δὲ ἀπορίας, εἰ ἔστι πῶς ἡρεμίας τῆς μὴ αἰετῆς, ἡρεμίας, καὶ αὐτῆ τὸ ἴσαθαι.

6 Τοῦ δὲ ὡς φύσιν μόνοντος, οἷον τῆς γῆς ἀνω, εἴη δὲ ἡρεμίας. ὅτε ἀνω ἐφέρετο ἀνω βία, ἴσατο.

7 Ἀλλὰ τὸ μὴ ἴσαθαι, αἰετῶν δὲ φερεῖται ὡς βία, τοῦ ἀνω. οὐ γὰρ μόνον ἀνω ἡρεμίας, ἔσται ἡρεμίας.

8 Ἐπὶ δὲ τὸ ἴσαθαι, κυρίως λέγεσθαι, ἢ ὅλως οἷον ὅτι τῶ καὶ φύσιν εἰς τὴν αὐτῶν τῶπου φέρεσθαι, ἢ συμβαίνην ἄμα.

9 Ἐξ δὲ ἀπορίας, εἰ ἐναντία ἢ μὲν ἢ ἐναντίας, τῆ ἐναντίας κινήσει· ὅτι γὰρ κινήσει ἐκ τούτου, ἢ καὶ ἀποβλήσει, ἔτι δὲ φερεῖται τὸ ἀποβλήσει μόνον. ὡςτε εἰ αὐτῆ ἡρεμίας ἐναντίας τῆ ἐναντίας εἰς τοῦ ἀνω κινήσει, ἄμα ὑπερῆξει τῶ μόνοντος.

10 Ἡ πῆ ἡρεμίας, εἰ ἐπὶ μόνον; ὅλως ὅτι κινήσει, τὸ μὲν οἷον τὸ δὲ, εἰς ὁ μεταβλήσει. 11 Διὸ καὶ μᾶλλον κινήσεις κινήσει ἐναντίας, ἢ ἡρεμίας.

12 Ἀπορήσει δὲ ἀπὸ τῆ καὶ τῶ ἴσαθαι, εἰ καὶ ὅσα ὡς φύσιν κινήσει, εἰ αὐτῶν ὅτιν' ἡρεμίας ἀπὸ τῆ κινήσει.

13 Εἰ μὲν οὖν μὴ ἔσται, ἀποπον. μὲν γὰρ, βία δὲ.

14 Ὡςτε ἡρεμίας τὴν ἔσται ὅτι αἰετῶν τῶ ἡρεμίας.

15 Ἀλλὰ δὲ λανθάνει ἔσται. ὡς γὰρ κινήσει ὡς φύσιν, καὶ ἡρεμίας ἀπὸ τῶ φύσιν.

16 Ἐπεὶ δὲ ὅτιν' ἐνίοις κινήσει καὶ φύσιν καὶ παρὰ φύσιν οἷον ὡς πῦρ, καὶ φύσιν μὲν, ἢ ἀνω ἢ δὲ κατώ, ὡς φύσιν· πότερον αὐτῆ ἐναντίας, ἢ ἢ τῆς γῆς; αὐτῆ γὰρ φέρεται καὶ φύσιν κατώ.

17 Η δὴλον ἐστὶ ἀμφω, ἀλλ' ἔχ' ὡς αὐτῶς, ἀλλ' ἢ μὴ, ὡς καὶ φύσιν, τῆ ὡς καὶ φύσιν ἢ δ' ἀδω τῆ πυρὸς, τῆ κέτω, ὡς ἢ καὶ φύσιν τῆ ὡς φύσιν.

18 Ομοίως δὲ καὶ ταῖς μοναῖς.

19 Καὶ ὡς μὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας, καὶ πῶς ἑκατέρω μία, καὶ τίνες ἑαυτῶν τίσιν, εἴρηται.

7 An patet utrosque esse contrarios, sed non eodem modo: verum hic ut secundum naturam, ei qui est secundum naturam: motus vero ignis ad locum superum, eiusdem motui ad inferum opponitur, ut motus qui est secundum naturam, ei qui est præter naturam. 18 Similiter dicendum est etiam de quietibus. 19 Ac de motione quidem & quiete, quomodo utraque sit una, & quæ quibus sint contraria, dictum est.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ, ἢ ὡς φησὶν ἀρχῶν, τὸ Ζ'.

ARISTOTELIS NATURALIS AVSCULTATIONIS

SEV,

DE NATURALIBVS PRINCIPIIS,

LIBER VI.

DE MOTV.

Omne continuum constare ex partibus continuis & diuiduis.

Cap. I.

Β ἰ δὲ ἐστὶ σίωχεῖς, καὶ ἀτόμωμον, καὶ ἐφεξῆς, ὡς διώρισται πρότερον. σίωχη μὲν, ὧν τὰ ἔσχατα ἐν ἀτόμωμα δὲ, ὧν ἅμα ἐφεξῆς δὲ, ὧν μὴδὲν

μεταξὺ συγχεῖς. ἀδιώαρον δὲ ἀδιαρέτων ἐστὶ πὶ σίωχεῖς. οἷον, γραμμῶν ἐκ στιγμῶν, εἴτε ἢ γραμμῆ μὲν σίωχεῖς, ἢ στιγμῆ δὲ ἀδιαρέτων. ἔτε γὰρ ἐν τὰ ἔσχατα τῶν στιγμῶν. οὐ γὰρ ἐστὶ τὸ μὲν, ἔσχατον. τὸ δ', ἄλλο τι μῦρον τῆ ἀδιαρέτου. οὐδ' ἅμα τὰ ἔσχατα. οὐ γὰρ ἐστὶν ἔσχατον οὐδὲν τῆ ἀμεροῦς. ἔτερον γὰρ τὸ ἔσχατον, καὶ οὐ ἔσχατον.

2 Ἐπὶ αἰάγκη ἢ τοι σίωχεῖς ἐστὶ τῶν στιγμῶν,

B AM vero si est continuum, ac tangens, & deinceps, ut antea definitum fuit: (nempe continua, quorum extrema sunt unum: tangencia vero, quorum sunt simul: deinceps autem, quibus nihil est interiectum eiusdem generis:)

profecto impossibile est, ex indiuiduis esse aliquid continuum: ut lineam ex punctis, si quidem linea est res continua, punctum autem res indiuidua. etenim nec extrema punctorum sunt unum: quandoquidem indiuidui non est hoc quidem extremum; illud vero alia quædam pars. nec extrema simul sunt: quia nullum extremum est eius quod partibus vacat, cum aliud sit extremum, & id cuius est extremum.

2 Præterea necesse est, vel puncta,

ex quibus est continuum, esse continua, vel se vicissim tangere. Eademque ratio est in omnibus indiuiduis. Continua igitur esse nequeunt propter rationem quæ iam dicta est. Res autem omnis tangit vel tota totam, vel pars partem, vel totam pars. sed cum indiuiduum partibus vacet, necesse est vt totum tangat totum. atqui totum, quod tangit totum, non erit continuum: quandoquidem continuum habet aliam atque aliam partem, atque diuiditur in ita diuersa, & loco seiuncta. Quin nec punctum deinceps sequetur punctum aut momentum momentum, vt ex his sit longitudo vel tempus. deinceps enim sunt, quibus nihil est interiectum eiusdem generis: quod verò punctis est interiectum, semper est linea: & quod momentis, tempus.

3 Præterea diuideretur in indiuidua: siquidem ex quibus est vtrumque, in hæc diuiditur. sed nullum continuum est in ea diuiduum quæ partibus vacant.

4 Nullum autem aliud genus potest esse interiectum punctis, & momentis. nam si erit, constat fore vel diuiduum, vel indiuiduum: & si diuiduum; vel in indiuidua, vel in semper diuidua: hoc verò est continuum.

5 Perspicuum quoque est, omne continuum esse diuiduum in semper diuidua. nam si diuidatur in indiuidua, indiuiduum ab indiuiduo tangetur: quandoquidem continuorum extremum est vnum, ac tangit. 6 Porro eiusdem rationis est, & magnitudinem, & tempus, & motum ex indiuiduis constare, ac diuidi in indiuidua, vel nullum horum. patet autem ex his: quia si magnitudo ex indiuiduis constat, etiam motus, qui per spatium huius magnitudinis fit, ex æqualibus motibus indiuiduis erit. veluti, si magnitudo $\alpha\beta\gamma$ constet ex $\alpha\beta\gamma$ indiuiduis: etiam motus $\delta\epsilon\zeta$, quo motus est $\eta\omega$ per interuallum $\alpha\beta\gamma$, habet singulas partes indiuiduas.

7 Si igitur præsentem motum necesse est moueri aliquid: & si quid mouetur, necesse est adesse motum; etiam ipsum moueri constabit ex indiuiduis. itaque per α , motus est $\eta\omega$, cum moueretur motu δ : & per β , motus: & per γ itidem motus. 8 Si igitur necesse est id quod mouetur ab aliquo loco ad aliquem locum, non simul moueri & esse motum quò mouebatur, cum mouebatur: (veluti, si quis Thebas proficiscatur; impossibile est, vt simul proficiscatur Thebas, & profectus sit Thebas;) certè per α partibus vacans, mouebatur $\eta\omega$, quatenus motus δ ei aderat. quare si post pertransiit quàm pertransiret, diuiduum erit;

Tom. I.

A $\lambda\epsilon'$ ἀπλομέτρως ἀλλήλων, ἔξ ὧν ἔστι τὸ σίωχε-
 χές· ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ πᾶσι τῶν ἀ-
 διαμέτρων. σίωχεῖς μὲν δὲ εἶναι εἶναι, ἀπὸ
 τῆς εἰρημῶνος λόγου. ἀπλομετρία δὲ ἀπὸ τοῦ, ἢ ὅλον
 ὅλου, ἢ μέρους μέρους, ἢ ὅλου μέρους. ἐπεὶ δ'
 ἀμερὲς τὸ ἀδιαμέτρων, ἀνάγκη ὅλον ὅλου ἀπλο-
 μετρία. ὅλον δὲ ὅλου ἀπλομέτρως εἶναι σίωχε-
 χές· τὸ γὰρ σίωχεῖς ἔχει, τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δὲ
 ἄλλο μέρος· καὶ διαμετρία εἰς * ὅπως ἕτερον ἔ-
 τῶν κεχωρισμένα. ἀλλὰ μὲν ὅσοι ἐφεξῆς
 ἔσονται στιγμῆ στιγμῆς, ἢ τὸ νῦν τῷ νῦν, ὡστ' ἐκ
 τούτων εἶναι τὸ μήκος, ἢ τὸ χρόνον. ἐφεξῆς μὲν
 γὰρ ἔστιν, ὧν μὴτέν ἐστὶ μεταξύ συγκλημέ-
 σιμων δ' αἰεὶ τὸ μεταξύ γραμμῆ, καὶ τῶν
 νῦν χρόνος.

γρ. ἔτ. διαμ-
ρετά εἶναι

3 Ἐπὶ διαμετρίᾳ δὲ εἰς ἀδιαμέτρητα, εἴωρ ἔξ
 ὧν ἔστιν ἐκάτερον, εἰς ταῦτα διαμετρία. ἀλλ'
 ἔστιν ἡνίκα τῶν σίωχεων εἰς ἀμερῆ διαμετρίων.

4 Ἄλλο δὲ γένος ἔχει οἷον τε εἶναι μεταξύ τῶν
 στιγμῶν καὶ τῶν νῦν οὐθέν. εἰ γὰρ ἔσται, δηλον
 ὡς ἦτοι διαμετρίων, ἢ ἀδιαμέτρων ἔσται· καὶ εἰ
 διαμετρίων, ἢ εἰς ἀδιαμέτρητα, ἢ εἰς αἰεὶ διαμετρία
 τῶν δὲ σίωχεων.

5 Φανερόν δὲ καὶ ὅτι πᾶσι σίωχεῖς διαμε-
 τρίων εἰς αἰεὶ διαμετρία. εἰ γὰρ εἰς ἀδιαμέτρητα, ἔσται
 ἀδιαμέτρων ἀδιαμέτρου ἀπλομέτρων· ἐν γὰρ τὸ
 ἔκατερον, καὶ ἀπλομετρία τῶν σίωχεων.

6 Τοῦ δ' αὐτοῦ λόγου, καὶ μέγεθος, καὶ χρό-
 νον, καὶ κίνησιν ἔξ ἀδιαμέτρων συγκλημέσται, καὶ
 διαμετρία εἰς ἀδιαμέτρητα, ἢ μὴτέν· δηλον ὅτι
 ἐκ τῶν δὲ. εἰ γὰρ τὸ μέγεθος ἔξ ἀδιαμέτρων
 σύγκληται, ἔτι κίνησις ἢ τούτου ἔξ ἴσων κινή-
 σεων ἔσται ἀδιαμέτρων οἷον, εἰ τὸ $\alpha\beta\gamma$, ἐκ τῶν
 $\alpha\beta\gamma$, ἔστιν ἀδιαμέτρων· καὶ ἡ κίνησις ἐφ' ἧς δ'
 $\epsilon\zeta$, ἡνίκα κινήσῃ τὸ οὐθέν * τῆς $\alpha\beta\gamma$, ἕκαστον
 μέρος ἔχει ἀδιαμέτρου.

γρ. ἂν $\alpha\beta\gamma$
διεταίωται

7 εἰ δὲ πρῶτης κινήσεως ἀνάγκη κινεῖ-
 σθαι πῖ, καὶ εἰ κινεῖσθαι πῖ, [ἀνάγκη] πρῶται
 κινήσιν, ἔτι κινεῖσθαι ἔσται ἔξ ἀδιαμέτρων. τὸ
 μὲν δὲ α , ἐκινήσῃ τὸ οὐθέν, πῖ τὸ δ' κινούμενον
 κινήσιν· τὸ δὲ β , πῖ τὸ ϵ καὶ τὸ γ , ὡσαύτως
 πῖ τὸ ζ .

8 εἰ δὲ ἀνάγκη τὸ κινούμενον ποτεν, πῖ,
 μὴ ἅμα κινεῖσθαι καὶ κινεῖσθαι οὐ κινε-
 νεῖτο, ὅτε ἐκινεῖτο· οἷον, εἰ Θήβαζ ἐπὶ
 βαδίσει, ἀδύνατον ἅμα βαδίσειν Θή-
 βαζε, καὶ βεβαδικέναι Θήβαζε.) πῖ
 δὲ τὸ α πῖ ἀμερῆ ἐκινεῖτο τὸ οὐθέν, ἢ ἢ
 τὸ δὲ κίνησις πρῶτη. ὡστ' εἰ μὲν ἕτε-
 ρον δηλον ἢ διήσει, ἀδιαμετρία αὐτ' εἶναι.

Zz ij

ὅτε γὰρ διήκει, οὔτε ἠρέμει, οὔτε διεληλύθει, ἀλλὰ
καὶ μεταξὺ ἑῶν. εἰ δὲ ἅμα διέρχεται, καὶ διε-
λήλυθε, ὁ βαδίζων ὅτε βαδίζει, βεβαδικὸς
ἐκεί ἐστίν, καὶ κεκινήμενος ὁ κινῆται.

9 εἰ δὲ πῶς μὴ ἄλλω πῶς α β γ κινήται πῶς,
καὶ ἡ κίνησις ἑῶν κινῆται, τὰ δὲ ἐξ ὅσων πῶς δ' ἀ-
μερῆ, πῶς α, ὅταν κινῆται, ἀλλὰ κεκινήται·
εἴη δὲ κίνησις, ὅσα ἐκ κινήσεων, ἀλλ' ἐκ κί-
νησις· καὶ ὁ κινῆσθαι πῶς μὴ κινούμενον· τὸ
γὰρ α διεληλύθει καὶ διεξίον. ὥστε ἐστὶν πῶς βε-
βαδικέναι μὴ ποτε βαδίζον· τῷ πῶς γὰρ βε-
βαδικέναι, καὶ βαδίζον τῷ πῶς. εἰ οὖν ἀνάγκη
ἕκαστον τῶν α β γ, ὥστε ἐστὶν πῶς σὺν ἑκείνῳ ἠρε-
μοῦ ἅμα καὶ κινούμενον. πῶς γὰρ α β γ
ἄλλω ἐκινεῖτο καὶ ἠρέμει ὁποῦν μέρους, ὥστε
καὶ πᾶσιν. καὶ εἰ μὴ τὰ ἀδιαιρέτα τῆς διεξ-
κινήσεως πῶς ἕσται, ἐνδέχεται αὐτὸ μὴ κινῆσθαι,
ἀλλ' ἠρεμεῖν· εἰ δὲ μὴ κινήσεως εἴσι, πῶς
κίνησιν μὴ ἐκ κινήσεων εἴσι.

10 Ομοίως δὲ ἀνάγκη τῶν μήκει καὶ τῆς
κινήσεως ἀδιαιρέτων εἴσι τὸ χρόνον, καὶ συγκεῖ-
σθαι ἐκ τῶν νῦν ὄντων ἀδιαιρέτων· εἰ γὰρ
ἅπαντα * διαμετῶν, ἐπὶ τῶν ἐλάττων δὲ ὁ ἴσο-
ταχὲς διείσιν ἐλάττων, διαμετῶν ἐστίν· ὁ χρό-
νος. εἰ δὲ ὁ χρόνος διαμετῶν ἐστίν, ἐν ᾧ φέ-
ρεται πῶς πῶς α, καὶ ἡ δὲ α ἐστίν διαμετῶν.

11 Ἐπεὶ δὲ πῶς μὲγεθος εἰς μὲγεθος
διαμετῶν (δέδεικται γὰρ ὅτι ἀδιώατον δὲ ἀ-
τόμων εἴσι) πῶς σὺν ἑκείνῳ μὲγεθος δὲ ὅσων ἀπὸ
σὺν ἑκείνῳ) ἀνάγκη ὁ ἴσων, ἐπὶ τῶν ἴσων χρό-
νω μὲζον, καὶ ἐπὶ τῶν ἐλάττων ἴσων, καὶ ἐπὶ τῶν
ἐλάττων πλέον κινεῖσθαι, κατὰ τὸ ὁρίζονται
τίνες ὁ ἴσων.

12 Ἐστὶν γὰρ ὁ ἐφ' ᾧ ὁ α, τῶν ἐφ' ᾧ β,
ἴσων. ἐπεὶ τοίνυν ἴσων ὅσων ὁ πρῶτον
μεταβάλλον, ἐπὶ ᾧ χρόνω ὁ α μεταβέβληκεν
ἀπὸ τῶν γ εἰς ὁ δ, οἷον ἐπὶ τῶν ζ η, ἐπὶ τούτῳ
τῶν β, οὐκ ἔστιν * πρῶτον ὁ δ, ἀλλ' ἀπο-
λείπει. ὥστε ἐπὶ τῶν ἴσων χρόνω πλέον διείσιν
ὁ ἴσων.

13 Ἀλλὰ μὲν καὶ ἐπὶ ἐλάττων, πλέον
τούτου· ἐπὶ γὰρ ὁ α γρηγορητέον πρῶτον
δ, τὸ β ἔστιν πρῶτον ὅσων ἐπὶ βραδύτερον ὄν.
ὅσων οὖν, ἐπεὶ τὸ α πρῶτον τῶν δ γρηγορητέον, ἐπὶ
ἀπὸ τῶν ζ η χρόνω, πρῶτον ὅσων ἔστιν ἐπὶ ἐ-
λάττων τούτου· ὁ ἔστιν ἐπὶ τῶν ζ κ. τὸ μὲν οὖν
γ η, ὁ διεληλύθει τὸ α, μὲζον ὅσων τῶν γ ε· ὁ δὲ
χρόνος ὁ ζ κ ἐλάττων τῶν πῶς, τῶν ζ η. ὥστε
ἐπὶ ἐλάττων, διείσιν μείζον.

A quando enim pertransibat, nec quiesce-
bat, nec pertransierat, sed inter utramque
erat. quod si simul pertransit & pertran-
siit: profecto quod proficiscitur, quando
proficiscitur, profectum illuc erit & mo-
tum, quod mouetur.

9 Quod si mouetur aliquid per totam
longitudinem α β γ, & motus, quo moue-
tur, est δ ε ζ: nihil autem mouetur per
partem α quæ partibus caret, sed motum
est: erit utique motus, non ex motibus,
sed ex terminis motuum: & aliquid mo-
tum erit, quod non mouebatur: quia
pertransiit partem α, non pertransiendo.
quocirca fieri poterit ut aliquid profe-
ctum sit, cum numquam proficiscere-
tur: quia per hanc est profectum, non
per eam proficiscendo. Itaque si necesse
est quodvis aut quiescere aut moueri,
quiescit autem in singulis α β γ: erit igitur
aliquid continenter quiescens simul &
motum. nam per totam magnitudinem
α β γ mouebatur: & in quavis parte quies-
cebat, proinde etiam in tota. Et si qui-
dem indiuiduæ partes δ ε ζ sint motus:
poterit ut motu præsentate res non mouea-
tur, sed quiescat. si verò non sint motus,
eueniet ut motus ex non motibus constet.

10 Vt autem longitudinem & motum,
sic tempus esse indiuiduum & ex momen-
tis indiuiduis constare necesse est. nam si
omnis est diuiduus; quod autem æquè ve-
lox est, in minori tempore conficit minus
spatii; etiam tempus diuiduum erit. quod
si tempus diuiduum erit, quo aliquid
fertur per magnitudinem α: etiam magni-
tudo α, erit diuidua.

11 Cum autem omnis magnitudo in
magnitudines diuidua sit: (quippe osten-
sum est fieri non posse ut ex indiuiduis
constet aliquid continuum; omnis verò
magnitudo est continua:) necesse est id
quod est velocius, æquali tempore maius
spatium pertransire, & minori æquale, & mi-
nori maius, quemadmodum nonnulli defi-
niunt id quod est velocius. 12 Esto namque
id in quo est α, velocius eo in quo est ε. quo-
niam igitur quod prius mutatur, est velo-
cius: certè quo tempore π α mutatum est à
γ ad δ, puta tempore π, hoc tempore π β nondū
peruenit ad ε, sed citrà erit. quapropter id
quod est velocius, æquali tempore plus spa-
tij conficit. 13 Quin etiam minori tempore
plus spatij conficit quàm id quod est tardius.
nam quo tempore π α peruenit ad δ, π β per-
ueniet ad ε, cum sit tardius. ergo quia π α ad
δ peruenit toto illo tempore ζ, ad ε perue-
niet minori tempore quàm hoc sit, ac perue-
niet tempore ζ. spatium igitur γ δ, quod per-
transibit π α, est maius quàm γ ε. tempus ve-
rò ζ ε est minus toto illo tempore ζ: quare
minori tempore conficit maius spatium.

28. κινῆσθαι

28. αὐτὸ ἀπαι.

28. ἀδιαι-
ρετῶν. alii
codd. ἀπαι
ἀδιαιρ. vo-
cem ἀπαι,
quidam ex
veteribus
Græcis ἀ-
διαιρέτων
ἀγνοῦντες.
vide Sim-
plic.

28. πρῶτον

B

C

D

E

14 Ex his etiam patet, id quod est velocius, minori tempore conficere æquale spatium. nam quia maiorem longitudinem pertransiit minori tempore; quam id quod est tardius: ipsum autem per se acceptum maiori tempore pertransiit longitudinem maiorem minore: veluti, longitudinem λμ, quæ est maior longitudine λξ, profectò tempus πρ, quo pertransiit longitudinem λμ, est maius quam tempus πχ, quo pertransiit longitudinem λξ. quocirca si tempus πρ est minus tempore πχ, quo mobile tardius pertransiit longitudinem λξ: etiam tempus πρ est minus tempore in quo est πχ: siquidem est minus tempore πρ: quod autem est minore minus, ipsum quoque est minus. quapropter minori tempore conficiet æquale spatium.

15 Præterea si necesse est quodvis aut æquali aut minori aut maiori tempore moueri: & quod maiori tempore mouetur, est tardius: quod autem æquali, est æquè velox: quod verò est celerius, nec est æquè velox, nec tardius: profectò quod est velocius, nec æquali nec maiori tempore mouetur. restat igitur, ut moueatur minori tempore. quare necesse etiam est, ut velocius minori tempore pertransiit æqualem magnitudinem.

16 Quoniam autem omnis motus est in tempore, & in omni tempore possibile est aliquid moueri; quicquid autem mouetur, potest & celerius moueri & tardius: certè in omni tempore fieri poterit ut celerius moueatur & tardius.

17 Cùm hæc ita sint, necesse est etiam tempus esse continuum. dico autem continuum quod est diuiduum in semper diuidua. nam si supponatur continuum esse hoc, necesse est tempus esse continuum. Cùm enim ostensum sit, id quod est velocius, minori tempore conficere æquale spatium: esto vbi α, mobile velocius: vbi β, tardius: ac tardius pertransiit magnitudinem γδ, tempore ζη. patet igitur velocius minori quam hoc tempore pertransiiturum eandem magnitudinem, ac pertransiit tempore θθ. Rursus quia velocius mobile tempore θθ pertransiit totam longitudinem γδ: certè tardius eodem tempore minorem conficit: hæc esto, vbi γκ. cùm autem α mobile tardius, tempore θθ pertransiit longitudinem Γκ: velocius eam conficit minori tempore. quapropter rursus diuidetur tempus θθ. hoc autem diuiso, etiam magnitudo Γκ diuidetur secundum eandem rationem. quod si magnitudo, etiam tempus. ac semper hoc erit, si fumentes progrediamur à velociori ad tardius, & à tardiore ad velocius; atque eo quod demonstratum erit, utramque nam velocius diuidit tempus: ac tardius longitudinem.

Tom. I.

14 Φανερόν δὲ ἐκ τούτων, ὅτι τὸ θάπην ἐν ἐλάτῳ χρόνῳ διέσει τὸ ἴσον. ὅτι γὰρ πλεῖον μείζων ἐν ἐλάτῳ διέρχεται τῷ βραδύτερον, αὐτὸ ἢ καὶ αὐτὸ λαμβανόμενον, ἐν πλείονι χρόνῳ πλεῖον μείζων τῆς ἐλάτῳ, οἷον πλεῖον λμ, τῆς λξ, πλείων αὖ εἶναι ὁ χρόνος ὁ πρ, ἐν ᾧ πλεῖον λμ διέρχεται, ἢ ὁ πσ, ἐν ᾧ πλεῖον λξ. ὥστε εἰ ὁ πρ χρόνος ἐλάτῳ ἔσαι τῷ πχ, ἐν ᾧ τὸ βραδύτερον διέρχεται πλεῖον λξ, ἢ ὁ πσ ἐλάτῳ ἔσαι τῷ ἐφ ᾧ πχ. τῷ γὰρ πρ ἐλάτῳ. τὸ δὲ τῷ ἐλάτῳ ἐλάτῳ, καὶ αὐτὸ ἐλάτῳ. ὥστε ἐν ἐλάτῳ κινηθήσεσθαι τὸ ἴσον.

15 Ἐπι δὲ, εἰ πᾶσι ἀνάγκη μὴ εἶναι ἴσῳ χρόνῳ, ἢ ἐν ἐλάτῳ, ἢ ἐν πλείονι κινεῖσθαι, καὶ τὸ μὴ ἐν πλείονι βραδύτερον, τὸ δ' ἐν ἴσῳ ἴσοταχές, τὸ δὲ θάπην, ἔτε ἴσοταχές, ἔτε βραδύτερον, ἔτ' ἐν ἴσῳ, οὐτ' ἐν πλείονι κινεῖσθαι τὸ θάπην. λείπεσθαι οὖν ἐν ἐλάτῳ. ὥστε ἀνάγκη καὶ τὸ ἴσον μέγεθος ἐν ἐλάτῳ χρόνῳ διέσει τὸ θάπην.

16 Ἐπεὶ δὲ πᾶσα μὴ κίνησις ἐν χρόνῳ, καὶ ἐν ἀπὸρρητῷ χρόνῳ διωμάτων κινήσεσθαι, πᾶσι ἢ τὸ κινούμενον ἐνδέχεται ἢ θάπην κινεῖσθαι ἢ βραδύτερον, ἐν ἀπὸρρητῷ χρόνῳ ἔσαι τὸ θάπην κινεῖσθαι ἢ βραδύτερον.

17 Τούτων δ' ὄντων, ἀνάγκη καὶ τὸν χρόνον σίμωχῃ εἶναι. λέγω ἢ σίμωχός, τὸ διαρετὸν εἰς αἰεὶ ἀφαιρετά. τούτου γὰρ ὑποκειμένου τῷ σίμωχός, ἀνάγκη σίμωχῃ εἶναι τὸν χρόνον. ἐπεὶ γὰρ δέδεικται, ὅτι τὸ θάπην, ἐν ἐλάτῳ χρόνῳ διέσει τὸ ἴσον. ἔσαι τὸ μὴ ἐφ ᾧ α, θάπην. τὸ δὲ ἐφ ᾧ β, βραδύτερον, καὶ κεκινήσθαι τὸ βραδύτερον, τὸ ἐφ ᾧ γ δὲ μέγεθος, ἐν τῷ ζ η χρόνῳ. δήλον τοίνυν ὅτι τὸ θάπην ἐλάτῳ τούτου κινηθήσεσθαι τὸ αὐτὸ μέγεθος. καὶ κεκινήσθαι ἐν τῷ ζ η. πάλιν δὲ, ἐπεὶ τὸ θάπην ἐν τῷ ζ η διελήλυθε πλεῖον ἢ πλεῖον πλεῖον γ δ, τὸ βραδύτερον ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ, πλεῖον ἐλάτῳ διέσει. ἔσαι οὖν ἐφ ᾧ γ κ. ἐπεὶ δὲ τὸ βραδύτερον τὸ β, ἐν τῷ ζ η χρόνῳ, πλεῖον γ κ διελήλυθε, τὸ θάπην ἐν ἐλάτῳ διέσει. ὥστε πάλιν διαρεθήσεσθαι ὁ ζ η χρόνος. τούτου δὲ διαρεθόμενος καὶ τὸ γ κ μέγεθος ἀφαιρεθήσεσθαι καὶ τὸν αὐτὸν λόγον. εἰ δὲ τὸ μέγεθος, ἢ ὁ χρόνος. καὶ αἰεὶ τῷ ἔσαι μεταλαμβανοῦσιν ἀπὸ τῷ θάπην τὸ βραδύτερον, καὶ ἀπὸ τῷ βραδύτερον τὸ θάπην, καὶ ἀπὸ τῷ θάπην τὸ βραδύτερον. ἀφαιρεθήσεσθαι γὰρ τὸ μὴ θάπην τὸν τὸν χρόνον, τὸ δὲ βραδύτερον τὸ μὴ κινεῖσθαι.

Zz ii)

Εἰ οὖν αἰεὶ μὴ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, ἀπὸ τῆς
 φοιμήσεως δ' αἰεὶ γὰρ ἀφαιρέσεις, φανερόν ὅτι
 πᾶς χρόνος ἐστὶ σίωχετός. 18 Ἀμα δὲ δῆλον,
 καὶ ὅτι μέγιστος ἀπὸ μὲν ἐστὶ σίωχετός. τὰ αὐτὰς
 γὰρ καὶ τὰ ἴσας ἀφαιρέσεις, ὅτε χρόνος καὶ ὁ
 μέγιστος ἀφαιρέσει. 19 Ἐπὶ δὲ καὶ οὐκ ἔτι εἰσὶν ὁμοίων
 λόγων λέγεσθαι, φανερόν, ὡς εἴπω ὁ χρόνος
 ἐστὶ σίωχετός, ὅτι ὁ μέγιστος, εἴπω ἐν ᾧ ἡ-
 μῖσθ' χρόνον ἡμῖν διέρχεται, ἔτι ἀπλῶς ἐν
 ᾧ ἐλάττω ἐλάττω. αἱ γὰρ αὐτὰ διαιρέσεις
 εἴσονται τῷ χρόνῳ ἔτι μεγέθους. 20 Καὶ
 εἰ ὅποτερον οὐκ ἀπειρον, ἔτι ἰσῶτερον. καὶ ὡς
 ἰσῶτερον, ἔτι ἰσῶτερον. οἷον, εἰ μὴ τοῖς ἐλά-
 ττοις ἀπειρος ὁ χρόνος, καὶ ὁ μήκος τοῖς ἐλά-
 ττοις. εἰ δὲ τῆς διαιρέσεως, τῆς διαιρέσεως καὶ ὁ μή-
 κος. εἰ δὲ ἀμφοῖν ὁ χρόνος, ἀμφοῖν καὶ ὁ
 * μέγιστος. 21 Διὸ καὶ ὁ Ζήνωνος λόγος
 ψεύδους λαμβάνεται, ὅτι μὴ ἐνδέχεται τὰ ἀ-
 πείρα διελθεῖν, ἢ ἀφαιρῆσαι τῶν ἀπείρων κατ'
 ἕκαστον ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ. διχῶς γὰρ
 λέγεται ὁ μέγιστος, καὶ ὁ χρόνος ἀπειρος, καὶ
 ὅλως πᾶν ὁ σίωχετός. ἢ τὰ καὶ διαιρέσειν, ἢ
 τοῖς ἐλάττοις. τῶν μὴ οὖν καὶ ὁ πρὸς ἀπεί-
 ρων οὐκ ἐνδέχεται ἀφαιρῆσαι ἐν πεπερασμένῳ
 χρόνῳ. τῶν ὅ καὶ ἀφαιρέσειν, ἐνδέχεται. καὶ γὰρ
 αὐτὸς ὁ χρόνος ὅπως ἀπειρος. ὡς τε ἐν τῷ
 ἀπείρῳ, καὶ οὐκ ἐν ᾧ πεπερασμένῳ συμβαί-
 νει διέναι * ὁ ἀπείρῳ, καὶ ἀπείρῳ τῶν ἀ-
 πείρων * τοῖς ἀπείροις ἢ τοῖς πεπερασμένοις.
 22 Οὐτε δὲ οὖν ὁ ἀπείρῳ οἷον τε ἐν πε-
 περασμένῳ χρόνῳ διελθεῖν, ἔτι ἐν ἀπείρῳ τὸ
 πεπερασμένον. ἀλλ' αὖτε ὁ χρόνος * ἢ, ἔτι ὁ
 μέγιστος ἐστὶ ἀπείρῳ. εἰ μὴ τὸ μέγιστος, καὶ
 ὁ χρόνος. 23 Ἐστὼ γὰρ πεπερασμένον
 μέγιστος, ἐφ' οὗ α β. χρόνος ὅ ἀπείρῳ. * ἐφ'
 ἔ γ. εἰλήφθω δὴ τὴν τῷ χρόνῳ πεπερασμένον,
 ἐφ' ᾧ γ δ. ἐν τούτῳ οὖν διείσθαι τῷ μεγέθει,
 καὶ ἐστὼ διελκυστός, ἐφ' ᾧ β ε. τῷ το δὲ ἢ κα-
 ταμετρήσθαι τὸ ἐφ' ᾧ α β, ἢ ἐλλείψθαι, ἢ ὑπερ-
 βῆσαι. ἀφαιρέσει γὰρ ἔτι. εἰ γὰρ αἰεὶ τὸ ἴσον
 ᾧ β ε μέγιστος ἐν ἴσῳ χρόνῳ διείσθαι, τῷ το ὅ κα-
 ταμετρήσθαι τὸ ὅλον, πεπερασμένον ἐστὶ ὁ πᾶς
 χρόνος, ἐν ᾧ διήλθεν. εἰς ἴσα γὰρ διαιρεθίσε-
 ται, ὡς καὶ τὸ μέγιστος. 24 Ἐπὶ δὲ, εἰ μὴ πᾶν
 μέγιστος ἐν ἀπείρῳ χρόνῳ διείσθαι, ἀλλ' ἐνδέ-
 χεται ἢ καὶ ἐν πεπερασμένῳ διελθεῖν, οἷον τὸ
 β ε. τῷ το δὲ καταμετρήσθαι τὸ πᾶν, καὶ τὸ ἴσον ἐν
 ἴσῳ διείσθαι. ὡς τε πεπερασμένον ἐστὶ ὁ χρό-
 νος. ὅτι δὲ οὐκ ἐν ἀπείρῳ διείσθαι τὸ β ε, φανερόν,
 εἰλήφθαι ἐπὶ ἰσῳ πεπερασμένῳ χρόνῳ.

γρ. μήκος.

γρ. τὰ ἀπείρῳ
γρ. ἢ τ. α.

γρ. ἀπείρῳ ἢ

κ. ἐφ' ᾧ γ.

A ergo si semper conuersio est vera, conuer-
 tendo autem semper fit diuifio ; perspi-
 cium est omne tempus esse continuum.
 18 Simul autem patet omnem ma-
 gnitudinem esse continuam : quoniam
 iisdem & æqualibus diuifionibus tempus
 & magnitudo diuiduntur.
 19 Præterea etiam ex sermonibus qui
 vulgò haberi solent, perspicuum est, si
 tempus sit continuum, etiam magni-
 tudinem esse continuam : siquidem dimi-
 dio tempore pertransit dimidium spatij,
 & omnino minori tempore minus spatij.
 B eadem enim diuifiones erunt temporis ac
 magnitudinis.
 20 Et si alterutrum est infinitum, e-
 tiam alterum infinitum est. & vt alterum,
 ita etiam alterum. veluti, si tempus sit ex-
 tremis infinitum, etiam longitudo ex-
 tremis infinita erit. si verò illud est diui-
 sione infinitum : diuifione erit infinita e-
 tiam magnitudo. sin autem vtroque mo-
 do tempus, vtroque modo etiam magni-
 tudo.
 21 Ideoque Zenonis ratio falsum su-
 mit, non posse aliquid infinita pertransi-
 re, seu tangere infinita singillatim tempore
 finito. nam & longitudo, & tempus, & om-
 nino continuum bifariam dicitur infini-
 tum : nimirum vel diuifione, vel extremis.
 Quæ igitur secundum quantitatem sunt in-
 finita, non possunt tangi tempore finito :
 quæ verò secundum diuifionem, possunt :
 quoniam & ipsum tempus ita est infinitum.
 quare tempore infinito, non finito, acci-
 dit vt aliquid pertranseat infinita : ac tan-
 gat infinita infinitis, non finitis. 22 Ergo
 nec infinitum potest finito tempore per-
 transiri, nec infinito finitum : sed si tempus
 infinitum sit, etiam magnitudo erit infini-
 ta, & si magnitudo, etiam tempus.
 23 Esto namque finita magnitudo, vbi
 α β : tempus infinitum, vbi γ δ. sumitur igitur
 aliqua pars temporis finita, vbi γ δ. hoc igitur
 tempore conficiet aliquam partem ma-
 gnitudinis : ac pertranseat partem, vbi β γ.
 hæc verò aut metietur magnitudinem α β, aut
 deficiet, aut superabit : nihil enim refert.
 nam si semper æqualem magnitudinem par-
 ti β γ, æquali tempore conficit, hæc autem
 metitur totam magnitudinem : vniuersum
 E tempus, quo pertransit, finitum erit : quan-
 doquidem in partes æquales diuidetur, sic vt
 & magnitudo. 24 Præterea si non omnem
 magnitudinem infinito tempore pertransi-
 fit, sed aliquam tempore finito pertransi-
 re potest, vt partem β γ, hæc autem metitur
 totum : certè æqualem partem æquali tempo-
 re pertransit. quare tempus finitum erit.
 Quòd autem non infinito tempore mobile
 pertranseat partem β γ, perspicuum erit, si
 sumptum fuerit ab altera parte finitū tempus.

nam si minori tempore conficit partem, necesse est hoc esse finitum, cum alter terminus adfit. 25 Eadem est demonstratio, & si ponatur longitudo esse infinita; tempus verò, finitum.

26 Patet igitur ex iis quæ dicta sunt, neque lineam, neque superficiem, neque omnino vllum cōtinuum esse indiuiduum, non solum ob id quod nunc dictum fuit, sed etiam quia accidet diuidi quod est indiuiduum. cum enim in omni tempore sit celerius ac tardius, celerius autem plus conficiat æquali tempore: fieri potest, vt conficiat duplam aut fescuplam longitudinem: quandoquidem hæc potest esse ratio celeritatis. latum igitur esto velocius per longitudinem fescuplam eodem tempore: ac diuidantur magnitudines, velocioris quidem, vbi αβ, βγ, γδ, in tres partes indiuiduas: tardioris autem duas, vbi εζ, ζη. ergo etiam tempus diuidetur in tres partes indiuiduas: quoniam æquale spatium æquali tempore conficit. diuidatur igitur tempus in κλ, λμ, μν. rursus quia tardius latum est per εζη, tempus igitur secabitur in duas partes. itaque quod est indiuiduum, diuidetur: & quod partibus vacat, non pertransit indiuiduo tempore, sed longiori. Perspicuum igitur est, nullum continuum partibus carere.

A Εἰ γὰρ ἐλάττωσι τὸ μέρος διέσει, τὸ το αὐτάγκη περὶ αὐτῶν, ἵατέρου γε πέρας ὑπερῶ χοντος.
 25 Η αὐτὴ δὲ ἀπόδειξις, ἔει τὸ μὴ μῆκος ἀπειρον, ὁ δὲ χρόνος περὶ αὐτομένου.
 26 Φανερόν οὖν ἐκ τῶν εἰρημιδιῶν, ὡς ἔτε γραμμῆ, ἔτε ἐπιπέδου, ἔτε ὅλως τῶν σίωεχῶν ἔθεν ἔσαι ἀτομον, ἔ μόνον ἀφ' ὅ νυῦ λεχθέν, ἀλλὰ καὶ διότι συμβήσεται διαμερεθαι τὸ ἀτομον. ἐπεὶ γὰρ ἐν ἀπὸρτι χρόνω τὸ ἴαττον καὶ βραδύτερον ἔστι, τὸ ἴαττον πλείον διερχέσθαι ἐν τῷ ἴσῳ χρόνω, ἐνδέχεται ἔ διπλασίον καὶ ἡμιόλιον διέναι μῆκος· εἴη γὰρ ἀν' ἐστ' ὁ λόγος τῶν ἴαχου. ἐπιπέδῳ οὖν τὸ ἴαττον ἡμιόλιον ἐν τῷ αὐτῷ χρόνω, καὶ διηρήσθαι τὰ μεγέθη, τὰ μὴ τῶν ἴαττων, ἐφ' ὧ αβ, βγ, γδ, εἰς τρία ἀτομα. τὰ δὲ τῶ βραδύτερου εἰς δύο, ἐφ' ὧνε ζ, ζη. ὁκοκῶ καὶ ὁ χρόνος διαμερεθῆσεται εἰς τρία ἀτομα. τὸ γὰρ ἴσον ἐν τῷ ἴσῳ χρόνω διέσει. διηρήσθαι γὰρ ὁ χρόνος, εἰς τὴν κλ, λμ, μν, πάλιν δὲ * ἐπεὶ τὸ βραδύτερον ἐπιπέδῳ τῶν εζ, ζη. ὁκοκῶ καὶ ὁ χρόνος τμηθῆσεται δίχα. ἀφαιρεθῆσεται ἀρα τὸ ἀτομον, καὶ τὸ ἀμερές ἐκ ἐν ἀτόμῳ διέσει, ἀλλ' ἐν πλείονι. φανερόν οὖν, ὅτι ἔθεν ἔστι τῶν σίωεχῶν ἀμερές.

Momentum esse indiuiduum, & nihil in momento moueri, vel quiescere.

Necessè autem est, momentum, quod non per aliud, sed per se & primò dicitur, esse indiuiduum, ac tale momentum in omni tempore inesse. est enim extremum quiddam præteriti, citra quod nihil est futuri: & rursus futuri, vltra quod nihil est præteriti: quod quidem diximus esse vtriusque terminum. 2 Hoc autem si ostensum fuerit tale esse per se, atque idem: simul perspicuum erit esse indiuiduum. 3 Necessè igitur est, momentum quod est vtriusque temporis extremum, esse idem. nam si sit diuersum, non poterit alterum alteri deinceps esse, propterea quod non est continuum ex iis quæ partibus vacant. si vero vtrumque seorsum est, tempus erit interiectum: omne enim continuum est tale, vt sit aliquod synonymum extremis interiectum. atqui si tempus est, quod est interiectum, diuiduum erit: quia probatum est omne tempus esse diuiduum. quapropter momentum erit diuiduum. quod si momentum sit diuiduum, erit aliquid præteriti in futuro, & futuri in præterito. id enim quo diuidetur, præsens ac futurum tempus disternabit.

Cap II.

Aνάγκη γὰρ τὸ νυῦ τὸ μῆ κατ' ἔτερον, ἀλλὰ κατ' αὐτὸ ἔ περὶ τον λεγόμενον, ἀδχάρετον εἶ, ἔ ἐν ἀπὸρτι τοιοῦτον χρόνον ἐνυπερῶ χῆν· ἐστὶ γὰρ ἔχατὸν τὶ τῶ γερονότος, οὗ ὅτι τὰδε ἔθεν ἔστι τῶ μῆμοντος· καὶ πάλιν ἔ μῆλοντος ἔ ὅτι τὰδε ἔθεν ἔστι τῶ γερονότος. ὁ δὲ ἐφαμῆ ἀμφοῖν εἶ) πέρας. 2 Τοῦτο δὲ ἀνδρῆ ὅτι τοιοῦτόν ἐστι, κατ' αὐτὸ καὶ αὐτόν, ἀμα φανερόν ἔσαι καὶ ὅτι ἀδχάρετον. 3 Ανάγκη δὲ τὸ αὐτὸ εἶ) τὸ νυῦ τὸ ἔχατὸν ἀμφοτέρων τῶ χρόνων· εἰ γὰρ ἔτερον, ἐφεξῆς μὴ ὅκ ἀν εἴη ἵατέρον ἵατέρω, ἀφ' ὅ μῆ εἶ) σίωεχῆς ἔξ ἀμερῶν· εἰ γὰρ χωρὶς ἐκάτερον, μεταξὺ ἔσαι χρόνος. πῶν γὰρ τὸ σίωεχῆς τοιοῦτον, ὡστ' εἶ) ἔ σίωώνυμον μεταξὺ τῶν ἀφάτων. ἀλλὰ μὴ εἰ ὁ χρόνος τὸ μετὰξὺ, διαμερῶς ἔσαι. πᾶς γὰρ χρόνος δέδχεται ὅτι ἀχαιρετός. ὡστε ἀχαιρετόν τὸ νυῦ. εἰ γὰρ ἀχαιρετόν τὸ νυῦ, ἔσαι τὶ τῶ γερονότος ἐν τῶ μῆμοντι, ἔ τῶ μῆμοντος ἐν τῶ γερονότι. κατ' ὅ γὰρ ἀν διαμερεθῆ, τῶν ἀφαιεῖ τὸ πῆρηκοτα καὶ τὸ μῆμοντα χρόνον.

4 Αμα δὲ καὶ οὐκ ἂν κατ' αὐτὸ εἴη ὁ νῦν, ἄλλ' ἀκατ' ἔπερσεν· ἡ γὰρ διαίρεσις, ἡ τῆς κατ' αὐτὸ. 5 Πρὸς δὲ τούτοις, τὸ νῦν, ὃ μὲν πὶ χρονίος ἔσται, ὃ δὲ μόνον καὶ οὐκ αἰεὶ ὁ αὐτὸς χρονίος, ἡ μόνον. ὁ δὲ δὴ ὁ νῦν ὁ αὐτὸς· πολλὰ γὰρ διαίρετος ὁ χρόνος. ὥστ' εἰ τῶν περὶ ἀδιώατον ἀρχῆν ὁ νῦν, ἀνάγκη ὁ αὐτὸς εἶναι ὃ ἐν ἑκατέρῃ νῦν.

6 Ἀλλὰ μὲν εἰ τῶν τούτων, φανερὸν ὅτι καὶ ἀδιαίρετον· εἰ γὰρ διαίρετον, πάλιν τὰ αὐτὰ συμπεσέσθαι αὐτὸ ἐν ᾧ πρότερον.

7 Ὅτι μὲν τῶν νῦν ὅτι πὶ ἐν ᾧ χρόνος ἀδιαίρετον, ὃ φανερὸν εἶναι ὁ νῦν, δὴλον ἐκ τῆς εἰρημνῶν. 8 Ὅτι δ' ὁ δὲ ἐν ᾧ νῦν κινῆσθαι, ἐκ τῆς φανερῆς· εἰ γὰρ ὅτιν, ἐδέχεται καὶ ἡσπῆον κινῆσθαι ἐν αὐτῷ καὶ βραδύτερον. ἔστω δὲ ὁ νῦν, ἐφ' ᾧ ν. καὶ κενήσθω δ' ἐν αὐτῷ ὁ ἡσπῆον, πλὴν α β. ὁ σκοπιῶν ὁ βραδύτερον ἐν τῷ αὐτῷ, ἐλάττω τῆς α β κινήσεται, ὅτι πλὴν α γ. ἐπεὶ δὲ ὁ βραδύτερον ἐν ὅλῳ ᾧ νῦν κενήσεται πλὴν α γ. ὁ ἡσπῆον ἐν ἐλάττω τούτου κινήσεται. ὥστε διαίρεσεται ὁ νῦν· ἀλλ' ἡ ἀδιαίρετον οὐκ ἄρα ὅτι κινῆσθαι ἐν τῷ νῦν. 9 Ἀλλὰ μὲν, οὐδ' ἡρεμεῖν· ἡρεμεῖν γὰρ ἐλέγξασθαι, ὃ πεφυκὸς κινῆσθαι μὴ κινουμένου ὅτε πέφυκε, ἔστω καὶ ὡς. ὥστ' ἐπεὶ ἐν τῷ νῦν ὁ δὲ πέφυκε κινῆσθαι, δὴλον ὅτι ὅτι ἡρεμεῖν.

10 Ἐπὶ δ', εἰ ὁ αὐτὸ μὲν ὅτι ὁ νῦν ἐν ἀμφοῖν τῶν χρόνων· ἐδέχεται δὲ, τὸ μὲν κινῆσθαι, τὸ δὲ ἡρεμεῖν ὅλον· ὃ δ' ὅλον κινουμένου τὸ χρόνον ἐν ὅτῳ κινήσεται τῷ τούτου, κατ' ὃ πέφυκε κινῆσθαι, καὶ ὃ ἡρεμοῦ ὡς αὐτῶς ἡρεμῆσθαι, συμπεσέσθαι ὁ αὐτὸς ἀμα ἡρεμῆσθαι καὶ κινῆσθαι· τὸ γὰρ αὐτὸ ἕνα τῶν χρόνων ἀμφοτέρων, τὸ νῦν.

11 Ἐπὶ δ', ἡρεμεῖν μὲν λέγεται τὸ ὁμοίως ἔχον καὶ αὐτὸ, ἔστω τὰ μέρη, νῦν καὶ πρότερον· ἐν δὲ ᾧ νῦν, οὐκ ἔστι ὁ πρότερον· ὥστε ὅτι ἡρεμεῖν. 12 Ἀνάγκη ἄρα ἔστω κινῆσθαι, τὸ κινουμένου, ἐν χρόνῳ, καὶ ἡρεμεῖν τὸ ἡρεμοῦ.

A 4 Item momentum non erit terminus per se, sed per aliud: diuisio namque non est eius quod est per se.

5 Ad hæc præsentis momenti aliquid erit præteritum: aliud, futurum: nec semper idem præteritum, aut futurum. ergo nec præsens momentum semper est idem: quia tempus multis modis diuidi potest. quocirca si hæc momento inesse nequeunt, necesse est idem esse in utroque momento.

B 6 At verò si idem sit, patet etiam esse indiuiduum: quia si sit diuiduum, rursus eadem euenient quæ in priori argumento dicta sunt.

7 Esse igitur aliquid tempore indiuiduum, quod dicimus esse momentum, constat ex iis quæ dicta sunt. 8 Nihil autem in momento moueri, ex his perspicuum erit: quoniam si id sit, poterit & celerius in eo moueri & tardius. esto igitur momentum, in quo α , & in eo moueatur, quod est celerius per longitudinem $\alpha \beta$. quod igitur est tardius, in eodem mouebitur per longitudinem minorem quam $\alpha \beta$: veluti, per $\alpha \gamma$. quia verò quod est tardius in toto momento, motum est per $\alpha \beta$: id quod est celerius, in minori quam hoc sit mouebitur, quapropter diuidetur momentum. atqui erat indiuiduum. non potest igitur moueri in momento. 6 Sed nec quiescere. nam quiescere dicebamus, quod natura aptum est moueri, nec mouetur quando natura aptum est, & ubi, & quomodo. quare cum in momento nihil sit natura aptum moueri, constat non esse etiam aptum quiescere.

D 10 Præterea si idem est momentum in utroque tempore; potest autem toto altero moueri, altero toto quiescere; quod autem toto tempore mouetur, in quauis huius parte mouebitur, in quo natura aptum est moueri; & quiescens in idem quiescet: profecto eueniet ut idem simul quiescat & moueatur. idem enim est extremum utriusque temporis, nimirum momentum. 11 Præterea quiescere dicimus, quod similiter se habet & ipsum & partes eius tam nunc quam prius: sed in momento non est prius: quare nec quiescere. 21 Necesse est igitur, id quod mouetur, in tempore moueri: & quod quiescit, in tempore quiescere.

Cap. III.

ΤΟ δὲ μεταβάλλον ἀπὸ μ, ἀνάγκη διαίρετον εἶναι. ἐπεὶ γὰρ ἐκ τίνος εἰς τὴν πᾶσα μεταβολή, καὶ ὅταν μὲν ἢ ἐν τούτῳ γινώσκον, εἰς ὃ * μετέσθαι, οὐκ ἔστι μεταβολή, ὅταν δὲ

Quicquid mouetur, esse diuiduum.

Quicquid autem mutatur, necesse est ut diuiduum sit. cum enim omnis mutatio sit ex aliquo in aliquod, & quando res est in hoc in quod mutata est, non mutatur amplius: quando autem

in eo ex quo est mutata, tam ipsa quam partes eius non dum mutatur: (quod enim eodem modo se habet, nec ipsum nec eius partes mutantur:) necesse igitur est partem eius quod mutatur, esse in hoc, partem in altero: quia nec in vtrisque nec in neutro totum esse potest. dico autem in quod mutatur, id est, quod est primum in mutatione: veluti, ex albo fuscum, non nigrum. non est enim necesse ut quod mutatur, sit in vtroque extremo. Perspicuum igitur est, quicquid mutatur, fore diuiduum.

Α Ζε ε μεταβολη, ε αυτ* χ τα μερη ε μεταβολη ει διαγχι ουω το μω ε εν τω τω ετ), το δε εν πατέρω τω μεταβαλλοντος. ετε γδ εν * αμφοτέροις, ετ εν μηδετέρω [όλον] διωα- τον. λέγω δε εις ο μεταβολη ει το ποσόν χτ πω μεταβολω. οτ, εκ τω λωχού το φάγον, ε το μέλαν ε γδ αιάγχι το μεταβοληον εν οπο- τερωιω ετ) τω άκρων. φανερον ουω οτι πω το μεταβοληον εσαι διαρετον.

κ. ε τα μερη πωτα ε μεταβολη, alii codd. post εμ. addūt, το γδ ωι αυ- τω εχον, ε αυτ* χ τα μερη μετα-βοληε. γρ. αμφοτέρω

B

De diuisione motus.

Motus autem bifariam est diuiduus: vno modo, ratione temporis: altero, secundum motus partium eius quod mouetur. 2 Vt puta si α γ mouetur totum, etiam pars α ε mouebitur, & pars β γ. Esto igitur partis α β, motus δ ε: partis autem β γ, motus ε ζ, ergo necesse est, totum α γ esse motum ipsius α γ: mouebitur enim secundum hunc motum: quandoquidem vtraque pars mouetur secundum vtrumque: nihil autem mouetur alius rei motu. quapropter totus motus est totius magnitudinis motus. 3 Præterea si omnis motus est alicuius: totus autem motus δ ζ nec est alterutrius partis, (nam vtriusque partis est vtraque pars motus,) nec alius cuiuspiam, (cuius enim totius est totus motus, etiam partes sunt partium: partes autem motus δ ζ, sunt partium α β, non aliorum: quia plurimum non est vnus motus,) profecto etiam totus motus erit magnitudinis α γ. 4 Præterea si alius est motus totius: veluti, in quo est θ ι, auferetur ab eo motus vtriusque partis, hi vero motus æquales erunt motibus δ ε, ε ζ: quandoquidem vnus motus est vnus. quocirca si totus motus θ ι, diuidetur in partium motus, æqualis erit motus θ ι, motus δ ε. Si quid autem restat: veluti, η κ ι, hic nullius erit motus. nam nec totius, nec partium, propterea quod vnus est vnus, nec alius cuiuspiam; quia continuus motus est aliquorum continuorum. Itidemque si superat secundum diuisionem. Quare si hoc est impossibile, necesse est eundem esse & æqualem. 5 Hæc igitur diuisio est ex partium motibus: ac necesse est eam esse cuiusvis partes habentis. 6 Alia vero sumitur ex tempore. cum enim omnis motus sit in tempore, omne autem tempus sit diuiduum, & minori tempore motus sit minor: necesse est omnem motum diuidi pro ratione temporis.

Cap. IV.

Κ Ινησις δ' εστι διαρετη διχως, ενα μω εοπρον, τω χρονω. αλλον δε, χτ) τω με- ρων τω κινημεν κινησις. 2 Οιον, ει το α γ κινειται ολον, χτ) το α ε κινηθησεαι, χτ) το β γ. ετω δη τω μω α β, λι δ ε. τω δε β γ, λι ε ζ, κινησις τω μερων, αιάγχι δη πω ο- λω, εφ' ης λι δ ζ, τω α γ ετ) κινησιν. κινη- σεται γδ χτ) τω πω, επειωφ εκάτερον τ με- ρων κινειται κατ' εκάτερον. οθεν δε κινειται χτ) πω τω άλλου κινησιν. ωστε λι ολη κινησις τω ολου εστι μεγεθους κινησις. 3 Επιδε, ει απασα μω κινησις τινος, λι δ' ολη κινησις λι εφ' ης δ ζ, μητε τω μερων εστι μηδετέρω. μέρεσι γδ * εκάτερα. μητε άλλω μηδενός. ε γδ η ολη ολου, χτ) τα μερη τω μερων τα δε μερη τω δ ζ, τω α β γ, χ) εκ άλλων πλδ- νων γδ εκ ιω μια κινησις, καν λι ολη κινησις εη αυ* τω α β γ μεγεθους. 4 Επιδε, ει μω εστι τω ολου κινησις άλλη, οτ) εφ' ης θ ι, αφαι- ρηθησεαι απ' αυτης η εκάτερον τω μερων κινησις. αυται δ' ισαι εσονται τ δ ε, ε ζ μια γδ ενός κινησις. ωστ', ει μω ολη διαρεθησεαι λι θ ι, εις τω τω μερων κινησις, ιση εσαι λι θ ι, τω δ ζ. ει δ' απολείπει τι, οτ) το κ ι, αυτη οθενός εσαι κινησις. ετε γδ τω ολου, ετε τω μερων, αφ' το μω ετ) τω ενός, ετε άλλου ε- θενός. λι γδ σιωεχης κινησις εστι σιωεχων τι- νων. ωσαυτως δε χ) ει εσβαθη ετ) πω διαρεσιν. ωστ' ει τω αδωαρον, αιάγχι τ αυτω ετ) χ) ισω. 5 Αυτη μω ουω λι διαρε- σις, χτ) τω τω μερων κινησις εστι, χ) αιάγχι πομτος ετ) τω μειου αυτω. 6 Αλλη ε χτ) τ χρονον. επει γδ απασα κινησις εν χρονω, χρο- νος δε πας διαρετος, εν δε ε ελαττονι ελατ- των η κινησις, αιάγχι πωσω κινησιν διαρειας χτ) τ χρονον.

Vicom. ex Simplicio, εκάτερον

γρ. π α β. μαλ.

Cap. V.

Επει δὲ πᾶν τὸ κινούμενον ἐν τινὶ κινεῖται, καὶ χρόνον τινὰ, καὶ πᾶν τὸ κινούμενον ὅστις κίνησις, ἀνάγκη τὰς αὐτὰς εἶναι διαιρέσεις τῆς τε χρόνου καὶ τῆς κινήσεως, ἢ τῆς κινήσεως ἢ τῆς κινουμένου, ἢ ἐν ᾧ κίνησις. πλὴν δὲ πᾶν τῶν ὁμοίως, ἐν οἷς ἡ κίνησις, ἀλλὰ τῶν μὲν ποσοῦ, καὶ αὐτὸ τῆς δὲ ποιοῦ, καὶ συμβεβηκός. 2 Εἰλήφθη γὰρ ὁ χρόνος ἐν ᾧ κινεῖται ἐφ' ᾧ α, καὶ κίνησις ἐφ' ᾧ β. εἰ οὖν πᾶν ὅλῳ ἐν τῷ πᾶσι χρόνῳ κινήσῃται, ἐν τῷ ἡμίσει, ἐλάττω καὶ πάλιν οὐτοῦ διαφερόντος, ἐλάττω τούτου, ἢ αἰεί οὕτως.

3 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ κίνησις διαρετὴ, ἢ ὁ χρόνος διαρετός. εἰ γὰρ πᾶν ὅλῳ ἐν τῷ πᾶσι, πᾶν ἡμίσειαν ἐν τῷ ἡμίσει, καὶ πάλιν πᾶν ἐλάττωνα ἐν ᾧ ἐλάττω.

4 Τὸν αὐτὸν δὲ ὅρον καὶ τὸ κινεῖσθαι διαρεθῆσθαι. ἔστω γὰρ ἐφ' ᾧ γ, τὸ κινεῖσθαι. καὶ δὴ πᾶν ἡμίσειαν κίνησιν, ἐλάττω ἔσται τῶ ὅλου. καὶ πάλιν καὶ πᾶν τῆς ἡμισείας ἡμίσειαν, καὶ αἰεί οὕτως.

5 Ἐστὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν κινουμένων τὸ καὶ ἐκαστέραν τῶν κινήσεων κινεῖσθαι, οἷον κατὰ τε πᾶν δ, γ, καὶ πᾶν γ ἐλάττω, ὅτε τὸ ὅλον ἔσται καὶ πᾶν ὅλῳ. εἰ γὰρ ἄλλο, πλείω ἔσται κινεῖσθαι καὶ πᾶν αὐτῶν κινήσιν, ὡς ἄρ' ἐδείξαμεν καὶ πᾶν κινήσιν διαρετῶν εἰς τὰς τῶν μερῶν κινήσεις οὐσῶν. ληφθέντος γὰρ τῶ κινεῖσθαι, καὶ ἐκαστέραν, σίμωχός ἔσται τὸ ὅλον.

6 Ὡσαύτως δὲ ἀρρηθῆσεται ἢ τὸ μήκος διαρετόν, ἢ ὅλως πᾶν ἐν ᾧ ὅστις ἡ μεταβολή. πλὴν ἕνα καὶ συμβεβηκός, ὅτι τὸ μεταβάλλον ὅστις διαρετόν. ἐνὸς γὰρ διαμετρουμένου, πᾶν τὰ διαρεθῆσθαι.

7 Καὶ ὅτι τῶ πεπερασμένα εἶναι ἢ ἀπειρα, ὁμοίως ἔξει καὶ πᾶν τῶν.

8* Ἡμετέραν δὲ μάλιχα τὸ διαρεῖσθαι πᾶν τὰ, ἢ ἀπειρα εἶναι, ἀπὸ τῶ μεταβαλλόντος. ἡ γὰρ ἐνυπὸς καὶ ἢ μεταβαλλόντι τὸ διαρετόν καὶ τὸ ἀπειρον. τὸ μὲν οὖν διαρετόν δέδεικται παρ' ἑτέρων, τὸ δὲ ἀπειρον ἐν τοῖς ἐπομῆσις ἔσται δῆλον.

κ. ε. τ.

κ. ἡ καλὴ ἡσ.

Eandem inesse diuisionem temporis, motus, ipsius moueri, mobilis, & eius in quo fit motus.

Cum autem quicquid mouetur, in aliquo moueatur, & in aliquo tempore; & cuiuscumque rei quæ mouetur, fit motus: necesse est easdem esse diuisiones & temporis, & motus, & ipsius moueri, & eius quod mouetur, & eius in quo fit motus: quamquam non similiter diuisio est omnium eorum in quibus est motus: sed quantitatis est per se: qualitatis verò, ex accidenti. 2 Sumatur enim tempus quo mouetur, ubi α & motus, ubi β: si igitur totum motum toto tempore confecit: certè dimidia parte temporis minorem motum conficiet. & rursus hoc minore tempore diuiso, conficiet motum hoc minorem: atque ita semper.

3 Similiterque si motus est diuiduus, etiam tempus est diuiduum. nam si totum motum toto tempore conficit, etiam dimidiam partem motus dimidia parte temporis conficiet: ac rursus minorem motum minori tempore.

4 Eodem modo etiam ipsum moueri diuidetur. esto namque moueri, ubi γ. ergo secundum dimidiam motus partem erit minus toto: & rursus secundum dimidiam dimidiæ: atque ita perpetuò. 5 Licet etiam exposito ipso moueri secundum vtrumque motum, veluti secundum δ, γ, & γ, ε, dicere totum moueri fore secundum totum motum. nam si aliud sit, plura erunt moueri secundum eundem motum, sicut ostendimus etiam motum diuiduum esse in motus partium. sumpto enim ipso moueri secundum vtrumque motum, certè totum erit continuum.

6 Itidem etiam probabitur longitudinem esse diuiduam: & omnino id omne in quo est mutatio; (nisi quòd nonnulla ex accidenti diuidantur;) quia quòd mutatur, est diuiduum. etenim si vnum diuiditur, omnia diuidentur. 7 Et quantum ad hoc vt finita sint vel infinita, similiter se res habet in omnibus. 8 Omnia verò diuidi, & esse infinita, maximè consequens est ex eo quòd mutatur. statim enim inest ei quòd mutatur, esse diuiduum & infinitum: diuiduum igitur esse, probatum est antea: infinitas verò in sequentibus erit manifesta.

E

Quicquid est mutatum, id cum primum mutatum est, in eo esse in quod est mutatum.

Quia verò quicquid mutatur, ex aliquo in aliquod mutatur: necesse est, id quod est mutatum, cum primum est mutatum, esse in eo in quod est mutatum. quod enim mutatur, exit ex eo ex quo mutatur, seu ipsum relinquit: & vel idem est mutari ac relinquere: vel ipsi mutari consequens est relinquere; & ipsi mutatum esse, consequens est reliquisse: quia similiter vtrumque affectum est ad vtrumque. Quoniam igitur mutationum vna est, quæ in contradictione cernitur, quando mutatum est ex non ente in ens, relinquit non ens. erit igitur in ente: quia rem omnem necesse est aut esse aut non esse. Perspicuum est igitur, in ea mutatione, quæ in contradictione spectatur, id quod est mutatum, esse in eo in quod est mutatum. quod si ita est in hac mutatione, certè etiam in aliis. similis enim ratio est vnius & aliarum.

2 Præterea etiam singillatim sumentibus perspicuum erit: siquidem necesse est, id quod est mutatum, esse alicubi siue in aliquo. nam quia deseruit id ex quo est mutatum; necesse autem est, vt sit alicubi: certè aut in hoc, aut in alio erit. Si igitur in alio, puta in γ , id sit quod est mutatum in β , rursus ex γ mutatur in β : non coharebat enim ipsi β : quia mutatio est continua. quapropter quod mutatum est, quando mutatum est, mutatur in id in quod est mutatum: quod est impossibile. Necesse igitur est, vt quod est mutatum, sit in hoc in quod est mutatum.

3 Perspicuum igitur est, etiam id quod est factum, tunc esse, cum est factum: & quod interiit, tunc non esse, cum interiit: quoniam vniuersaliter dictum est de omni mutatione: & maximè est in ea manifestum, quæ in contradictione consistit. 4 Ergo quod est mutatum, cum primum est mutatum, in illo esse constat.

Cap. VI.

Επει δὲ πρῶτον μεταβάλλον, ἕκ πῶτος εἰς τί μεταβάλλει, ἀνάγκη δὲ μεταβέβληκός, ὅτε πρῶτον μεταβέβληκεν, εἶτε ἢ ὅ ὡς μεταβέβληκε. ὁ γὰρ μεταβέβληκεν, ἔξ ὧς μεταβάλλει, ὁξίσαται, ἢ ἀπολείπει αὐτό. Ἐῆτοι τῶτον ὅστις δὲ μεταβέβληκεν καὶ δὲ ἀπολείπειν, ἢ ἀκολουθεῖ τῷ μεταβάλλειν δὲ ἀπολείπειν. ὁ δὲ μεταβέβληκεν, δὲ ἀπολείπειν. ὁμοίως γὰρ ἕκαστερον ἔχει πρὸς ἕκαστερον. ἐπεὶ οὐκ μία τῶν μεταβολῶν ἢ κατ' ἀντίφασιν, ὅτε μεταβέβληκεν ἐκ τῆς μὴ ὄντος εἰς τὸν, ἀπολείπει δὲ μὴ ὄν. ἔσται ἄρα ἐν τῷ ὄντι. πρῶτον γὰρ ἀνάγκη ἢ εἶ, ἢ μὴ εἶ. φανερόν οὖν ὅτι ἐν τῇ κατ' ἀντίφασιν μεταβολῇ, δὲ μεταβέβληκός ἔσται ἐν ὡς μεταβέβληκεν. εἰ δ' ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις. ὁμοίως γὰρ ὅτι μίας ἐστὶ τῶν ἄλλων.

2 Ἐπὶ δὲ καὶ κατ' ἕκαστω μεταβέβληκεν φανερόν, εἶτε ἀνάγκη δὲ μεταβέβληκός εἶτε ἢ πῶτος, ἔξ οὗ μεταβέβληκεν, ἢ ἐν πῶτι. ἐπεὶ γὰρ ἔξ ὧς μεταβέβληκεν, ἀπολείπειν, ἀνάγκη δὲ εἶτε ἢ πῶτος, ἢ ἐν τῷ αὐτῷ, ἢ ἐν ἄλλῳ ἔσται. εἰ μὴ οὖν ἐν ἄλλῳ, οἷον ἐν τῷ γ, δὲ εἰς τὸ β μεταβέβληκός, πάλιν ἐκ τῆς γ μεταβάλλει εἰς τὸ β. οὐ γὰρ ἔξ ἑαυτοῦ μεταβέβληκεν. ἢ γὰρ μεταβολῇ, σίωχεῖς. ὥστε δὲ μεταβέβληκός ὅτε μεταβέβληκε, μεταβάλλει εἰς ὃ μεταβέβληκε. τὸτο δ' ἀδιώατον. ἀνάγκη ἄρα δὲ μεταβέβληκός εἶτε ἢ ἐν τῷ αὐτῷ, εἰς ὃ μεταβέβληκε.

3 φανερόν οὖν ὅτι καὶ δὲ γεγονός, ὅτε γέγονεν, ἔσται, καὶ δὲ ἐφθαρμένον οὐκ ἔσται. κατὰ τοῦτο γὰρ εἴρηται πρὸς πάσης μεταβολῆς, καὶ μάλιστα δὴλον ἐν τῇ κατ' ἀντίφασιν.

4 Ὅτι μὴ πῶτι τὸ μεταβέβληκός, ὅτε μεταβέβληκε πρῶτον, ἐν ἐκείνῳ ὅστις, δὴλον.

Cap. VIII.

Id in quo primo mutatum est, esse indiuiduum.

ID autem, in quo primo est mutatum, quod est mutatum, necessariò est indiuiduum. 2 Dico autem primum, quod non est tale, eo quod aliud quiddam ipsius sit primum.

Εν ὡς δὲ πρῶτον [νῦν πρῶτον] μεταβέβληκε τὸ μεταβέβληκός, ἀνάγκη ὅτι μὴ εἶ. 2 λέγω δὲ πρῶτον, ὅ μὴ δὲ ἐπὶ τῷ αὐτῷ πρῶτον, ἢ ἰσοδύναμον ὅστις.

3 Εστω γάρ διαμετόν δ α γ, & διηρήσθω χτ' Α
 δ β. Εί μὲν οὖν εἰς δ α β μεταβέβληκεν, ἢ
 πάλιν εἰς δ β γ, οἷα αὖ εἰς πρῶτον τὰ α γ
 μεταβέβληκός εἶη. Εἰ δ' εἰς ἑκατέρω μετέ-
 βόηεν· (αἰάγκη γὰρ ἢ μεταβέβληκεναι, ἢ
 μεταβόηεν εἰς ἑκατέρω) καὶ εἰς τὰ ὅλα με-
 ταβάλλοι. ἀλλ' ἢ μεταβέβληκός. ὁ αὐτὸς ὅ-
 λόγος, καὶ εἰ εἰς τὰ μὲν μεταβάλλει, εἰ δὲ
 εἰς μεταβέβληκεν· ἔσται γὰρ πὶ τῶ πρῶτου
 πρῶτερον ὥστε οἷα αὖ εἶη διαμετόν δ πρῶ-
 τον εἰς δ μεταβέβληκε. 4 Φανερόν ποίνω ὄλα
 καὶ δ ἑφθαρμύον & δ γερονός, εἰς ἀτόμω, δ
 μὲν ἑφθαρται, δ ὅ γερονε.

3 Esto namque α γ diuiduum : & diui-
 datur in β. si igitur mutatum est in α β, aut
 rursus in β γ : certè non erit mutatum in
 primo α γ. quòd si in vtroque mutaretur:
 (necesse est enim vel mutatum esse, vel
 mutari in vtroque :) etiam in toto mu-
 taretur : atqui mutatum erat. eadem est
 ratio, & si in altero mutatur, in alte-
 ro autem est mutatum : erit enim ali-
 quid primo prius. quocirca primum, in
 quo mutatum est, non potest esse diui-
 duum.

4 Perspicuum igitur est, & quod in-
 teriit, & quod ortum est, in indiuiduo
 illud quidem interiisse, hoc autem ortum
 esse.

Cap. VIII.

In mutatione esse vltimum, non primum.

κ. α. β. γ.

Λεγεται δὲ δ εἰς πρῶτον μεταβέβλη-
 κε, διχῶς. δ μὲν, εἰς πρῶτον ἐτελέ-
 σθη ἢ μεταβολή. τότε γὰρ ἀληθὲς εἶπειν,
 ὅτι μεταβέβληκε. δ ὅ εἰς πρῶτον ἤρξατο
 μεταβόηεν. 2 Τὸ μὲν οὖν χτ' δ τέλος τῆς με-
 ταβολῆς πρῶτον λεγόμενον ὑπὲρ χτ' τεκνέειν.
 εἰδέχεται γὰρ ὅτι τελεσθῆναι ἢ μεταβολῆς,
 & εἶη μεταβολῆς τέλος· ὁ δὲ & δέδρακ' ἀδιαί-
 ρετον ὄν δ' αὖ τὸ πέρας εἶη. 3 Τὸ ὅ χτ' πλὴν ἀρ-
 χῆν, ὅλως οἷα εἶη· ὅ γὰρ ὅτι ἀρχὴ μετα-
 βολῆς, ὅ δ' εἰς πρῶτον τῶ χρόνου * μετέβλη-
 λεν· ἔστω γὰρ πρῶτον, ἐφ' ὅ τὸ α δ. τῶτο δὲ, ἀ-
 διαίρετον μὲν οἷα εἶη. συμβῆσθαι γὰρ ἐχόμενα
 εἶη τὰ νῦν. εἰ δ' εἰς πρῶτον γὰ χρόνον πρῶτον ἤρε-
 μῆ· (κείσθω γὰρ ἠρεμοῦν) & εἰς πρῶτον * ἠρεμῆ-
 σθ' ὥστε εἰ ἀμερές ὅτι τὸ α δ, ἀμα ἠρεμῆσθ' καὶ
 μεταβέβληκός ἔσται. εἰ μὲν γὰρ εἰς πρῶτον ἠρεμῆ· ἐν
 δὲ εἰς δ μεταβέβληκεν· ἐπεὶ δ' οἷα εἶη ἀ-
 μερές, αἰάγκη διαμετόν εἶη καὶ ἐν ὁπωοῦν τῶ
 τούτου μεταβέβληκεναι. διαμετόντος γὰρ δ α
 δ, εἰ μὲν ἐν * μηδετέρω μεταβέβληκεν, ὅτι ἐν
 εἰς ὅλα· εἰ δ' ἐν ἀμφοῖν μεταβόηεν, καὶ ἐν τὰ
 πρῶτον· εἰ δ' ἐν ἑκατέρω μεταβέβληκεν, οἷα ἐν
 εἰς ὅλα πρῶτον. ὥστε αἰάγκη ἐν ὁπωοῦν με-
 ταβέβληκεναι. Φανερόν ποίνω ὅτι οἷα εἶη ἐν
 εἰς πρῶτον μεταβέβληκεν· ἀπειροὶ γὰρ αἰ διαί-
 ρετός. 4 Οὐδὲ δὲ τῶ μεταβέβληκός ὅτι πὶ
 πρῶτον ὅ μεταβέβληκεν. ἔστω γὰρ τὸ δ ζ πρῶ-
 τον μεταβέβληκός τῶ δ ε· πρῶτον γὰρ δέδρακ' αἰ
 διαμετόν τὸ μεταβόηον. ὅ ὅ χρόνος ἐν εἰς τὸ δ ζ
 μεταβέβληκεν, ἔστω ἐφ' ὅ δ ε. εἰ οὖν ἐν εἰς πρῶ-
 τον τὸ δ ζ μεταβέβληκεν, ἐν εἰς ἡμῶν ἔλαττον
 ἔσται τὸ μεταβέβληκός, & πρῶτερον τῶ δ ζ.

κ. α. β. γ.

γ. ἠ. ρ. μ. ν.

γ. ρ. μ. α. β. γ.

I Am verò id in quo primùm mutatum
 est, bifariam dicitur; alterum, in quo
 primo perfecta est mutatio: tunc enim
 verè dicitur mutatum esse: alterum au-
 tem, in quo primo cœpit mutari.

2 Quod igitur secundum finem muta-
 tionis, primum dicitur, inest, atque est.
 potest enim perfici mutatio: & est finis mu-
 tationis, quem probatum est esse indiui-
 duum, propterea quòd est terminus.

3 Quòd verò ratione principii dicitur,
 omnino non est: quia non est princi-
 pium mutationis, nec in quo primo
 temporis mutatum sit. esto namque pri-
 mum, vbi α δ. hoc igitur indiuiduum
 non est: quoniam eueniet vt momenta
 sint cohærentia. Præterea si in toto α γ tem-
 pore quiescit, (ponatur enim quiesce-
 re) etiam in α quiescit. quapropter si
 α δ est indiuiduum, simul quiescet &
 mutatum erit. etenim in α quiescit, in
 δ autem mutatum est. Quia verò parti-
 bus non caret: necesse est vt sit diui-
 duum, & in quavis eius parte mutatum
 fuerit. diuiso enim ipso α δ, siquidem
 in neutra parte mutatum fuerit, certè nec
 in toto: si verò in vtrisque mutatur, e-
 tiam in toto. at si in altero mutatum est,
 non in toto primo est mutatum. quare ne-
 cesse est in quavis parte mutatum fuisse.

4 Neque igitur eius quod
 est mutatum, est aliquid primum quod
 mutatum sit. esto namque α δ ζ, pri-
 mum quod sit mutatum ε δ: quicquid
 enim mutatur, probatum est diuiduum es-
 se. tempus verò, quo α δ ζ est mutatum,
 sit vbi ε δ. Ergo si α δ ζ est toto tempore
 mutatum: quod dimidia parte temporis mu-
 tatum erit, minus erit, & prius ipso α δ:
 rursusque

E

rursusque hoc aliud *primum* : illo aliud : & ita perpetuo. quocirca eius quod mutatur, nihil erit primum quod mutatum sit.

5 Ergo nec eius quod mutatur, nec temporis quo mutatur, esse quicquam primum, perspicuum est ex iis quæ dicta sunt.

6 Id autem quod mutatur, vel secundum quod mutatur, non amplius similiter se habebit. tria namque sunt, quæ in mutatione spectantur, quod mutatur, & in quo, & secundum quod mutatur: ut homo, ac tempus, & album. homo igitur ac tempus diuidua sunt. albi autem est alia ratio. nisi quod ex accidenti sunt omnia diuidua: quia cui qualitas, aut albor accidit, illud est diuiduum. nam quæcumque per se dicuntur diuidua, non ex accidenti, nec in his primum erit: ut in magnitudinibus: est enim magnitudo, ubi $\alpha \beta$: & moueatur ex β in γ , primum. ergo, si $\alpha \beta \gamma$ erit indiuiduum: id quod partibus vacat, ei quod partibus vacat cohererebit. si verò diuiduum, erit aliquid prius quam γ , in quod est mutatum, & rursus illo aliud, & ita semper, propterea quod nunquam deficit diuisio. quare non erit primum, in quo mutatum sit. similiter etiam se res habet in quantitatis mutatione: etenim hæc quoque in continuo est. Perspicuum est igitur, in eo solo motu, qui in qualitate spectatur, esse posse indiuiduum per se.

In quo tempore primo aliquid mutatur, id in quavis eius temporis parte mutari.

Quoniam autem quicquid mutatur, in tempore mutatur, dicitur autem in tempore mutari, & ut in primo, & ut secundum alterum; ut in anno, quia in die mutatur: sanè, in quo primo tempore mutatur id quod mutatur, necesse est ut in quavis eius temporis parte mutetur.

2 Manifestum igitur hoc est ex definitione; primum enim ita appellabamus.

3 Sed ex his quoque perspicuum fiet. sit enim in quo primo mouetur id quod mouetur, ubi $\chi \rho$: & diuidatur in κ : omne enim tempus est diuiduum: ergo in $\chi \kappa$ tempore aut mouetur, aut non mouetur. itidemque rursus in $\kappa \rho$. si igitur in neutro mouetur, quiescet utique in toto: moueri enim, quod in nulla huius parte mouetur, impossibile est. quod si in altero solo mouetur, non in primo $\chi \rho$ mouebitur: quia motus est secundum aliud. necesse igitur est in quavis parte $\chi \rho$ moueri.

Tom. I.

A $\chi \rho$ πάλιν τούτου άλλο, κακείνῃ ἑτερον, καὶ αἰεὶ ἕτως. ὥστε ἔθεν ἕστα πρῶτον τῷ μεταβάλλοντος ὁ μεταβέβληκεν. 5 Οὐ μὲν οὖν οὔτε τῷ μεταβάλλοντος, ἔτε ἐν ᾧ μεταβάλλῃ χρόνῳ πρῶτον ἔθεν ἕστι, φανερόν ἐκ τῆς εἰρημένων. 6 Αὐτὸ δὲ ὁ μεταβάλλει, ἢ κατ' ὁ μεταβάλλει, οὐκ ἐπιμοίως ἔξῃ. τρία γὰρ ἔστιν ἂ λέγεσθαι καὶ τὴν μεταβολῆν. τὸ, τε μεταβάλλον, ἔ ἐν ᾧ, καὶ κατ' ὁ μεταβάλλει. οἷον ὁ ἀνθρώπος, καὶ ὁ χρόνος, καὶ τὸ λευκόν. ὁ μὲν οὖν αἰθροπος καὶ ὁ χρόνος διαμετρεῖται, ὡς ἡ τῷ λευκοῦ ἄλλος λόγος. πλὴν καὶ συμβεβηκός γε πάντα διαμετρεῖται ᾧ γὰρ συμβέβηκε τὸ ποιόν, ἢ τὸ λευκόν, οὐκ ἐνο διαμετρεῖται ἕστιν. ἐπεὶ ὅσα γε κατ' αὐτὰ λέγεσθαι διαμετρεῖται, καὶ μὴ καὶ συμβεβηκός, ἔδ' ἐν τούτοις ἕστα τὸ πρῶτον. οἷον, ἐν τοῖς μεγέθεσιν ἕστα γὰρ ἐφ' ᾧ α β, μέγεθος ἔ κινεῖσθαι ἐκ τῆς β, εἰς τὸ γ πρῶτον. οὐκοῦν, εἰ μὲν ἀδιαμετρεῖται ἕστα τὸ β γ, ἀμερὲς ἀμερῆς ἕστα ἔξῃ μόνον. εἰ ἡ διαμετρεῖται, ἕστα πὶ τῆς γ πρῶτον, εἰς ὁ μεταβέβηκε, κακείνῃ πάλιν ἄλλο, καὶ αἰεὶ ἕτω, ὡς τὸ μηδέποτε ἕστα λείπειν τὴν διαμετρεῖται. ὥστε οὐκ ἕστα πρῶτον εἰς ὁ μεταβέβηκεν. ὁμοίως δὲ ἔ ἐπι τῆς τῷ ποσὸς μεταβολῆς. καὶ γὰρ αὐτὴ ἐν σὺννεχῆ ἕστι φανερόν οὖν ὅτι ἐν μόνῃ τῆς κινήσεων τῆ καὶ τὸ ποιόν, ἐνδέχεται ἀδιαμετρεῖται κατ' αὐτὸ εἶ.

Cap. IX.

E Πεί δὲ τὸ μεταβέβηκεν ἀπὸ ἐν χρόνῳ μεταβάλλῃ, λέγεσθαι δὲ ἐν χρόνῳ μεταβάλλῃ, ἔ ὡς ἐν πρῶτω, καὶ ὡς κατ' ἑτερον οἷον ἐν ᾧ εἰαίται, ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ μεταβάλλῃ. ἐν ᾧ πρῶτως χρόνῳ μεταβάλλῃ τὸ μεταβάλλον, ἐν ὅτω οὖν αἰάγκη τούτου μεταβάλλῃ. δὴλον μὲν οὖν ἐκ τῆς ὁμοιότητος τὸ γὰρ πρῶτον ἕτως ἐλέγχεται. ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκ τῶν διφανερῶν. ἕστα γὰρ ᾧ πρῶτω κινεῖται τὸ κινεῖσθαι, ἐφ' ᾧ χ ρ; καὶ διηρησθαι καὶ τὸ κινεῖσθαι γὰρ χρόνος διαμετρεῖται. ἐν δὲ ᾧ χ κ χρόνῳ, ἢ τῷ κινεῖται, ἢ ἔ κινεῖται. καὶ πάλιν ἐν τῷ κ ρ, ὡς αὐτως. εἰ μὲν οὖν ἐν μηδετέρῳ κινεῖται, ἢ ἕ μὲν οὖν ἐν ᾧ πᾶσι κινεῖται γὰρ ἐν μηδενὶ τῆς τούτου κινεῖσθαι, ἀδιώατον. εἰ δ' ἐν θατέρῳ μόνῳ κινεῖται, οὐκ αὖ ἐν πρῶτω κινεῖται ᾧ χ ρ. κατ' ἑτερον γὰρ ἢ κινήσει. αἰάγκη ἄρα ἐν ὅτω οὖν τῷ χ ρ κινεῖται.

Ααα

Cap. X.

Δ Εδύχμενος δὲ τύπου, φανερόν ὅτι πρῶτον
 ὁ κινούμενος ἀνάγκη κενεῖσθαι πρό-
 τερον. εἰ γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ πρότερον, ὁ
 κλ κενεῖσθαι μέγεθος, ἐν ᾧ ἡμίση ὁ ὁμοτα-
 χῶς κινούμενος, καὶ ἅμα διξάμενος, ὁ ἡμί-
 σου ἔσται κενεῖσθαι. εἰ δὲ ὁμοταχῆς ἐν ᾧ
 αὐτῷ χρόνῳ κενεῖσθαι τί, ἔσται πρότερον ἀνάγκη
 ὁ αὐτὸς κενεῖσθαι μέγεθος. ὥστε κενεῖσθαι
 ἔσται ὁ κινούμενος.

2. Ἐπὶ δὲ, εἰ ἐν τῷ πρώτῳ χρόνῳ τῷ χρόνῳ
 κενεῖσθαι λέγεται, ἢ ὅλως, ἢ ἐν ὁρισμένῳ χρό-
 νῳ, ὡς λαβὴν ὁ ἔχων αὐτὸν νῦν. τῆνδε γὰρ ἔστι
 ὁ ὀρίσθαι, καὶ ὁ μεταξὺ τῆνδε νῦν, χρόνος, καὶ ἐν
 τοῖς ἄλλοις ὁμοίως λέγεται κενεῖσθαι. τῆνδε δὲ
 ἡμίσητος ἔχων ἢ διάρσεις. ὥστε καὶ ἐν ᾧ ἡ-
 μίσητος κενεῖσθαι ἔσται, καὶ ὅλως ἐν ὁρισμένῳ τῆνδε
 μερῶν. αἰεὶ γὰρ ἅμα τῆνδε τομῆ χρόνος ἔστιν ὡ-
 ρισμένος ὑπὸ τῆνδε νῦν. εἰ οὖν ἅπας μὲν
 χρόνος διαρετός, ὁ δὲ μεταξὺ τῆνδε νῦν χρόνος,
 ἅπασιν ὁ μεταβολῆς, ἀπειρα ἔσται μεταβε-
 βληκῆς.

3. Ἐπὶ δ', εἰ ὁ συνεχῶς μεταβολῆ-
 λον, καὶ μηδὲ φθαρῆν, μηδὲ πεπαυμένον τῆς
 μεταβολῆς, ἢ μεταβολῆς, ἢ μεταβεβληκέ-
 ναι ἀναγκαῖον ἐν ὁρισμένῳ. ἐν δὲ τῷ νῦν ὅσα
 ἔστι μεταβάλλειν, ἀνάγκη μεταβεβληκένας
 καὶ ἕκαστον τῆνδε νῦν. ὥστε εἰ τὰ νῦν ἀπειρα,
 ὅσα ὁ μεταβολῆς, ἀπειρα ἔσται μεταβε-
 βληκῆς.

4. Οὐ μόνον δὲ ὁ μεταβάλλων
 ἀνάγκη μεταβεβληκένας, ἀλλὰ καὶ ὁ μετα-
 βεβληκὸς ἀνάγκη μεταβάλλειν πρότερον.
 ἅπασιν γὰρ ὁ ἕκ τινος εἰς τὴν μεταβεβληκῆς, ἐν
 χρόνῳ μεταβεβληκεν. ἔστω γὰρ ἐν τῷ νῦν ὅσα
 τῆνδε αἰεὶ ὁ μεταβεβληκῆς. ὅσα οὖν, ἐν μὲν
 ᾧ αὐτῷ νῦν ἐν ᾧ ἔστιν ἐν τῷ α, ὁ μεταβε-
 βληκεν. ἅμα γὰρ αὐτὸν εἶναι ἐν ᾧ α καὶ ᾧ β.

ὁ γὰρ μεταβεβληκὸς, ὅτε * μετέβαλεν, ὅτι
 ὅσα ἔστιν ἐν τούτῳ, δέδεικται πρότερον. εἰ δὲ
 ἐν ἄλλῳ, μετὰ τὸ ἔστιν ὁ χρόνος. ὁ γὰρ ἡ
 ἐχόμενα τὰ νῦν. ἐπεὶ οὖν ἐν χρόνῳ μεταβε-
 βληκεν χρόνος δὲ πᾶς, διαρετός, ἐν ᾧ ἡμί-
 ση ἄλλο ἔσται μεταβεβληκῆς, καὶ πάλιν ἐν ᾧ
 ὁ κείνη ἡμίση ἄλλο, ἔσται αἰεὶ ὅπως. ὥστε μετὰ-
 βολῆς αὐτὸ πρότερον. 5. Ἐπὶ δ' ὅτι τῶν μεγέ-
 θους φανερώτερον ὁ λεγόμενος, ὅσα ὁ συνεχῆς
 εἰ ὁ μέγεθος ἐν ᾧ μεταβολῆς τὸ μεταβολῆς.

α. μεταβί-
 βληκῆς.

*Quicquid mutatur, antea mutatum esse: &
 quicquid mutatum est, antea mutari.*

Hoc autem ostenso, perspicuum est
 necesse esse ut quicquid movetur,
 mutatum antea sit. nam si in *α* tempore
 primo motum est per magnitudinem *αβ*:
 in dimidia parte temporis id quod æquè ce-
 leriter movetur & simul moveri incipit, per
 dimidiam partem magnitudinis motum e-
 rit. quod si æquè velox hoc tempore per
 aliquam partem est motum, necesse est etiam
 alterum per eandem magnitudinem esse
 motum. quare motum erit, quod moue-
 tur.

2. Præterea si in toto tempore *α* mo-
 tum esse dicimus, vel omnino siue in
 quovis tempore, eo quod sumitur extre-
 mum ipsius momentum: hoc enim est,
 quod terminat: & quod momentis est
 interiectum, est tempus: certè etiam in
 aliis dici potest motum esse. Atqui di-
 visio est dimidii extremum. quare etiam
 in dimidio motum erit. & omnino in
 quavis parte: semper enim unà cum fe-
 ctione est tempus terminatum à momen-
 tis. si igitur omne tempus est diuiduum;
 & quod momentis est interiectum, est
 tempus: quicquid mutatur, infinities e-
 rit mutatum.

3. Præterea si id quod continenter mu-
 tatur, & neque interiit, neque cessavit
 à mutatione, vel mutari vel esse muta-
 tum in quovis necesse est, in momento
 autem non potest mutari: necesse est mu-
 tatum esse in singulis momentis. quare si
 momenta sunt infinita: quicquid mutatur,
 erit infinities mutatum.

4. Non solum autem necesse est ut
 quod mutatur, mutatum sit: sed etiam
 est necesse ut quod mutatum est, antea
 mutetur. quicquid enim ex aliquo in a-
 liquod est mutatum, in tempore est
 mutatum. esto namque in momento
 mutatum ex *α* in *β*: ergo in ipso mo-
 mento, in quo est in *α*, non est mu-
 tatum: alioqui simul esset in *α* & in *β*:
 quod enim mutatum est, quando mu-
 tatum est, non esse in hoc, probatum
 antea fuit. quod si est in alio, tem-
 pus est interiectum: quia momenta non
 coherant. Quoniam igitur in tempore
 est mutatum, omne autem tempus est
 diuiduum: certè in dimidio aliud erit mu-
 tatum: & rursus in illius dimidio aliud: &
 ita semper. quare prius mutabitur.

5. Præterea quod continua est magni-
 tudo, in qua mutatur id quod mutatur.

B

C

D

E

fit enim aliquid mutatum ex γ in δ : ergo si γ δ fit indiuiduum : ea quæ partibus vacant, inter se cohærebunt. quia verò hoc est impossibile ; necesse est, id quod est interiectum, esse magnitudinem, & in infinitas partes posse diuidi. quare in illas antea mutatur.

6 Necesse est igitur, vt quicquid mutatum est, antea mutetur. est enim eadem demonstratio etiam in non continuis : vt in contrariis, & in contradictione. sumemus enim tempus, quo mutatum est : & rursus eadem dicemus.

7 Quare necesse est, id quod est mutatum, mutari, & quod mutatur, mutatum esse : & prius est mutatum esse, quàm mutari : item prius est mutari, quàm mutatum esse. nec vniquam primum sumitur. 8 Huius causa est: quòd partibus vacans partibus vacanti non cohæret: quippe cum diuisio fiat in infinitum, quemadmodum in literis quæ augentur, & quibus detrahitur.

9 Perspicuum igitur est, necesse esse, vt quod factum est, antea fiat : & quod fit, factum sit : quæcumque scilicet sunt diuidua & continua : non tamen semper quod fit, sed interdum aliud, vt illius aliquid, puta domus fundamentum. Similiter etiam se res habet in eo quod interiit, & eo quod interiit. cum enim id quod fit, & quod interiit, sit continuum: statim inest ei quædam infinitas : nec potest aliquid fieri, quod non sit factum : nec esse factum, quod non fiat. Similiter se res habet in ipso interiire, & ipso interiisse. nam semper interiisse est prius quàm interiire, & interiire prius quàm interiisse. Patet igitur necesse esse, vt quod factum est, antea fiat : & quod fit, factum sit. omnis enim magnitudo, & omne tempus, semper diuidua sunt. quapropter in quo sunt, non possunt in eo esse tamquam primo.

A ἔγω γδ * ὁ μεταβεβληκὸς ἐκ τῆς γ εἰς τὸ δ. οὐκοῦν, εἰ μὴ ἀδιαίρετόν ἐστι τὸ γ δ, ἀμερὲς ἀμερῶν ἔσται ἐχρόνον. ἐπεὶ δὲ τὸ ἀδιώατον, ἀνάγκη μέγεθος εἶναι τὸ μεταξὺ, καὶ εἰς ἀπειρὰ διαίρετόν· ὥστ' εἰς ἐκείνα μεταβλήθη πρότερον. 6 Ἀνάγκη ἄρα πρῶτον τὸ μεταβεβληκὸς, μεταβλήθη πρότερον· ἢ γὰρ αὐτὴ ἀπόδειξις καὶ ἐν τοῖς μὴ αἰωυχέσι, οἷον ἐν τοῖς ἐναντίοις, ἔστι ἐν τῇ ἀντιφάσει· ληψόμεθα γὰρ τὸ χρόνον ἐν ᾧ μεταβεβλήκε, ἔτι πάλιν τὰ αὐτὰ ἐχρόνον. 7 Ὡστε ἀνάγκη τὸ μεταβεβληκὸς μεταβάλλειν, καὶ τὸ μεταβάλλον μεταβεβληκέναι· ἔστι, τὸ μὴ μεταβάλλειν, τὸ μεταβεβληκέναι πρότερον· τὸ δὲ μεταβεβληκέναι, τὸ μεταβάλλειν· καὶ οὐδέποτε ληψόμεθα τὸ πρότερον. 8 Αἴτιον δὲ τούτου, τὸ μὴ εἶναι ἀμερὲς ἀμερῶν ἐχρόνον· ἐπ' ἀπειρὸν γὰρ ἡ διαίρεσις, κατὰ τὸ ἐπι τῶν αὐξανόμενων καὶ κατὰ τὸν ἐχρόνον γραμμῶν. 9 Φανερόν οὖν, ὅτι ἔστι γεννῶν ἀνάγκη γίνεσθαι πρότερον, καὶ τὸ γινόμενον γεννέσθαι, ὅσα διαίρετά καὶ σῖνεχῆ· ὁ μὲν γὰρ αἰεὶ ὄντι, ἀλλ' ἄλλο εἴοτε, οἷον ἐκείνου τι, ὡς τὸ τῆς οἰκίας τὸ θεμέλιον. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπι τῶν φθινομένων καὶ ἐφθαρμένων· ὡς γὰρ ἐνυπὸν καὶ τὰ γινόμενα καὶ φθινομένων ἀπειρὸν τι, σῖνεχεῖ γε ὄντι. καὶ οὐκ ἔστιν, ἔτε γίνεσθαι μὴ γεννῶν τι, ἔτε γεννέσθαι μὴ γινόμενον τι. ὁμοίως δὲ ἐπι τῶν φθινομένων καὶ ἐφθάρθαι· αἰεὶ γὰρ ἔσται, τὸ μὴ φθινομένων τὸ ἐφθάρθαι πρότερον, τὸ δὲ ἐφθάρθαι τὸ φθινομένων. φανερόν οὖν ὅτι ἔστι γεννῶν ἀνάγκη γίνεσθαι πρότερον, καὶ τὸ γινόμενον γεννέσθαι· πρῶτον γὰρ μέγεθος, καὶ πᾶς χρόνος, αἰεὶ διαίρετά· ὥστ' ἐν ᾧ αὐτῇ, οὐκ εἶη ὡς πρότερον.

De finitate vel infinitate motus, magnitudinis, & mobilis.

Cum autem quicquid mouetur, in tempore moueatur, & in maiori tempore maiorem magnitudinem conficiat: impossibile est, vt infinito tempore per finitum spatium moueatur, quod nec per idem semper, nec per aliquam eius partem moueatur, sed toto tempore per totum. 2 Si igitur æqua celeritate moueatur, constat necesse esse vt per magnitudinem finitam finito tempore moueatur. sumpta enim parte, quæ metietur totum spatium, in tot æquabilibus temporibus, quot sunt partes, motum est per totum spatium.

Tom. I.

Cap XI.

Eπει δὲ πρῶτον τὸ κινούμενον, ἐν χρόνῳ κινῆται, καὶ ἐν τῷ πλείονι μέρει μέγεθος, ἐν τῷ ἀπειρῷ χρόνῳ ἀδιώατόν ἐστι πεπερασμένῳ κινῆσθαι, μὴ πλεονάζειν αἰεὶ, καὶ τῷ ἐκείνου τι κινούμενον, ἀλλ' ἐν τῷ ἀπὸ μὲν ἀπασθῆναι. 2 Οὐ μὲν οὖν εἰ τι ἴσους ἄλλοις κινῆσθαι ἀνάγκη τὸ πεπερασμένον ἐν πεπερασμένῳ κινῆσθαι, ἀλλ' ὅτι ληψόμενος γὰρ μέρος, ὁ κατὰ μετρίαν πλεονάζει ὅτι ἴσους τοῖς χρόνοις ποσούται ὅσα τὰ μέρη ἐστί, πλεονάζει κινῆσθαι.

Aaa ij

ὥστ' ἐπεὶ ταῦτα πεπερασμένα, καὶ ὡς πόσον ἔχου-
 σον, καὶ τὰ ποσάκις ἀπὸ ταῦτα, ἔστι χρόνος δὴ εἶναι
 πεπερασμένον. ποσαυτάκις γὰρ ἔστι τὸ σούτο, ὅ-
 σος ὁ τῶ μέρει χρόνος πολλαπλασιασθεὶς ὡς
 πλήρη τῶν μερίων.

3 Ἀλλὰ δὴ καὶ εἰ μὴ ἰσοταχῶς, ἀφ' ἑτέρου
 ὁδὸν ἔστω γὰρ ἐφ' ἧς ὁ α καὶ ὁ β ἀφ' ἑξήματα
 πεπερασμένον, ὁ κεκίνηται ἐν ὧ ἀπείρω, καὶ ὁ
 χρόνος ἀπείρου ἐφ' ὅ ὁ γ δ. εἰ δὴ ἀνάγκη
 ἰσότηρον, ἔτερον ἔτερου κεκίνησθαι, τῆτο δὴ
 δῆλον ὅτι τῶ χρόνος ἐν ὧ ἰσότηρον καὶ ὑτέρω
 ἔτερον κεκίνηται. αἰ γὰρ ἐν ὧ πλείονι, ἔτε-
 ρον ἔστι κεκίνημένον, ἐδὴ τε ἰσοταχῶς, εἰ τε
 μὴ ἰσοταχῶς μεταβάλλη, καὶ ἐδὴ τε ὅτι τεί-
 νη ἢ κίνησις, εἰ τε αἰή, ἐδὴ τε μὴ, οὐδὲν
 ἦτιον. εἰλήφθω δὴ πὶ τῶ α β ἀφ' ἑξήματος
 ὁ α ε, ὁ καταμετρήσθαι τὴν α β. τῆτο δὴ τῶ
 ἀπείρου, ἐν τίνι ἐγύετο χρόνος ἐν ἀπείρω γὰρ
 ἔχουσι τε. ὁ γὰρ ἀπὸ ἐν ἀπείρω. ἔτι πάλιν
 ἔτερον δὴ, εἰ γὰρ ἄλλω ὅσον ὁ α ε, ἀνάγκη ἐν
 πεπερασμένω χρόνω. ὁ γὰρ ἀπὸ ἐν ἀπεί-
 ρω καὶ οὕτω δὴ λαμβάνων. ὅτι, τῶ μὴ
 ἀπείρου οὐδὲν ὅτι μέρειον ὁ καταμετρήσθαι ἀ-
 δυνάτον γὰρ ὁ ἀπείρου εἶ) ἐκ πεπερασ-
 μένων, καὶ ἴσων, καὶ αἰσων, ἀφ' ὅ καταμε-
 τρηθῆσθαι τὰ πεπερασμένα * πλήρη καὶ
 μεγέθη ὑπὸ τίνος εἶος, εἰ τε ἴσα ἦ, ἐδὴ τε
 ἄμιστα. ὡρισμένα δὲ τὰ μεγέθη, ἔστιν ἦτιον. ὁ
 δὲ ἀφ' ἑξήματα ὁ πεπερασμένον ποσὸς τὸ
 α ε μετρεῖται, ἐν πεπερασμένω δὴ χρόνω ὁ
 α β κινεῖτο.

γρ. πλήρη
 4477η

4 Ὡσαύτως ἡ καὶ ὅτι ἡρεμῆσεως.
 5 Ὡστε ἔτε γίνεσθαι, ἔτε φθείρεσθαι ὅτι
 τε αἰεὶ πὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν.

6 Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ ὅτι οὐδ' ἐν πε-
 περασμένω χρόνω ἀπείρου ὅτι τε κινεῖσθαι,
 οὐδ' ἡρεμῆζεσθαι, οὐδ' ὁμαλῶς κινουμένον,
 οὐτ' αἰωμάλως. ληφθέντος γὰρ τίνος με-
 ρους, ὁ ἀναμετρήσθαι τὸ ὅλον χρόνον, ἐν τού-
 τω πόσον πὶ διέξεισι τῶ μεγέθους, καὶ οὐχ
 ὅλον. ἐν γὰρ τὰ πᾶσι, ὅλον. καὶ πάλ-
 λιν ἐν τὰ ἴσῳ ἄλλο, καὶ ἐν ἑκάστῳ ὁμοίως,
 εἴτε ἴσον, εἴτε αἰσὸν τὰ ἕξ ἀρχῆς. ἀφ-
 φέρει γὰρ ὁδὸν, εἰ εἶναι μόνον πεπερα-
 σμένον καὶ ἑκαστον. δῆλον γὰρ ὡς ἀναμετ-
 ρήσθαι τῶ χρόνου, τὸ ἀπείρου ἐκ ἀναμετρή-
 σέσθαι, πεπερασμένης τῆς ἀφαίρεσεως γιν-
 ομένης, καὶ τὰ ποσῶ, καὶ τὰ ποσάκις ὥστ' οὐ
 δύνανται ἐν πεπερασμένω χρόνω τὸ ἀπείρου.

A quapropter cum hæc sint finitæ , & quia sin-
 gularæ sunt quantæ , & quia aliquoties sum-
 ptæ omnes sunt: certè etiam tempus erit fi-
 nitum. toties enim erit tantum , quantum
 est partis tempus multiplicatum numero
 partium. 3 Sed & si non æqua celeritate mo-
 ueatur, nihil refert. sit enim, ubi a & b, inter
 nullum finitum, per quod motum est tempo-
 re infinito: ac sit tempus infinitum, ubi γ δ. si
 igitur necesse est, ut prius per unã , quàm per
 alteram partem motum sit : hoc certò con-
 stat, in priori & posteriori parte temporis per
 aliam atque aliam partem motum esse : quia
 B semper ulteriori tempore per aliam partem
 erit motum; siue æquali celeritate siue inæ-
 quali mutetur; & siue intendatur motus, si-
 ue remittatur, siue idem maneat , nihilo mi-
 nus : sumatur itaque pars aliqua interual-
 li α β, nimirum pars α ε quæ metietur inter-
 vallum α β. hæc igitur pars in aliqua infini-
 ti temporis parte conficiebatur : infinito e-
 nim tempore non potest , quia totum inter-
 vallum infinito tempore conficitur. & rursus
 igitur alteram partem, si tantum sumpsero,
 quanta est pars α ε, necesse est finito tem-
 pore pertransire : quandoquidem totum
 C tempore infinito pertransitur. ita igitur deinceps
 sumendo , quoniam infiniti nulla est
 pars quæ ipsum metiatur : (quippe impossi-
 bile est, infinitum constare ex finitis tam
 æqualibus quàm inæqualibus : propterea
 quòd ea quæ finita numero & magnitu-
 dine sunt, unum quidpiam metitur: idque
 nihil minus, siue æqualia sint, siue inæqua-
 lia, sed magnitudine definita :) interual-
 lum autem , quod est finitum , quanta
 illa α ε, metiuntur : utique finito tempo-
 re per spatium α β mouebitur.

D 4 Itidemque se res habet in perfectio-
 ne ad quietem.

5 Quocirca nec fieri nec interire aliquid
 potest, quod semper sit unum & idem. 6 Ea-
 dem quoque ratio est , quòd neque finito
 tempore per infinitum potest moveri, nec
 ad quietem transire, siue æquabiliter mo-
 ueatur, siue inæquabiliter. sumpta enim a-
 liqua parte , quæ metietur totum tempus,
 hac parte pertransibit quantitatem aliquam
 magnitudinis , non totam magnitudinem ,
 quandoquidem toto tempore totam conficit.
 & rursus æquali temporis parte pertransibit
 E aliam quantitatem magnitudinis, & in qua-
 libet parte temporis similiter conficiet ali-
 quam quantitatem magnitudinis , siue æ-
 qualem , siue inæqualem quantitati
 quam ab initio pertransiit : nihil enim in-
 terest , si modò quælibet pars sit finita.
 constat enim consumpto tempore infini-
 tum spatium non consumptum fore , fa-
 cta detractioe finita , tam ratione quan-
 titatis, quam numeri. quare non pertransit
 finito tempore infinitam magnitudinem.

ac nihil refert, verum magnitudo ex alterutra parte, an ex vtraque sit infinita: nam eadem erit ratio.

7 His autem demonstratis, perspicuum est, nec finitam magnitudinem posse infinitum spatium pertransire tempore finito, propter eandem causam: quoniam certa temporis parte pertransit finitum & in singulis partibus itidem. quare toto tempore conficit spatium finitum.

8 Quoniam autem mobile finitum non conficit spatium infinitum tempore finito: manifestum est, nec mobile infinitum pertransire finitum. nam si infinitum pertransit finitum: necesse est, etiam finitum pertransire infinitum: quia nihil interest, vtrum sit quod moueatur: vtroque enim modo finitum pertransit infinitum. cum enim mouetur infinitum, in quo a: erit aliqua eius pars in b finito: veluti, pars gamma delta: & rursus alia, atque alia: & ita perpetuo. quare simul accidet infinitum moueri per infinitum & finitum pertransire infinitum. nam fortassis nec possibile est, infinitum moueri per finitum, quam quod finitum pertransit infinitum, aut latrone, aut metiendo. quapropter cum hoc sit impossibile, infinitum non potest pertransire finitum.

9 At verò nec magnitudo infinita finito tempore infinitam magnitudinem pertransit: nam si infinitam, certe etiam finitam pertransiret: quandoquidem finita in infinita insit.

10 Præterea etiam sumpto tempore, eadem erit demonstratio.

11 Cum autem nec magnitudo finita infinitam pertransit, nec infinita finitam, nec per infinitam finito tempore moueatur: perspicuum est, nec motum fore infinitum tempore finito. quid enim interest, vtrum motus, an magnitudo statuatur infinita? necesse est enim, si alterutrum sit infinitum, etiam alterum esse infinitum: quoniam omnis latio est in loco.

A ὁ δὲν τε διαφέρει τὸ μέγεθος ὅτι θάπερα, ἢ ἐπ' ἀμφοτέρω εἰ ἀπειρον ὁ γὰρ αὐτὸς ἔσται λόγος. 7 Ἀποδειχθέντων δὲ τούτων, φανερόν ὅτι ὁ δὲ τὸ περὶ φασμῶν μέγεθος τὸ ἀπείρον ἐνδέχεται διελθεῖν ἐν περὶ φασμῶν χρόνῳ ὅτι τὸ αὐτὸ αἰτίαν· ἐν γὰρ ὅμοιῳ τῷ χρόνῳ περὶ φασμῶν δίδοσι· καὶ ἐοικέντως ὡσαύτως· ὡστ' ἐν ὅμοιῳ περὶ φασμῶν.

8 Ἐπεὶ ἡ τὸ περὶ φασμῶν εἰ δίδοσι τὸ ἀπείρον ἐν περὶ φασμῶν χρόνῳ, δῆλον ὡς ὁ δὲ τὸ ἀπείρον τὸ περὶ φασμῶν· εἰ γὰρ τὸ ἀπείρον τὸ περὶ φασμῶν, ἀνάγκη καὶ τὸ περὶ φασμῶν διέναι τὸ ἀπείρον. ὁ δὲν γὰρ διαφέρει ὅποτερον εἰ τὸ κινῆσθαι ἀμφοτέρως γὰρ τὸ περὶ φασμῶν δίδοσι τὸ ἀπείρον· ὅταν γὰρ κινήται τὸ ἀπείρον ἐφ' ὅ τὸ α, ἔσται πὶ αὐτῷ καὶ τὸ β περὶ φασμῶν, οἷον τὸ γ δὲ, καὶ πάλιν ἄλλο καὶ ἄλλο, καὶ αἰεὶ ἕτως. ὡστε ἅμα συμβήσεται τὸ ἀπείρον κινῆσθαι τὸ περὶ φασμῶν, ἢ τὸ περὶ φασμῶν διελθῆναι τὸ ἀπείρον· ὁ δὲ γὰρ διωατὸν ἴσως τὸ ἀπείρον ἄλλως κινῆσθαι ὅτι τῷ περὶ φασμῶν, ἢ ὅ τὸ περὶ φασμῶν διέναι τὸ ἀπείρον, ἢ φερόμενον, ἢ δυνάμετον.

9 ὡστ' ἐπεὶ τῆς ἀδιωατον, ὅταν αὖ δίδοι τὸ ἀπείρον τὸ περὶ φασμῶν. 9 Ἀλλὰ μὲν οὐδὲ τὸ ἀπείρον ἐν περὶ φασμῶν χρόνῳ, τὸ ἀπείρον δίδοσι· εἰ γὰρ τὸ ἀπείρον, καὶ τὸ περὶ φασμῶν ἐνυπάρχει γὰρ ὅ ἀπείρω καὶ τὸ περὶ φασμῶν.

10 Ἐπὶ δὲ καὶ τῷ χρόνῳ ληφθέντος, ἢ αὐτὴ ἔσται ἀπόδειξις. 11 Ἐπεὶ δὲ ἔτε τὸ περὶ φασμῶν τὸ ἀπείρον δίδοσι, ἔτε τὸ ἀπείρον τὸ περὶ φασμῶν, ἔτε τὸ ἀπείρον ἐν περὶ φασμῶν χρόνῳ κινῆσθαι, φανερόν ὅτι ὁ δὲ κίνησης ἔσται ἀπείρος ἐν ὅμοιῳ περὶ φασμῶν χρόνῳ.

πὶ γὰρ διαφέρει, τὸ κινῆσθαι ἢ τὸ μέγεθος ποιεῖν ἀπείρον; ἀνάγκη γὰρ ὅποτερον οὖν ἢ θάπερον εἰ ἀπείρον: πάντα γὰρ φασμῶν ἐν τῷ πῶ.

γρ. ὅποτερον οὖν

De profectione ad statum seu quietem, & de quiete.

Quoniam autem id omne aut mouetur aut quiescit, quod natura aptum est, quando natura est aptum, & vbi, & quomodo: idcirco necesse est, id quod sistitur, quando sistitur, moueri. nisi enim moueatur, quiescet. sed non potest tendere ad quietem quod quiescit.

Tom. I.

Cap. XII.

Ἐπεὶ δὲ πᾶσι ἢ κινῆσθαι, ἢ ἡρεμῆσαι, τὸ περὶ φασμῶν ὅτε πέφυκε, καὶ ὅ, καὶ ὡς· ἀνάγκη τὸ ἰσάμενον, ὅτε ἴσασθαι, κινῆσθαι· εἰ γὰρ μὴ κινῆσθαι, ἡρεμῆσαι· ἀλλ' ὅταν ἐοικέντως ἡρεμῆσαι τὸ ἡρεμοῦν.

Aaa iij

2 Τούτου δ' αποδειχθέντος, φανερόν ὅτι καὶ ἐν χροῖνι ἴσα ἂν ἀνάγκη· ὅ γὰρ κινῆμενον ἐν χροῖνι κινεῖται· ὅ δ' ἴσα μόνον, δέδεικται κινῆμενον· ὥστε ἀνάγκη ἐν χροῖνι ἴσα ἂν.

3 Ἐν δὲ, εἴ ὅ μὴ θάττον ἔβραδύτερον ἐν χροῖνι λέγεται, ἴσα ἂν δ' ἔστι θάττον ἔβραδύτερον.

4 Ἐν ᾧ ὁ χρόνος * πρῶτος ὁ ἴσα μόνον ἴσα ἂν, ἐν ὅτῳ δὲ ἀνάγκη τούτου ἴσα ἂν. Διαφαιρέντος γὰρ τῶ χρόνῳ, εἰ μὴ ἐν μηδετέρῳ τῶν μερῶν ἴσα ἂν, ὅθεν ἐν ᾧ ὅλῳ· ὥστ' ὅτι δὲ ἴσα ἂν τὸ ἴσα μόνον. εἴ δ' ἐν θάττερῳ, ὅτι ἀν' ἐν πρῶτῳ ὅλῳ ἴσα ἂν. καὶ ἑκάτερον γὰρ ἐν τούτῳ ἴσα ἂν, καθάπερ ἐλέγη καὶ ὅτι τῶ κινῆμενος πρῶτερον.

5 Ὡσαύτως δὲ τὸ κινῆμενον ὅτι ἐστὶν ἐν ᾧ πρῶτον κινεῖται, ὅπως ἔδ' ἐν ᾧ ἴσα ἂν τὸ ἴσα μόνον. ὅτε γὰρ τῶ κινεῖται, ὅτε τῶ ἴσα ἂν ὅτι πρῶτον· ἔστω γὰρ ἐν ᾧ πρῶτον ἴσα ἂν, ἐφ' ᾧ τὸ α β· τῆτο δὲ, ἀμερές μὲν ὅτι ἐδέχεται εἰ)· κινήσεις γὰρ ὅτι ἐστὶν ἐν τῶ ἀμερεί, ἀφ' ᾧ τὸ κενῆσθαι π' αὐτῶ· τὸ δ' ἴσα μόνον δέδεικται κινῆμενον. ἀλλὰ μὲν, εἰ διαφαιρέτων ὅτι ἐστὶν, ἐν ὅτῳ δὲ αὐτῶ τῶν μερῶν ἴσα ἂν. τῆτο γὰρ δέδεικται πρῶτερον, ὅτι ἐν ᾧ πρῶτος ἴσα ἂν, ἐν ὅτῳ δὲ τῶ ἐκείνῳ ἴσα ἂν. ἐπεὶ οὖν χρόνος ὅτι ἐστὶν, ἐν ᾧ πρῶτος ἴσα ἂν, ἔστι ἀτόμον· ἀπας δὲ χρόνος εἰς ἀπειρα μερίδας, ὅτι ἐστὶ ἐν ᾧ πρῶτον ἴσα ἂν.

6 Οὐδὲ δὲ τὸ ἡρεμῶν, ὅτε πρῶτον ἡρεμῆσεν, ὅτι ἐν ἀμερεί μὲν γὰρ ὅτι ἡρεμῆσεν, ἀφ' ᾧ τὸ μὴ εἰ) κινήσειν ἐν ἀτόμῳ· ἐν ᾧ δὲ τὸ ἡρεμῆσεν καὶ τὸ κινεῖται· τότε γὰρ ἔφαμεν ἡρεμῆσεν, ὅτε καὶ ἐν ᾧ πεφυκὸς κινεῖται, μὴ κινεῖται τὸ πεφυκὸς. εἰ δὲ καὶ τότε λέγεται ἡρεμῆσεν, ὅτι ὁμοίως ἔχει νῦν καὶ πρῶτερον, ὡς ἔχει ἐνί τινι κρίνοντες, ἀλλὰ δυοῖν τῶν ἐλαχίστων· ὥστ' ὅτι ἐστὶ ἐν ᾧ ἡρεμῆσεν, ἀμερές· εἰ ὅ μερίδας, χρόνος αὖ εἶναι, ἔστι ἐν ὅτῳ δὲ αὐτῶ τῶν μερῶν ἡρεμῆσεν· τ' αὐτὸν γὰρ ἔστω δειχθήσεται, ὅτι καὶ ὅτι τῶ πρῶτερον· ὡς ὅθεν ἔστω πρῶτον.

7 Τούτου δ' αἴτιον, ὅτι ἡρεμῆ μὲν καὶ κινεῖται πᾶν ἐν χρόνῳ· χρόνος δ' ὅτι ἐστὶ πρῶτος, ὅθεν μέγιστος, ἔδ' ὅλῳ συνεχῆς ὅθεν ἀπὸ τοῦ γὰρ εἰς ἀπειρα μερίδας.

2 Hoc autem demonstrato, perspicuum quoque est necesse esse, ut in tempore sistatur. quod enim mouetur, in tempore mouetur: quod autem sistitur, probatum est moueri: quare necesse est in tempore sisti.

3 Præterea si celerius & tardius, in tempore dicimus: sisti autem est celerius & tardius.

4 In quo autem tempore primo sistitur id quod sistitur, necesse est ut in quavis huius temporis parte sistatur: diuiso enim tempore, si in neutra parte sistitur, nec in toto sistitur. quare non sisteretur, quod sistitur. si verò in altera, non in primo toto sisteretur: secundum alteram enim partem in hoc sistitur, quemadmodum antea quoque dictum fuit de eo quod mouetur.

5 Sicut autem non est in quo primo moueatur, id quod mouetur: ita etiam non est in quo primo sistatur id quod sistitur: quia neque ipsius moueri, neque ipsius sisti, est aliquid primum. esto namque, in quo primo sistitur, ubi αβ. hoc igitur non potest vacare partibus; quia motus non est in eo quod partibus vacat, propterea quod per aliquid ipsius motum est: quod autem sistitur, moueri probatum fuit. atqui si diuiduum est, in quavis eius parte sistitur? hoc enim antea probatum fuit, in quo primo sistitur, in quavis eius parte sisti. quoniam igitur tempus est, in quo primo sistitur, non indiuiduum; omne autem tempus in infinita scari potest, non est in quo primo sistitur.

6 Nec igitur est, quando primum quiescit, id quod quiescit: quoniam in eo quod partibus vacat, non quiescit, propterea quod non est motus in indiuiduo: in quo autem est quiescere, in eo etiam est moueri: tunc enim dicimus quiescere, quando & in quo natura aptum est moueri, non mouetur id quod natura moueri aptum est. Præterea tunc quoque dicimus quiescere, cum similiter se habet nunc atque prius, tamquam non vno aliquo iudicantes, sed minimum duobus. quapropter id in quo quiescit, partibus non carebit. Quod si in partes diuidi potest, utique erit tempus, & in quavis ipsius parte quiescet: eodem namque modo probabitur, quo etiam in superioribus. quocirca nihil erit primum.

9 Huius verò causa est: quia res omnis quiescit & mouetur in tempore: non est autem primum tempus, nec prima magnitudo, nec omnino vllum continuum, quoniam omne continuum secari potest in infinitum.

α. πρῶτον

B

C

D

E

... ἀπὸ τοῦ γὰρ εἰς ἀπειρα μερίδας ...

A

Rem, quae aliquo tempore primo mouetur, nulla eius temporis parte esse in parte spatii per quod mouetur.

Cap. XIII.

CVM autem quicquid mouetur, in tempore moueatur, & ex aliquo in aliquid mutetur: impossibile est, vt id quod mouetur, quo tempore per se mouetur, non quia in aliqua eius temporis parte moueatur, tunc sit in aliquo primo.

2 Hoc enim est quiescere, aliquo tempore in eodem esse tam ipsam rem, quam singulas eius partes. ita namque dicimus quiescere, quando in alio atque alio momento verè dicitur in eodem esse tam rem ipsam quam eius partes. si verò hoc est quiescere; id quod mutatur, non potest in tempore primo totum esse in aliquo. nam omne tempus est diuiduum. quare in alia atque alia eius parte verè dicitur in eodem esse & rem ipsam & eius partes.

3 Nisi enim ita sit, sed in vno tantum momento; certè non erit vlllo tempore in aliquo, sed in termino temporis.

4 Iam verò in momento semper quidem in aliquo manet, non tamen quiescit: quia nec moueri, nec quiescere est in momento. sed non moueri quidem in momento, verum est, & esse in aliquo: in tempore autem non potest esse vt quiescens, quoniam euenit, vt id quod fertur, quiescat.

ΕΠΕΙ δὲ πᾶν τὸ κινούμενον, ἐν χρόνῳ κινεῖται, καὶ ἐκ τίνος εἰς τί μεταβάλλεται, ἐν τῷ χρόνῳ κινεῖται καὶ αὐτὸ καὶ μὴ τῆν ἐκείνην τῆν, ἀδιώκων τότε κατὰ τί ἐστὶ πρῶτον τὸ κινούμενον. 2 Τὸ γὰρ ἡρεμεῖν ἐστὶ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστὶ χρόνον πῖνα καὶ αὐτῷ, καὶ τῆν μερῶν ἕκαστον. ὅτε γὰρ λέγεται ἡρεμεῖν, ὅτε ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ τῶν νῦν ἀληθὲς ἢ εἰπεῖν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ καὶ αὐτῷ, ἐπὶ τὰ μέρη. εἰ δὲ τὸ ἐστὶ τὸ ἡρεμεῖν, οὐκ ἐνδέχεται τὸ μεταβάλλειν κατὰ τί ἐστὶ ὅλον, καὶ τὸ πρῶτον χρόνον. ὁ γὰρ χρόνος, διαμετρεῖται ἀπ᾽ αὐτῶν. ὥστε ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ αὐτῷ μερῶν ἀληθὲς ἔσται εἰπεῖν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ ἐστὶ ἐπὶ αὐτῷ, ἐπὶ τὰ μέρη. 3 εἰ γὰρ μὴ ὅπως, ἀλλ' ἐν ἐνὶ μόνῳ τῷ νῦν, οὐκ ἔσται χρόνον ὅτενα κατὰ τί, ἀλλὰ καὶ τὸ πέραν τῶν χρόνων. 4 εἰ δὲ τῶν νῦν, ἐστὶ μὲν αἰεὶ κατὰ τί μέρη, καὶ μὲν τοῖς ἡρεμεῖν. ὅτε γὰρ κινεῖται, ὅτε ἡρεμεῖν ἐστὶ ἐν τῷ νῦν. ἀλλὰ μὴ κινεῖται μὲν ἀληθὲς ἐν τῷ νῦν, ἐπὶ κατὰ τί ἐν χρόνῳ δὲ οὐκ ἐνδέχεται ἐστὶ, καὶ τὸ ἡρεμοῦν. συμβαίνει γὰρ τὸ φερόμενον ἡρεμεῖν.

Cap. XIV.

ZΗΝΩΝ δὲ πρῶτα λογίζεσθαι. εἰ γὰρ αἰεὶ, φησὶν, ἡρεμεῖ πᾶν, καὶ κινεῖται, ὅτε καὶ ἢ καὶ τὸ ἴσον. ἐστὶ δὲ αἰεὶ τὸ φερόμενον ἐν τῷ νῦν, καὶ καὶ τὸ ἴσον ἀκίνητον πῶν φερόμενον ἐστὶ οἷον. τὸ δὲ ἐστὶ μέγεθος. ὅτε γὰρ συγκρίνεται ὁ χρόνος ἐκ τῆν νῦν ὄντων ἀδιαμέτρων, ὥς ὅτε καὶ ἄλλο μέγεθος ὁρᾷται. 2 Τέταρτος δὲ εἰσὶ λόγοι περὶ κινήσεως, Ζηνώσιος, οἱ περὶ ἕρποντες τῶν διεσχολίας τοῖς λύοισι. 3 Πρῶτος μὲν, ὁ περὶ τῶν μὴ κινεῖται, ἀφ' ὅτε πρῶτον εἰς τὸ ἡμίση δεῖν ἀφικέσθαι τὸ φερόμενον, ἢ πρὸς τὸ τέλος, καὶ δὲ διείλομεν ἐν τοῖς περὶ αὐτῶν λόγοις.

4 Δεύτερος δὲ, ὁ καλούμενος Ἀχιλλεύς. ἐστὶ δὲ οὗτος, ὅτι τὸ βραδύτερον ὁρᾷται ποτε καταληφθήσεται τὸν ἴσον τῶν ταχίστου. ἐμπαροῦσθαι γὰρ ἀναγκάσιον ἐλθεῖν τὸ δῶλον, ὅτε ὁρᾷται τὸ φερόμενον. ὥστε αἰεὶ τὸ πρῶτον ἀναγκάσιον τὸ βραδύτερον.

Solutio rationum, quibus tollitur motus.

ZENO autem captiosè ratiocinatur. inquit enim, si semper res omnis quiescit aut mouetur, quando est in loco sibi æquali: semper autem quod mouetur in momento, est in loco sibi æquali: sagittam quæ fertur, esse immobilem. Sed hoc est falsum: quoniam tempus non componitur ex momentis quæ sunt indiuidua, quemadmodum nec vlla alia magnitudo.

2 Quatuor autem sunt rationes Zenonis de motu, quæ negotium soluentibus facessunt. 3 Prima est, quæ probat, non moueri, quoniam oportet, id quod fertur, prius peruenire ad dimidium, quam ad finem. quam rationem in superioribus disputationibus diluimus.

4 Secunda est, quæ vocatur Achilles. est autem hæc: quia tardius numquam comprehendetur currens à velocissimo. nam prius necesse est vt id quod persequitur, eò perueniat, vnde id, quod fugit, discessit. quapropter necesse est, vt semper quod est tardius, aliquantum progrediatur.

5 Εστὶ δὲ τὸ αὐτὸς λόγος τῶν διχρητο-
 μείν. ἀφ' ἑνὸς ἢ ἐν ᾧ διαίρειν, μὴ διχα ὁ
 πρὸς λαμβάνοντος μέγεθος. ὁ μὲν οὖν μὴ
 καταλαμβάνεται ὁ βραδύτερον, συμβέβη-
 κεν ἐκ τῆς λόγου. γὰρ ἡ ἀφ' αὐτῆς τῆς διχρη-
 τομίας. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ συμβαίνει μὴ ἀφι-
 κνῆσθαι πρὸς τὸ πέρας, διαίρου μὲν πῶς τῶ
 μεγέθους. ἀλλὰ πρὸς κείνῃ ἐν τούτῳ, ὅτι οὐδὲ
 ὁ ταχύτερον τετραγωνοειδῆ μὲν ἐν τῶν διώκειν
 τὸ βραδύτερον. 6 Ωστὶ ἀνάγκη καὶ
 τὸ λυσιπείδιον αὐτῶν. τὸ δὲ ἀξιωματικὸν ὅτι τὸ
 πρὸς ἐχόν ὁ καταλαμβάνεται, ψεύδους ὅτε γὰρ
 πρὸς ἐχόν ὁ καταλαμβάνεται, ἀλλ' ὁ μὲν κα-
 ταλαμβάνεται, εἴπερ δώσῃ διεξιέναι τὴν πε-
 περασμένῳ. 7 Οὗτοι μὲν οὖν λόγοι δύο.

8 Τρίτος δὲ, ὁ νῦν ῥηθεὶς, ὅτι ἡ οἰσὸς φέρε-
 ῖται μὲν ἔσπευ. * συμβαίνει ἡ ἀφ' αὐτῆς τὸ λαμβάνον
 τὸ χρονον συγκείσθαι ἐκ τῆς νῦν μὴ διδομένης
 γὰρ τούτου, ὅτι ἔσπευ ὁ συλλογισμὸς. 9 Τέταρ-
 τος δὲ, ὁ πρὸς τῆς ἐν ᾧ σταδίου κινημένων ἐξ
 ἐναντίας ἴσων ὀγκῶν, πρὸ ἴσους, τῆς μὲν, ἀπὸ
 τέλους τῆς σταδίου, τῆς δὲ, ἀπὸ μέσου, ἴσῳ τῶν
 πᾶσι, ἐν ᾧ συμβαίνει οἰεῖσθαι ἴσον εἶναι χρόνον,
 ὅτι διπλασίον τὸ ἡμισίον. 10 Εστὶ δὲ ὁ πρὸς ἀ-
 λογισμὸς ἐν ᾧ, τὸ μὲν πρὸς κινημένων, τὸ δὲ
 πρὸ ἡρεμῶν, τὸ ἴσον μέγεθος ἀξιωματικὸν τῶν
 ἴσῳ πᾶσι τὸ ἴσον φέρεσθαι χρόνον. τῆς τῶν ψεύ-
 δους. 11 Οἷον ἔσπευ οἱ ἔσπευτες ἴσοι ὀγκοί, ἐφ'
 ὧν τὰ α α α α, οἱ δὲ ἐφ' ὧν τὰ β β β β, ἀρ-
 χόμενοι ἀπὸ τῆς μέσου τῆς α, ἴσοι τὸ ἀριθμὸν
 τούτοις ὄντες καὶ τὸ μέγεθος. οἱ δὲ ἐφ' ὧν τὰ
 γ γ γ γ, ἀπὸ τῆς ἐσχάτου ἴσοι τὸ ἀριθμὸν τού-
 τοις ὄντες καὶ τὸ μέγεθος, καὶ ἴσοι ταχέως τῶν β,
 συμβαίνει δὲ τὸ πρῶτον β, ἀμα ὅτι ὁ ἐσχά-
 τῳ εἶναι, καὶ τὸ πρῶτον γ, πρὸ ἀλλήλα κινου-
 μένων. * συμβαίνει δὲ τὸ γ, πρὸς πᾶσι τὰ
 β διεξελθῆναι. τὰ δὲ β, πρὸς τὰ ἡμισί-
 ῳς τε καὶ ἡμισίον εἶναι τὸ χρόνον. ἴσον γὰρ ἐκάτε-
 ρὸν ἔστι πρὸ ἑκάστων. ἀμα δὲ συμβαίνει τὰ
 β πρὸς πᾶσι τὰ γ πρὸς ἐλθῆναι. ἀμα γὰρ
 ἔσπευ τὸ πρῶτον γ, καὶ τὸ πρῶτον β, ὅτι τοῖς
 ἐναντίοις ἐσχάτοις, ἴσον χρόνον πρὸ ἑκάστων
 γινόμενον τῆς β, ὅσον πρὸς τῆς α, ὡς φησὶ δὲ
 τὸ ἀμφοτέρω ἴσον χρόνον πρὸς τὰ α γίνεσθαι.

12 Ο μὲν οὖν λόγος, οὗτος ἔστι. συμβαίνει
 δὲ * τὸ εἰρημῶν ψεύδους. 13 Οὐδὲ δὲ καὶ
 τὴν ἐν τῇ ἀντιφάσει μεταβολῶν οὐδὲν ἡμῶν
 ἔσπευ ἀδιώκων. οἷον εἰ ἐκ τῆς μὴ λευκοῦ εἰς
 τὸ λευκὸν μεταβάλλεται, καὶ ἐν μηδετέρῳ ἐ-
 στί. ὡς ἀρα ἔτε λευκὸν, οὔτε μὴ λευκὸν.

5 Sed hæc ratio eadem est, atque ea
 quæ in duas partes secat: differt tamen,
 quatenus assumptam magnitudinem non
 bifariam diuidit. ergo non comprehendi
 quod est tardius, ratione concluditur:
 sed ob idem efficitur, atque in sectione
 in duas partes: in vtrisque enim euenit,
 vt non perueniatur ad finem, diuisa ali-
 quo modo magnitudine sed in hac ratio-
 ne adiicitur tragicè ne quidem velocissi-
 mè persequendo assequi quod tardius est.

6 Quare necesse est solutionem quo-
 que eandem esse. Quod autem existimat,
 id, quod progreditur, non comprehen-
 di, falsum est. quando enim progreditur,
 non comprehenditur: verumtamen com-
 prenditur, si quidem concedet pertran-
 siri spatium finitum.

7 Hæ igitur sunt duæ rationes. 8 Ter-
 tia verò est, quæ nunc dicta fuit; quia
 sagitta, quæ fertur, stat: hoc autem ex
 eo colligitur, quod sumit tempus con-
 stare ex momentis. nam hoc non conces-
 so, syllogismus non erit. 9 Quarta ra-
 tio est de æqualibus molibus, quæ in sta-
 dio mouentur ex contrario iuxta moles æ-
 quales, aliæ quidem à fine stadii, aliæ verò
 à medio, celeritate æquali. in quo euenire
 putat, vt tempus dimidium sit æquale du-
 plo. 10 Sed est rationis fallacia in eo posi-
 ta, quod sibi concedi postulat alterum
 iuxta id quod mouetur, alterum iuxta
 quiescens, æquali celeritate moueri æquali
 tempore per æqualem magnitudinem. hoc
 autem est falsum. vtputà stent æquales mo-
 les, in quibus sunt αααα: moles autem, in
 quibus sunt ββββ, incipiant moueri à me-
 dio ipsorum α, cùm his sint æquales nume-
 ro & magnitudine: moles verò, in quibus
 γγγγ, incipiant moueri ab extremo, cùm
 his sint æquales numero & magnitudine,
 eademque celeritate moueantur atque ip-
 sa β. accidit ergo, vt primum β & primum
 γ simul sint in extremo (α,) cùm iuxta se
 moueantur. euenit igitur, vt π β pertran-
 sierint omnia β: sed π γ pertransierint di-
 midiam partem: adeò vt etiam tempus di-
 midium sit: vtrumque enim iuxta singu-
 la est æquale. simul autem accidit, vt
 π β pertransierint omnia γ (simul enim
 primum γ & primum β sunt in extremis
 contrariis) cùm æquale consumatur iuxta
 singula β, quantum consumatur in ipsis α,
 vt Zeno ait, quoniam ambo æquali tem-
 pore mouentur iuxta ipsa α. 12 Ratio
 igitur hæc est: euenit autem propter fal-
 sitatem quæ dicta est.

13 Nec itaque secundum mutationem quæ
 in contradictione spectatur, vllum impossi-
 bile nobis eueniet: veluti, si ex non al-
 bo in album mutatur, & in neutro est, ne-
 que album igitur fore neque non album.

γρ. συμβαίνει

γρ. π ἴσῳ

γρ. σ. ἢ π γ

γρ. π α δ

γρ. π εἰρημ.

non enim si totum non est in vtrovis, non dicetur album, vel non album: quandoquidem album dicimus, aut non album, non quia totum sit tale, sed quia pleræque, aut præcipuæ partes. nec idem est, non esse in hoc, & totum non esse in hoc. Similiter res habebit etiam in ente & non ente, & cæteris quæ in contradictione spectantur: non enim necessario erit totum in oppositorum altero, sed semper in neutro.

14 Rursus in circulo, & in globo, & omnino in iis quæ mouentur in se ipsis, euenturum ut hæc quiescant: quoniam aliquo tempore in eodem loco sunt & ipsa & eorum partes. quocirca quiescent simul & mouebuntur.

15 Primum enim partes nullo tempore sunt in eodem loco.

16 Deinde etiam totum mutatur semper in alterum: non est enim eadem circumferentia quæ sumitur à puncto a, & à β, & à γ, & à singulis aliis punctis; nisi ut musicus homo, & homo, quoniam accidit. quare mutatur semper altera in alteram, & nunquam quiescet. Eodem modo se res habet etiam in globo, & cæteris quæ in seipsis mouentur.

A οὐ γὰρ εἰ μὴ ὅλον ἐν ὁποτέρῳ οὖν ἔστιν, ἔλε-
 γησεται λευκόν, ἢ ἔλευκόν· λευκὸν γὰρ λέ-
 γομεν, ἢ ἔλευκόν, ἢ τὸ ὅλον εἶναι τοιοῦτον,
 ἀλλὰ τὰ πλεῖστα ἢ τὰ κυριώτατα μέρη
 ἐστὼν δὲ ἔστι μὴ εἶναι τε ἐν τούτῳ, καὶ μὴ
 εἶναι ἐν τούτῳ ὅλον. ὁμοίως δὲ καὶ ὅτι τῶν ὄντων,
 καὶ ὅτι τῶν μὴ ὄντων, ἔστι τῶν ἄλλων τῶν κατ'
 ἀντίφασιν ἔσται· μὴ γὰρ ἔξ ἀνάγκης ἐν
 θατέρῳ τῶν ἀντικειμένων, ἐν ἑστέτερῳ δὲ
 ὅλον αἰεὶ. 14 Γὰρ ἄλιν ὅτι τῶν κύκλου, καὶ ὅτι

B τῆς σφαίρας, καὶ ὅλως τῶν ἐν αὐτοῖς κινου-
 μένων, ὅτι συμβήσεται αὐτὰ ἡρεμῆν· ἐν γὰρ ἑνὶ
 αὐτῶν ἴσῳ, χρόνον πῖνὰ ἔσται καὶ αὐτὰ, καὶ τὰ
 μέρη. ὥστε ἡρεμῆσθαι ἅμα ἔκινησεται.

15 Πρῶτον μὲν γὰρ τὰ μέρη ὅσα ἔστιν ἐν
 αὐτῷ ὁμοίως χρόνον.

16 Εἶτα ἔτι τὸ ὅλον μεταβήσεται αἰεὶ εἰς
 ἕτερον. * ἔτι γὰρ ἢ αὐτὴ ἔστιν ἢ ἀπὸ τῶν α
 λαμβανόμενα ὡς ἐπιφέρει, καὶ ἢ ἀπὸ τῶν β, καὶ
 ἢ ἀπὸ τῶν γ, ἔστι τῶν ἄλλων ἐκάστου σημείων.
 πλὴν ὡς ὁ μουσικὸς ἀνδρῶν, καὶ ἀνδρῶν,
 ὅτι συμβήσκειν. ὥστε μεταβήσεται αἰεὶ ἢ ἕ-
 τερα εἰς πῶν ἕτερον, ἔτι ὁποῦντε ἡρεμῆσθαι. τ
 αὐτὸν δὲ ἔσται καὶ ὅτι τῆς σφαίρας * ἔτι τῶν
 ἐν αὐτοῖς κινουμένων.

γρ. ἢ γὰρ αὐτῶν.

γρ. ἢ τῶν ἀλ-
 λων τ.

Id quod partibus vacat, moueri posse.

Cap. XV.

His demonstratis, dicimus, id quod partibus vacat, non posse moueri, nisi ex accidenti: veluti moto corpore, vel magnitudine, in quo inest: quemadmodum si id quod est in nauigio, moueatur nauigii latione, aut pars moueatur totius motu. Partibus autem vacare dico, quod est secundum quantitatem indiuiduum.

3 Etenim partium motus diuersi sunt secundum ipsas partes, & secundum totius motionem. quod discrimen etiam in globo maximè videre aliquis potest: quia non eadem celeritas erit partium quæ sunt ad centrum, & externarum, & totius globi, tanquam non vnus sit motus. 4 Quemadmodum igitur diximus, ita potest moueri quod partibus vacat, ut is qui in nauigio sedet, nauigio currente mouetur: per se autem moueri non potest. mutetur enim ex α β in γ: siue ex magnitudine in magnitudinem, siue ex forma in formam, siue secundum contradictionem. sit autem tempus, in quo primo mutatur, vbi α.

A Ἐποδηγμένων δὲ τούτων, λέγομεν,
 ὅτι τὸ ἀμερὲς ὅσα ἐνδέχεται κινεῖσθαι,
 D πλὴν καὶ συμβεβηκός· οἷον κινουμένων τῶν σώμα-
 τος ἢ τῶν μεγέθους, τῶν ἐν αὐτῷ ἢ ἔξω, κατὰ τὸν
 αὐτὸν ἢ ἐν τῶν πλοῖον κινεῖται ἀπὸ τῆς ἑπλοῖας
 φορέας, ἢ τὸ μέρος τῆς ὅλου κινήσεως.

2 Ἀμερὲς ἢ λέγω, τὸ καὶ πᾶσι ἀδιαίρετον.

3 Καὶ γὰρ αἱ τῶν μερῶν κινήσεως ἕτεραί εἰσι
 κατ' αὐτὰ τε τὰ μέρη, καὶ κατὰ πᾶν τῶν ὅλου κί-
 νησιν. ἴδιον δ' αὖτὸς ἔστι ὅτι τῆς σφαίρας μα-
 λιστα πᾶν ἀσφοδῶν· ἔτι γὰρ τὸ αὐτὸ πάρος ἔσται
 τῶν τε πρὸς τὰ κέντρα, καὶ τῶν ἐκτός, καὶ τῆς
 E ὅλης ὡς ἢ μιᾶς ἕσης κινήσεως.

4 Κατὰ τὸν οὖν εἰρημῶν, ἔτι μὲν ἐνδέχε-
 ται κινεῖσθαι τὸ ἀμερὲς, ὡς ὁ ἐν τῶν πλοῖον
 κατὰ τὸν τῶν πλοῖου ἕκτοντος, κατὰ αὐτὸ δὲ
 ὅσα ἐνδέχεται· μεταβαλλέτω γὰρ ὅσα τῶν α β,
 εἰς τὸ β γ, εἴτ' ὅσα μεγέθους εἰς μέγεθος,
 εἴτ' ἔξ εἰδῶν εἰς εἶδος, εἴτε κατὰ ἀντίφασιν. ὅτι
 χρόνος ἔσται αὐτῶν πρὸς τὸν μεταβήσεται, ἔφ' ἔδ.

ὁμοιω ἀνάγκη αὐτὸ καὶ ἐν μεταβάλλει
 χρόνον, ἢ ἐν τῷ α β εἶ, ἢ ἐν τῷ β γ, ἢ
 ὁμοιω δὲ αὐτὸ ἐν τούτῳ, ὅ δὲ π ἐν πατέρῳ.
 πῶν γὰρ ὁ μεταβάλλον ἕως εἶχε. ἐν ἑκατέ-
 ρῳ μὲν οὖν, ὅσα ἔσται τὴ αὐτῆ. μεριστὸν γὰρ αὐ-
 εἶη. ἀλλὰ μὲν ἕστ ἐν τῷ β γ. μεταβεβλη-
 κὸς γὰρ ἔσται. ὑποκείται δὲ μεταβάλλειν. λεί-
 πεται δὲ αὐτὸ ἐν τῷ α β εἶ, καὶ ὅν μετα-
 βάλλει χρόνον. ἡρεμήσθαι ἀρα. ὅ γὰρ ἐν τῷ
 αὐτῷ εἶ χρόνον τινὰ, ἡρεμῆν ἰω. ὥστ ὅσα
 ἐνδέχεται ὁ ἀμερές κινεῖσθαι, ἕδ ὅλως με-
 ταβάλλειν. 5 Μοναχῶς γὰρ αὐ ἕως ἰω αὐτῆ
 κινήσει, εἰ ὁ χρόνος ἰω ἐκ τῆ νιῶ. αἰεὶ γὰρ ἐν
 τῷ νιῶ κεκινήσθαι αὐ ἰω, ἔ μεταβεβληκὸς.
 ὥστε κινεῖσθαι μὲν μηδέποτε, κεκινήσθαι δὲ
 αἰεὶ τῆτο δ' ὅτι ἀδιώατον, δέδεται καὶ παρ-
 τερον. ἕτε γὰρ ὁ χρόνος ἐκ τῆ νιῶ, ἕτ ἢ
 γραμμὴ ἐκ στιγμῶν, ἕτ ἢ κινήσει ἐκ κινή-
 μῆ. ἕτεν γὰρ ἄλλο ποιῆ ὁ τῆτο λέγων, ἢ πῶ
 κινήσειν ἐξ ἀμερέων, κατὰ τῶ δὲ εἶ τ χρόνον ἐκ
 τῆ νιῶ, ἢ ὁ μέγεθος ἐκ στιγμῶν.
 6 Ἐπὶ δὲ ἔ ἐκ τῆ δὲ φανερὸν, ὅτι ἕτε σι-
 γμῶν, ἕτ ἄλλο ἀδιώατον ὅσα ἐνδέχεται
 κινεῖσθαι. ἀπὸ γὰρ ὁ κινεῖσθαι, ἀδιώατον
 παρτερον μῆζον κινήσθαι αὐτῆ, ὡρὶν δὲ ἢ
 ἴσον, ἢ ἔλαττον. εἰ δὲ τῆτο, φανερὸν ὅτι καὶ
 ἢ σιγμῆ ἔλαττον ἢ ἴσον κινήσθαι παρτερον.
 ἐπεὶ δὲ ἀδιώατος, ἀδιώατον ἔλαττον κινή-
 σθαι παρτερον ἴσω ἀρα εἰ αὐτῆ. ὥστε ἔσται
 ἢ γραμμὴ ἐκ στιγμῶν. αἰεὶ γὰρ ἴσω κινου-
 μένη, πῶ πᾶσιν γραμμῶν σιγμῆ καταμε-
 τήσθαι. εἰ δὲ τῆτο ἀδιώατον, καὶ ὁ κινεῖσθαι
 ὁ ἀδιώατος, ἀδιώατον. 7 Ἐπὶ δ', εἰ ἀ-
 πὸν ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι, ἐν δὲ τῷ νιῶ μητέν,
 ἀπᾶς δὲ χρόνος διαμετῶς εἶη, αὐ πῆς χρόνος
 ἔλαττων ὁμοιω τῆ κινήσθαι ἐν τῷ κινεῖσθαι
 ὅσον αὐτῆ. ὅσα μὲν γὰρ ἔσται ὁ χρόνος ἐν τῷ κινεῖ-
 σθαι, ἀρα ὁ πῶν ἐν χρόνῳ κινεῖσθαι. χρόνος
 ὅ πᾶς διαμετῶς δέδεται παρτερον. εἰ δὲ ἀρα
 ἢ σιγμῆ κινεῖσθαι, ἔσται ἢς χρόνος ἔλαττων ἐν τῷ
 αὐτῆ κινήσθαι. ἀλλ' ἀδιώατον. ἐν γὰρ τῷ
 ἔλαττων ἔλαττων ἀνάγκη κινεῖσθαι. ὥστε ἔσται
 διαμετῶν ὁ ἀδιώατος εἰς ὁ ἔλαττων, ὡς τῶ ἔ
 ὁ χρόνος εἰς τ χρόνον. 8 Μοναχῶς γὰρ αὐ
 κινήσει ὁ ἀμερές καὶ ἀδιώατος, εἰ ἰω ἐν τῷ νιῶ
 κινεῖσθαι δυνατὸν ὁ ἀτόμῳ. τῆ γὰρ αὐτῆ λέ-
 γου, ἐν τῷ νιῶ κινεῖσθαι, καὶ ἀδιώατος π
 κινεῖσθαι.

A. ergo necesse est, quo tempore illud muta-
 tur, aut esse in α β, aut in β γ, aut partem eius
 in hoc, partem in altero : quicquid enim
 mutatur, ita se habebat. in utroque igitur
 non erit aliquid ipsius : quia partibus
 constaret. sed nec erit in β γ : quia muta-
 tum erit : supponitur autem mutari. re-
 linquitur ergo, ut id sit in α β, quo tem-
 pore mutatur. quiescet igitur. nam in eo-
 dem esse per aliquod tempus, quiescere
 erat. quocirca quod caret partibus, non
 potest moveri, nec omnino mutari. 5 Vno
 enim modo sic esse potest eius motio, si
 B tempus constet ex momentis : semper enim
 in momento res mota est & mutata :
 adeo ut nunquam moueatur, sed semper
 mota sit. Hoc autem esse impossibile
 probatum antea fuit : quia nec tempus ex
 momentis constat, nec linea ex punctis, nec
 motus ex terminis, qui vocantur κινήματα.
 nihil enim aliud facit, qui hoc dicit, quam
 motum constare ex iis quæ partibus carent:
 perinde ac si tempus constitueret ex momen-
 tis, aut magnitudinem ex punctis. 6 Pre-
 terea ex his quoque perspicuum est, nec
 C punctum nec vllum aliud individuum pos-
 se moveri. quicquid enim mouetur, non
 potest prius transire maius se ipso, quam
 transeat vel æquale, vel minus. quod si est,
 apparet etiam punctum prius transiturum
 aut minus aut æquale. quia vetest individuum,
 non potest prius transire minus: transi-
 bit igitur lineam sibi æqualem. quapropter
 linea constabit ex punctis : quia punctum
 semper æqualem sibi transeundo metietur
 totam lineam. quod si est impossibile, etiam
 moueri quod est individuum, est impossi-
 le. 7 Præterea si omnis res in tempore mo-
 uetur, in momento autem nihil mouetur,
 D omne verò tempus est diuiduum : utique
 erit cuius mobili aliquod tempus eo minus,
 in quo mouetur per spatium sibi æquale. hoc
 enim erit tempus, in quo mouetur, pro-
 pterea quod omnis res in tempore moue-
 tur; omne autem tempus esse diuiduum, an-
 tea probatum fuit. si igitur punctum mo-
 uetur, erit aliquod tempus, minus eo tem-
 pore, quo ipsum punctum mouebatur. atqui
 hoc est impossibile. nam in minori tempore
 necesse est per minus spatium moueri. qua-
 propter quod individuum est, diuiduum
 E erit in minus, quemadmodum & tem-
 pus in tempus.
 8 Vno enim modo fieri potest, ut mo-
 ueatur, quod partibus caret & est indivi-
 duum, si moueri possit in momento in-
 diuiduo : quippe eiusdem rationis est, in
 momento moueri, & aliquod individuum
 moueri.

γρ. ἴση κ.

in hoc tempore, in quo mouetur, in momento moueri, & aliquod individuum moueri.

Vtrum mutatio infinita esse possit.

Cap. XVI.

Porrò nulla mutatio est infinita: quandoquidem omnis est ex aliquo in aliquid, tam ea quæ in contradictione, quam ea quæ in contrariis spectatur.

2 Quare mutationum earum quæ in contradictione spectantur, affirmatio & negatio est terminus: ut generationis, ens: interitus autem, non ens.

3 Earum autem quæ in contrariis spectantur, contraria sunt termini. hæc enim sunt extrema mutationis.

4 Quocirca & omnis variationis: nam variatio ex contrariis quibusdam est.

5 Similiter etiam accretionis & deminutionis. accretionis enim terminus est finis magnitudinis, quæ est secundum propriam naturam. deminutionis verò, ab hac magnitudine recessus.

6 Latio autem ita non est terminata: non enim omnis in contrariis cernitur. sed quia quod non potest factum esse, ita ut non possit euenire ut factum sit, (multis enim modis impossibile dicitur) quod, inquam, ita est impossibile, non potest secari: & omnino quod non potest esse factum, non potest fieri. profecto nec quod non potest esse mutatum, poterit mutari in id in quod non potest esse mutatum. Ergo si id quod fertur, mutetur in aliquid, etiam poterit mutatum esse. quapropter motus non erit infinitus, nec feretur per spatium infinitum, quoniam impossibile est id pertransire.

7 Non esse igitur ita infinitam mutationem, ut terminis non finiatur, perspicuum est. 8 Sed considerandum est, an ita fieri possit, ut cum vna & eadem sit, tempore sit infinita. nisi eadem vna sit, fortasse nihil prohibet: veluti si post lationem variatio fiat, & post variationem accretio, & iterum generatio: sic enim perpetuo quidem tempore erit motio, non tamen vna, quia non est vna ex omnibus, sic autem ut sit vna, non potest esse tempore infinita, præter vnâ: hæc autem vna est circuli conuersio.

Μεταβολή δὲ οὐκ ἔστιν ὁσδεμία ἀπειρος· ἀπαντα γὰρ ἢ ἐκ ἑνὸς εἰς π, ἢ ἐκ ἐναντίας, καὶ ἐκ ἐναντίων.

2 Ωστε, ἢ μὴ καὶ πρὸς ἀντίφασιν, ἢ φάσις καὶ ἢ ἀπόφασις πέρας· οἷον, ἡμέσεως καὶ καταφασίς μὴ ὄν, φθόρας δὲ ὄ μὴ ὄν.

3 Τῶν δὲ ἐν τοῖς ἐναντίοις, τὰ ἐναντία ταῦτα γὰρ ὄντι ἀκρὰ τῆς μεταβολῆς.

4 Ωστε ἐκ ἀλλοιώσεως πάσης· ὅτι ἐναντίων γὰρ ἴσων ἢ ἀλλοιώσις.

5 Ομοίως ἢ ἐκ αὐξήσεως καὶ φθίσεως. αὐξήσεως μὴ γὰρ ὄ πέρας, ὄ καὶ πρὸς οἰκείας φύσιν τελείᾳ μεγέθει. φθίσεως δὲ, ἢ τούτου ἕκστασις.

6 Ἡ δὲ φθορὰ ὄτω μὴ οὐκ ἔστι πεπερασμένη· ὅτι ἀπαντα ἐν ἐναντίοις. ἀλλ' ὅτι τὸ ἀδιώατον τμηθῆναι ὄτω, ὄ μὴ ἐνδέχεται τμηθῆναι, (πολλὰ γὰρ λέγεσθαι τὸ ἀδιώατον,) οὐκ ἐνδέχεται τὸ ὄτως ἀδιώατον τέμνεσθαι· ὅτι ὄλως τὰ διώατα ἡμέα, γίνεσθαι· ὅτι τὸ μεταβάλλειν ἀδιώατον ἐνδέχεται· ὅτι μεταβδμήν εἰς τὸ ἀδιώατον μεταβδμήν. εἰ ὄτω τὸ φερόμενον μεταβάλλοι εἰς π, καὶ διώατον ἔσται μεταβδμήν. ὄστε οὐκ ἀπειρος ἢ κίνησις, ὅτι οἰοῦνται πρὸς ἀπφρον.

7 Ἀδιώατον γὰρ διελθεῖν αὐτῷ. ὄτι μὴ αὐτῷ ὄτως οὐκ ἔστιν ἀπφρος μεταβολή, ὄστε μὴ διωείη πέρας, φανερόν.

8 Ἀλλ' εἰ ὄτως ἐνδέχεται, ὄστε τὰ χροῖα εἰ ἀπφρον πρὸς αὐτῷ ὄσθις ἢ μίαν, σκεπτεόν. μὴ μίας μὴ γὰρ γινόμενης, ὄθεν ἴσως κωλύει· οἷον, εἰ μὴ πρὸς φθορὰν ἀλλοιώσις εἴη, καὶ μὴ πρὸς ἀλλοίωσιν αὐξήσις, ἢ πάλιν ἡμέσις· ὄτω γὰρ αἰεὶ μὴ ἔσται ὄ χροῖα κίνησις, ἀλλ' ὄ μία, ὄτι ὄ μὴ εἰ μίαν ὄ ἀπασῶν· ὄστε δε γίνεσθαι μίαν, οὐκ ἐνδέχεται ἀπφρον εἰ ὄ χροῖα, ἢ πρὸς μίας. αὐτῇ δὲ ὄτι μία, ἢ κύκλω φθορὰ.

E

O

O

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ,

ἢ περὶ φυσικῶν δ' ἔχων, τὸ Η'.

ARISTOTELIS NATURALIS AVSCVLATIONIS

SEV,

DE NATURALIBVS PRINCIPIIIS,

LIBER VII.

DE MOTV.

Quidquid mouetur , ab aliquo moueri.

Cap. I.

ΑΝ ὅτι κινούμενον, ἀνάγκη ὑπό τίνος κινεῖσθαι. 2 Εἰ μὲν γὰρ ἐν ἑαυτῷ μὴ ἔχῃ πῶς ἀρχὴν τῆς κινήσεως, φανερόν ὅτι ὑφ' ἑτέρου κινεῖται. 3 Εἰ δὲ ἐν αὐτῷ, εἰλήφθω ἐφ' ὃ δ' α β, ὃ κινεῖται, μὴ ὡς τῆς αὐτοῦ κινεῖσθαι τι. ἄλλοτε μὲν οὖν, ὃ ὑπολαμβάνει δ' α β ὑφ' ἑαυτοῦ κινεῖσθαι, ὡς ὅλον τε κινεῖσθαι, καὶ ὑπό μηθενός τῆς ἕξωθεν, ὁμοίον ἔστιν, ὡς ἄν τις τῆς δ ε κινουῦτος τὸ ε ζ, καὶ αὐτὸς κινουμένης, ὑπολαμβάνει τὸ δ ε ζ, ὑφ' αὐτοῦ κινεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ μὴ σιῶσθαι πότερον ὑπό ποτέρου κινεῖται, πότερον τὸ δ ε ὑπό τῆς ε ζ, ἢ τὸ ε ζ ὑπό τῆς δ ε.

4 Ἐπὶ, τὸ ὑφ' ἑαυτοῦ κινούμενον ὁδὲ ποτε παύσεται κινούμενον, τὰ ἑτέρον τι εἶναι κινούμενον. ἀνάγκη τοίνυν εἶ τι παύεται κινούμενον τὰ ἑτέρον τι εἶναι, τῆς ὑφ' ἑτέρου κινεῖσθαι. τούτου δὲ φανερόν ἐστιν ἰσομερούς, ἀνάγκη πᾶσι τὸ κινούμενον κινεῖσθαι ὑπό τίνος.

5 Ἐπεὶ γὰρ εἰλήφθη τὸ α β κινούμενον, ἀφαιρετὸν ἔσται. πᾶσι γὰρ τὸ κινούμενον, ἀφαιρετὸν εἶναι. διηρήσθω τοίνυν * ἢ τὸ γ. ἀνάγκη δὲ τῆς β γ ἡρεμοῦτος, ἡρεμεῖν ἔτι τὸ α β.

Interpretes, ὡς γ.

QUID VIDE mouetur, necesse est vt ab aliquo moueatur.

2 Nam si in se ipso non habet principium motus, ab alio moueri perspicuum est.

3 Si verò in se ipso habet, sumatur, vbi α β, id quod mouetur, non quia pars eius aliqua moueatur. primum igitur existimare α β à se ipso moueri, quia totum moueatur, & à nullo externo moueatur: perinde est ac si quis, cum α β moueat, ζ, & ipsum quoque moueatur, existimet δ, ζ à se ipso moueri, quia non perspiciat vtrum ab vtro moueatur, id est, vtrum α β moueatur ab ε ζ, an α β moueatur à δ ε.

4 Præterea quod à se ipso mouetur, nunquam moueri desinet, eo quod aliud quiddam motum sistatur. necesse est igitur, si quid moueri desinet, eo quod aliud quiddam sistatur, hoc ab altero moueri. quod cum perspicuum factum sit, necesse est quicquid mouetur, moueri ab aliquo.

5 Nam quia sumptum est α β moueri, diuiduum erit. quicquid enim mouetur, diuiduum erat. diuidatur igitur ratione ipsius γ: ergo necesse est, cum α β quiescit, etiam α β quiescere. nisi

nisi enim *ita sit*, sumatur moueri. ergo $\beta \gamma$ quiescente, mouebitur $\pi \alpha \gamma$. non igitur per se mouetur $\pi \alpha \beta$. verum supponebatur per se moueri primum: patet igitur, futurum vt quiescente $\gamma \beta$, quiescat etiam $\pi \beta \alpha$, actum moueri desinat.

Atqui si quid sistitur & moueri desinit eo quod aliud quiescit, hoc ab altero mouetur: perspicuum igitur est, quicquid mouetur, ab aliquo moueri. quicquid enim mouetur, diuiduum est. & parte quiescente, totum quiescet.

7 Quoniam autem quicquid mouetur, ab aliquo mouetur, necesse est etiam quicquid mouetur in alio, moueri ab alio.

9 Ergo & quod mouet, ab altero mouetur, quando ipsum quoque mouetur: & rursus hoc ab altero.

Εἰ γὰρ μὴ, εἰλήφθη κινῆμενον. τὸ τοῖνυν $\beta \gamma$ ἡρεμοῦτος, κινεῖτο αὐτὸ δὲ $\alpha \gamma$. οὐκ ἄρα κατ' αὐτὸ κινεῖται δὲ $\alpha \beta$. ἀλλ' ὑπέκειτο κατ' αὐτὸ κινεῖσθαι πρῶτον. δῆλον τοῖνυν ὅτι τὸ $\gamma \beta$ ἡρεμοῦτος, ἡρεμήσῃ καὶ δὲ $\beta \alpha$, ἐν τότε παύσεται κινῆμενον. 6 Αλλ' εἴ τι τὰ ἄλλα ἡρεμῆν ἴσασθαι ἐπαύεται κινῆμενον, τῆς ὑφ' ἑτέρου κινεῖσθαι. φανερόν δὲ ὅτι πρῶτον κινεῖται κινῆμενον, ὑπὸ τίνος κινεῖσθαι. διαρετόν γὰρ πρῶτον δὲ κινῆμενον ὅστι, καὶ τῶν μετέωρα ἡρεμοῦτος, ἡρεμήσῃ δὲ ὅλον. 7 ἐπεὶ δὲ κινῆμενον πρῶτον ὑπὸ τίνος κινεῖσθαι, ἀνάγκη καὶ δὲ κινῆμενον πρῶτον εἶναι τὸ πρῶτον κινεῖσθαι ὑπὸ δὲ ἄλλου. 8 Καὶ δὲ κινεῖται τοῖνυν ὑφ' ἑτέρου, ὅτι καὶ ἐὰν κινεῖται, καὶ πάλιν τὸ ὑφ' ἑτέρου.

Esse aliquod primum mouens, quod ab alio non mouetur.

Non tamen in infinitum procedit: sed alicubi sistitur. & erit aliquid quod primo causa erit motionis.

2 Nisi enim *ita sit* sed in infinitum procedat, moueatur $\pi \alpha \beta$; & $\pi \beta \gamma$, & $\pi \gamma \delta$: & sic modo in infinitum progrediatur.

3 Quoniam igitur id quod mouet, ipsum quoque simul mouetur: manifestum est, simul motum iri & α & β : moto enim β , mouebitur etiam $\pi \alpha$: ergo & moto β , mouebitur $\pi \gamma$: & moto γ , mouebitur $\pi \alpha$. simul igitur erit motus $\pi \alpha$, & $\pi \beta$, & $\pi \gamma$, & ceterorum cuiusque.

4 Ergo & horum vnum quodque sumere poterimus: nam etsi singula à singulis mouentur, nihilominus vna numero est cuiusque motio, non infinita extremis: quia quicquid mouetur, ex aliquo in aliquid mouetur.

5 Aut enim numero accidit eundem motum esse, aut genere, aut specie. Ac numero quidem dico eundem motum esse eum qui ex eodem in idem numero fit, in tempore quod est idem numero: vt ex hoc albo, quod est vnum numero, in hoc nigrum, hoc tempore quod vnum numero est: nam si alio tempore, non erit amplius vnus motus numero, sed specie. Genere autem idem motus est, qui fit in eadem categoria siue substantiæ, siue alius generis. Specie verò, qui fit ex eodem specie, in idem specie: vt ex albo in nigrum, aut ex bono in malum. sed hæc etiam in superioribus tradita fuerunt.

Cap II.

OΥ δὲ εἰς ἀπειρον πρῶτον, ἀλλὰ σῆσεται που καὶ ἕσται πρῶτον αἴτιον ἕσται τὸ κινεῖσθαι. 2 Εἰ γὰρ μὴ ἀλλ' εἰς ἀπειρον πρῶτον, ἕσται, δὲ μὲν αὐτὸ τὸ β κινεῖται κινῆμενον, δὲ ἵβ' ὑπὸ τῶν γ , δὲ δὲ γ , ὑπὸ τῶν δ . καὶ τῶν δὲ τ' ἕσται εἰς ἀπειρον πρῶτον πρῶτον.

3 Ἐπεὶ οὖν ἅμα δὲ κινεῖται, καὶ αὐτὸ κινεῖται, δῆλον ὡς ἅμα κινήσεται τὸ, τε α καὶ τὸ β . κινῆμενον γὰρ τῶν β , κινήσεται καὶ δὲ α . ἐν τῶν β δὲ κινῆμενον, τὸ γ καὶ τῶν γ , τὸ δ . ἕσται τοῖνυν ἅμα ἢ τε τῶν α κινήσεται, καὶ τῶν β , καὶ τῶν γ , ἐν τῶν λοιπῶν ἕσται.

4 Καὶ λαβὴν τοῖνυν αὐτῶν ἕσται διωκομένη. καὶ γὰρ εἰ ἕσται ὑφ' ἕσται κινεῖται, οὐδὲν ἦτον μία δὲ ἕσται ἕσται κινήσεται, καὶ οὐκ ἀπειρον τοῖς ἕσται. ἐπειδὴ τὸ κινῆμενον, ἐκ τίνος εἰς ἕσται κινεῖται.

5 Ἡ γὰρ ἀειθμῶ συμβαίνει τὴν αὐτὴν κινήσεται εἶ, ἢ γῆ, ἢ εἶδει. ἕσται μὲν οὖν λέγω τὴν αὐτὴν κινήσεται τὴν ἐκ τῶν αὐτῶν εἰς τὸ αὐτὸ τῶν ἀειθμῶ, ἐν τῶν αὐτῶν χρόνῳ δὲ ἀειθμῶ γινόμενον. οἷον, ἐκ τῶν δὲ τῶν λευκῶ, ὅ ἕσται ἐν τῶν ἕσται, εἰς τὸ δὲ τὸ μέλαν καὶ τῶν δὲ τῶν χρόνον, ἕνα ὄντα δὲ ἀειθμῶ. εἰ γὰρ κατ' ἄλλον, οὐκ ἐπὶ μία ἕσται τῶν ἕσται, ἀλλὰ δὲ εἶδει. γῆ δὲ ἢ αὐτὴ κινήσεται, ἢ ἐν τῶν αὐτῶν κινήσεται τῶν ἕσται ἢ τῶν γένους. εἶδει δὲ, ἢ ἐκ τῶν αὐτῶν δὲ εἶδει εἰς τὸ αὐτὸ δὲ εἶδει. οἷον, ἐκ τῶν λευκῶ εἰς τὸ μέλαν, ἢ ἐκ τῶν ἀγαθῶν εἰς τὸ κακόν. τῶν δὲ εἶρηται καὶ ἐν τῶν πρῶτον.

6 Είληφθα πίνω η τῶ α κίνησις, καὶ ἔσω A
 ἐφ' ὅ τὸ ε, ἐ η τῶ β, ἐφ' ὅ τὸ ζ, καὶ η τῶ γ ο,
 ἐφ' ὅ τὸ η θ.
 7 Καὶ ὁ χρόνος ἐν ᾧ κινεῖται τὸ α, ὁ κ.
 8 Ωρισμένης δὴ τῆς κινήσεως τῶ α, ὠρι-
 σμένος ἔσται καὶ ὁ χρόνος, καὶ οὐκ ἀπειρος ὁ κ.
 ἀλλ' ἐν ᾧ αὐτῷ χρόνῳ ἐκινήσῃ τὸ α, ἐ τὸ β, καὶ
 τῶ λοιπῶν ἕκαστον συμβαίη τοίνυν πλὴν κινή-
 σιν πλὴν ε ζ η θ, ἀπειρον ἔσθ' α, ἐν ὠρισμένῳ
 χρόνῳ κινῆσθαι ὁ κ. ἐν ᾧ γὰρ τὸ α ἐκινήσῃ, καὶ
 πᾶσι α ἐφεξῆς ἀπόρτα ἐκινήσῃ ἀπειροὺν ὄντα.
 ὡστ' ἐν ᾧ αὐτῷ κινῆσθαι. 9 Καὶ γὰρ ἢτοι ἴση ἢ
 κίνησις ἔσται ἢ τῶ α τῆ τῶ β, ἢ μείζων.
 10 Διαφέρει δὲ ὁ δὲν· πῶς γὰρ πλὴν ἀ-
 πειρον κίνησιν ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ συμ-
 βαίη κινῆσθαι. τῶ το δ' ἀδιώατον. 11 Οὕτω
 μὲν οὖν δόξεν αὐτὸ δεικνύσθαι ὅ ὅτι δὲ δὲ δὲ δὲ. οὐ
 μὲν δεικνύται γὰρ, ἀλλ' ὅτι μὴ δὲν ἀτοπον συμ-
 βαίη. ἐν δὲ χρόνῳ γὰρ ἐν πεπερασμένῳ χρόνῳ
 κίνησιν ἀπειρον εἶ, μὴ πλὴν αὐτῶν δὲ, ἀλλ'
 ἑτέραν καὶ ἑτέραν πολλὰ κινῆσθαι καὶ ἀπεί-
 ρων. ὅτι συμβαίη καὶ τοῖς γινῶ. 12 Ἀλλ' εἰ τὸ
 κινῆσθαι ὡς τῶ, καὶ τὸ πῶν καὶ σωματικῶν
 κίνησιν, ἀνάγκη ἀπολεσθαι ἢ σίμωχες εἶ) τῶ
 κινουῦντι, κατὰ τῶ ὁρῶν μὲν ὅτι πῶν τῶ
 συμβαίον. ἔσται γὰρ ὅτι ἀπόρτων ἐν τῶ πῶν ἢ
 σίμωχες. τῶ δὲ ἐνδεχόμενον εἰλήφθα, καὶ
 ἔσω, τὸ μὲν μέγεθος ἢ τὸ σίμωχες, ἐφ' ὅ τὸ α
 β γ ο: ἢ δὲ τούτου κίνησις, ἢ ε ζ η θ. Διαφέρει
 δὲ ὁ δὲν, ἢ πεπερασμένον, ἢ ἀπειρον ὁμοίως
 γὰρ ἐν πεπερασμένῳ ὅ κ κινῆσθαι, ἢ ἀπεί-
 ρον, ἢ πεπερασμένον. τούτων δὲ ἕκαστερον, τῶ D
 ἀδιώατων. 13 Φανερόν οὖν ὅτι γίνεσθαι ποτε, καὶ
 οὐκ εἰς ἀπειρον ὡς εἶσι τὸ α εἰ ὕφ' ἑτέρου,
 ἀλλ' ἔσται τὸ ὅ ὡς τῶ κινῆσθαι. 14 μὴ δὲν
 ὅ δὲ φερέτω, ὡς ποτε γέντος πίνος τῶ το δεικνύ-
 σθαι. τῶ γὰρ ἐνδεχόμενον τε γέντος, ὡς δὲν ἀτο-
 πον εἶδει συμβαίη.

6 Sumatur igitur motus ε α, & sit γ.
 bi π α: & motus ε β, vbi π β: & motus π γ δ, vbi
 π γ δ.
 7 Et tempus, quo mouetur π α, sit κ.
 8 Cū igitur motus π α sit definitus, e-
 tiam tempus κ erit finitum, non infini-
 tum. atqui eodem tempore mouebatur π α,
 & π β, & ceterorum vnumquodque: acci-
 dit igitur, vt motus ε ζ η θ, cū sit infinitus,
 fiat finito tempore κ; nam quo tempore π α
 mouebatur, etiam reliqua omnia quæ
 post α deinceps sunt, mouebantur, cū
 sint infinita: quocirca eodem tempore mo-
 uentur.
 9 Etenim vel æqualis erit motus π α
 motus π β & reliquorum: vel maior.
 10 Sed nihil refert. nam omnino acci-
 dit infinitum motum finito tempore fieri:
 quod est impossibile.
 11 Sic igitur videri potest probari quod
 ab initio fuit quæsitum: non tamen probat-
 ur, propterea quod nihil absurdi accidit.
 potest enim finito tempore motus infinitus
 esse, non tamen idem, sed alius atque alius,
 cū multæ & infinitæ res moueantur:
 quod quidem euenit etiam in his quæ nunc
 sumptissimus. 12 Verūm si id quod pri-
 mo secundū locum & vormali motu
 cietur, necesse est vt tangat vel continuum
 sit ei quod mouet, quem modum vide-
 mus in omnibus hoc accidere: (nam to-
 tum erit ex omnibus vnum, aut conti-
 num:) hoc igitur quod esse potest, sumat-
 ur, ac sit magnitudo vel continuum, v-
 bi α β γ δ: huius autem motio sit ε ζ η θ. ni-
 hil autem interest, vtrum finitum sit, an
 infinitum: æquè enim finito tempore κ mo-
 uebitur vel infinitum, vel finitum: quo-
 rum vtrumque est impossibile. 13 Per-
 spicuum igitur est, fore aliquando vt si-
 statur; nec progredi in infinitum semper
 ab alio moueri. sed fore aliquid, quod pri-
 mum mouebitur. 14 Nihil autem inter-
 fit, supposito aliquo, hoc probari. quia
 posito eo quod esse potest, nihil absurdi
 euenire oportet.

Cap. III.

ΤΟ δὲ ὡς τῶν κινουῶν, μὴ ὡς τὸ εἶνε-
 κεν, ἀλλ' ὅθεν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως ἀμα E
 ὅτι ὅ κινῆσθαι. ἀμα ὅ λέγω, δὲ ὅθεν αὐτῶν
 μεταξὺ ὅτι. τῶ γὰρ κινουῶν ὅτι πῶν κινῆσθαι
 καὶ κινουῶν ὅτι. 2 Ἐπεὶ ὅ τρεῖς εἰσι κινή-
 σεις, ἢ τε καὶ τὸ πῶν, καὶ καὶ τὸ ποῖον, καὶ καὶ τὸ πο-
 σόν, ἀνάγκη εἶναι τὰ κινῆσθαι τρία. ἢ μὲν οὖν
 καὶ τὸ πῶν, φερέτω: ἢ ὅ καὶ ποῖον, ἀμοίωσις: ἢ δὲ
 καὶ τὸ ποσόν, αὐξήσις καὶ φθίσις.

Mouens, & quod mouetur, simul esse.

QVod autem primum mouet, non vt id
 cuius gratia, sed vnde principium mo-
 tus, simul est cum eo quod mouetur. simul
 autem dico, quia nihil est his interiectum.
 hoc enim commune est omni rei quæ mo-
 uetur & quæ mouet. 2 Cū autem tres sint
 motus, nempe in loco, in quantitate, & in
 qualitate, necesse est tria quoque esse quæ
 mouentur. motus igitur qui fit in loco, est
 latio. qui autem in qualitate, variatio: qui
 verò in quantitate, accretio & deminutio.

3 Primūm igitur de latione dicamus : A hic enim est motuum primus.

4 Quicquid igitur fertur , vel à se mo- uetur, vel ab alio.

5 Quæcumque igitur ipsa à se ipsis mo- uentur , in his perspicuum est , simul esse quod mouetur & quod mouet : inest enim ipsis id quod primum mouet. quare nihil est interiectum.

6 Quæcumque verò ab alio mouentur, quatuor modis moueri necesse est : qua- tuor enim sunt species lationis, quæ ab alio fit, tractus, pulsus, vectio, conuersio. omnes enim motus qui in loco sunt, ad hos reducuntur. Etenim impulsio est pulsus quidam, cum id quod à se pellit, sequitur rem quam pellit. Depulsio verò est, cum non sequitur mouendo. Iactus autem, cum vehementiorem motum efficit, quo- rem à se pellit, quàm fit illius rei latio natu- ralis, & ea res eò vsque fertur, donec motio vim suam retinet. Rursus dispulsio & compulsio sunt depulsio & tractus. nam dispulsio est depulsio : quandoquidem de- pulsio est vel à se, vel ab alio. Compul- sio verò est tractus : quoniam tractus est ad se & ad aliud. Quocirca & quæcumque sunt horum motuum species, eodem referri debent, vt telæ densatio, & contextus: il- la namque est compulsio : hic verò est dis- pulsio. Similiter etiam aliarum concretiones & secretiones eodem sunt referenda : omnes enim erunt dispulsiones, aut compulsio- nes, exceptis iis quæ in ortu & interitu sunt. Simul autem perspicuum est, con- cretionem & secretionem non esse aliud quoddam genus motus : nam omnes di- stribuuntur in aliquos ex iis motibus qui di- cti fuerunt. Præterea inspiratio est tra- ctus : exspiratio autem est pulsus. Simili- ter etiam excreatio, & quicumque alii mo- tus per corpus sunt, quibus vel aliquid ex- cernitur, vel sumitur. nam hi sunt tractus: illi verò sunt depulsiones. Oportet autem & alios motus qui in loco sunt, reducere : quoniam omnes in hos quatuor cadunt.

7 Rursus ex his motibus vectio & conuersio referuntur ad tractum & pulsum. 8 Nam vectio est aliquo ex his tribus modis. quod enim vehitur, ex accidenti mouetur, quia est in eo quod mouetur, aut super aliquo quod mouetur. quod autem vehit, moue- tur, vel pulsum, vel tractum, vel conuersum. Quapropter communis his omnibus tribus est vectio. 9 Conuersio autem constat ex tractu & pulsu: quia necesse est vt id quod conuertit, partem trahat, partem pellat: par- tem enim à se, partem ad se ducit.

10 Quare si id quod pellit, & quod trahit, simul est cum eo quod pellitur, & eo quod trahitur: patet, ei quod in loco mouetur, & ei quod mouet, nihil esse interiectum.

Tom. I.

3 Πρωτον μὲν οὖν ὑπὸ τῆς φορέας εἴπω- μιν· αὐτὴ γὰρ ὡρομένη τῆν κινήσεων ἐστίν.

4 Ἀπὸ δὲ τὸ φερόμενον, ἢ ὑφ' αὐτῆς κινεῖται, ἢ ὑπὸ ἄλλου.

5 Ὅσα μὲν οὖν αὐτὰ ὑφ' αὐτῆς κινεῖται, φανερόν ἐστι τούτοις, ὅτι ἅμα τὸ κινούμενον καὶ τὸ κινούμεν ἐστίν. ἐνυπέροχον γὰρ αὐτοῖς τὸ ὡρομένον κινούμεν· ὡστ' ὁσὸν ἐστίν ἅμα μεταξὺ. 6 Ὅσα δὲ ὑπὸ ἄλλου κινεῖται, τετραχῶς ἀνάγκη γίνεσθαι. τέταρα

Scrib. διὰ μίσην, vel μεταξὺ.

B γὰρ εἶδη τῆς ὑπὸ ἄλλου φορέας, ἑλξίς, ὡσίς, ὄχησις, δίνησις· ἀπασα γὰρ αἰχρὶ τὸ πον κινή- σης ἀνάγνται εἰς ταύτας· ἢ μὲν γὰρ ἐπωσίς, ὡ- σίς ἢς ἐστίν, ὅταν τὸ ἀπ' αὐτῆς κινούμεν ἐπαχ- λουθουῖν ὡσθι· ἢ δ' ἀπώσις, ὅταν μὴ ἐπα- χλουθουθι κινήσθαι. ἢ ὅ ρίψις, ὅταν σφοδρο- τέραν πειθήσῃ τὴν ἀπ' αὐτῆς κινήσιν τῆς χρὶ φύσιν φορέας, καὶ μέγιστα ποσούτου φέρηται, ἕως δὲ κρατῆ ἢ κινήσις. πάλιν ἢ δίνωσις ἐ σιύω- σίς, ἀπώσις καὶ ἑλξίς εἰσίν· ἢ μὲν γὰρ δίνωσις, ἀπώσις· ἢ γὰρ ἀπ' αὐτῆς, ἢ ἀπ' ἄλλου ἐστίν ἢ ἀ- πώσις· ἢ ὅ σιύωσις, ἑλξίς· καὶ γὰρ πρὸς αὐτὸ καὶ πρὸς ἄλλο ἢ ἑλξίς· ὡστ' ἐ καὶ ὅσα τούτων εἶδη, ὅσ' ἀπ' αὐτῆς ἐ κέρκισις· ἢ μὲν γὰρ, σιύωσις· ἢ δὲ, δίνωσις· ὁμοίως δὲ καὶ αἰ δῆλα συγκρίσεις, καὶ ἀφακρίσεις· ἀπασα γὰρ ἐσονται δίνωσις ἢ σιύωσις. πλὴν ὅσα ἐν γυμνάσι καὶ φθορῆ εἰσίν, ἅμα ὅ φανερόν, ὅτι ὁσὸν ἐστίν ἄλλο τι γένος κινήσεως, ἢ συγκρίσεις καὶ ἀφακρίσεις. ἀπασα γὰρ ἀφαιρέμενοι εἰς τινὰς τῆν εἰρημύτων. ἐπὶ δ' ἢ μὲν εἰσπνοή, ἑλξίς· ἢ δ' ἐκπνοή, ὡσίς εἰσίν. ὁμοίως δὲ ἐ ἢ τῶσις, καὶ ὅσα ἄλλα ἀφ' ἑ αὐ- μαρς ἢ ἐκκριτικῆ ἢ ληπτικῆ κινήσεως. αἰ μὲν γὰρ, ἑλξίς· αἰ δὲ, ἀπώσις. δεῖ ὅ καὶ τὰς ἄλ- λας τὰς χρὶ τὸ πον ἀνάγν· ἀπασα γὰρ πίπτου- σιν εἰς τέταρα ταύτας.

7 Τούτων δὲ πάλιν ἢ ὄχησις, ἐ ἢ δίνησις, εἰς ἑλξίν ἐ ὡσιν.

8 Ἡ μὲν γὰρ ὄχησις, χρὶ τούτων ἕνα τῆν τριῶν ὡρων ἐστίν· τὸ μὲν γὰρ ὄχουμένο κινεῖ- ται χρὶ συμβεβηκόσ, ὅτι ἐ κινούμενον ἐστίν, ἢ ὅτι κινούμενον πινός. * τὸ δ' ὄχου ὄχει, ἢ ἐλ- κόμενον, ἢ ὡρούμένο, ἢ δινόμενον. ὡστ' κινή- ἐστίν ἀπασῶν τῆν τριῶν ἢ ὄχησις. 9 Ἡ ὅ δίνη- σίς σύγκριση ἐξ ἑλξέως τε καὶ ὡσεως. ἀνάγ- κα γὰρ τὸ δινούμεν, τὸ μὲν ἑλκεῖν, τὸ δ' ὡθεῖν. τὸ μὲν γὰρ ὑφ' αὐτῆς, τὸ δὲ πρὸς αὐτὸν ἀγει.

Vulgò, πῆ ὡρομέν in- eptè.

10 Ὡστ' εἰ τὸ ὡρούμεν καὶ τὸ ἑλκεῖν ἅμα ἐ ὡθεῖ- μένον ἐ ὡ ἑλκεμένο, φανερόν ὅτι τὰ χρὶ τὸ πον κινούμενα ἐ κινούμενα ὡσθιν ἐστὶ μεταξὺ.

Bbb ij

ἀλλὰ μὲν τὸ δῆλον καὶ ἐκ τῆς οὐσιμότητος. ὡς μὲν γὰρ ὅτιν ἐφ' αὐτῶ, ἢ ἀπ' ἄλλου πρὸς ἄλλο κίνησις· ἕλξις δὲ, ἢ ἀπ' ἄλλου πρὸς αὐτὸ, ἢ πρὸς ἄλλο, ὅταν θάπην ἢ κίνησις ἢ τῶ ἕλκοντος, ἢ χωρίζουσα ἀπ' ἀλλήλων (ἀσυνεχῆ). ἔτω γὰρ συνέφελκεται θάπτερον. τάχα δὲ δοξάζειν αὐτῶ) πρὸς ἕλξις ἔστω ἄλλως. ὅ γὰρ ἕλκον ἐλκεῖ τὸ πῦρ, ἔχ' ἔτω τὸ δ', ἔστω δὲ φέρει κινῆσθαι τῶ ἕλκοντος ἢ μένοντος ἐλκεῖν. ὅτε μὲν γὰρ ἐλκεῖ ἔστω, ὅτε δὲ ἔστω. ἀδιώατον δὲ ἢ ἀφ' αὐτῶ πρὸς ἄλλο, ἢ ἀπ' ἄλλου πρὸς αὐτὸ κινῆσθαι, μὴ ἀπ' ἑαυτοῦ. ὥστε φανερόν ὅτι τῶ καὶ τὸ πῦρ κινῆσθαι καὶ κινουῦτος, ὅθεν ὅτι μεταξὺ.

II Ἀλλὰ μὲν ὅθεν τῶ ἀλλοιοῦσθαι καὶ τῶ ἀλλοιοῦσθαι. τὸ δὲ δῆλον ὅτι ἐπαγωγῆς. ἐπ' ἅπανσι γὰρ συμβαίνει ἅμα εἶ) ὅ ἕναρον ἀλλοιοῦσθαι ἔστω ἀλλοιοῦσθαι ὑπὸ τῆς εἰρημότητος. ταῦτα γὰρ ὅτι πάνθ' ἡ τῆς ὑποκειμένης ποιότητος.

12 Ἡ γὰρ θερμανόμενον, ἢ γλυκανόμενον, ἢ πυκνούμενον, ἢ ξηρανόμενον, ἢ λευκανόμενον, ἀλλοιοῦσθαι φαίνεται ὁμοίως τε τὸ ἀψυχόν καὶ τὸ ἐμψυχόν λέγοντες, καὶ πάλιν ἐμψυχόν, τὰ τε μὴ αἰσθητικὰ τῆς μερῶν [ἔ] αὐτῶ τῶ αἰσθητικῶ. ἀλλοιοῦσθαι γὰρ πῶ καὶ αἰ αἰσθητικῶ. ἢ γὰρ αἰσθητικῶ ἢ κατ' ἐργασίαν, κινήσις ὅτι ἀφ' αὐτῶ σώματος, παρούσης ἢ τῆς αἰσθητικῶς.

13 Καθ' ὅσα μὲν οὖν τὸ ἀψυχόν ἀλλοιοῦσθαι, ἔστω τὸ ἐμψυχόν. καθ' ὅσα δὲ τὸ ἐμψυχόν ἔστω ταῦτα πάντα τὸ ἀψυχόν. ἔστω ἀλλοιοῦσθαι καὶ τῶ αἰσθητικῶ. 14 καὶ τὸ μὴ λαμβάνειν, τὸ δὲ ἔστω λαμβάνειν παρῶν. οὐδὲν ἔστω καλύπτει καὶ τὸ ἐμψυχόν λαμβάνειν, ὅταν μὴ καὶ τῶ αἰσθητικῶς γίνηται ἢ ἀλλοίωσις.

15 Εἴστω οὖν ἀλλοιοῦσθαι τὸ ἀλλοιοῦσθαι ὑπὸ τῆς αἰσθητικῶ, ἐπ' ἅπανσι γὰρ ταῦτοις, φανερόν ὅτι ἅμα ὅτι τὸ ἕναρον ἀλλοιοῦσθαι, ἔστω πρὸς ἀλλοιοῦσθαι ὅ μὲν γὰρ συνέχης ὁ ἀήρ, τὰ δὲ αἰσθητικῶ σώμα. πάλιν δὲ, τὸ μὲν χροματῶ φωτῶ, τὸ δὲ φῶς τῆς ὀψῶ. τὸ αὐτὸν δὲ ἔστω καὶ ἢ ἀσθητικῶ ἢ ὁσφρητικῶ. πρὸς γὰρ κινουῦ πρὸς τὸ κινῆσθαι, ὁ ἀήρ. καὶ ὅτι τῆς γούσιως ὁμοίως. ἅμα γὰρ τῆ γούσιως ὁμοίως.

16 Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅτι τῶ ἀψυχόν ἔστω αἰσθητικῶν. 17 Ὡστ' ὅθεν ἕνα μεταξὺ ἔστω ἀλλοιοῦσθαι ἔστω ἀλλοιοῦσθαι. 18 Οὐδὲ μὲν τῶ αὐξάνουσθαι τε καὶ αὐξάνουσθαι. αὐξάνουσθαι γὰρ τὸ πρῶτον αὐξάνουσθαι πρὸς κινῆσθαι, ὥστε ἐν γίνεσθαι τὸ ὅλον.

A Atque hoc manifestum est etiam ex definitionibus. nam pulsus est motus, qui vel a se vel ab alio fit ad aliud. tractus autem, qui fit ab alio, ad se, vel ad aliud, cum celerior est motus eius quod trahit, qui a se inuicem separat ea que sunt continua: sic enim alterum simul attrahitur. (fortassis autem videri potest esse quidam tractus etiam alio modo: nam lignum trahit ignem non hoc modo: nihil autem interest utrum moueatur, an maneat id quod trahit. quandoque enim eo trahit ubi est: quandoque, ubi erat) sed impossibile est, vel a se ad aliud, vel ab alio ad se mouere, non tangendo. quare perspicuum est; ei quod in loco mouetur, & ei quod mouet, nihil esse interiectum.

11 Sed nec ei quod variatur, & ei quod variat. hoc autem ex inductione manifestum est. in omnibus enim accidit ut simul sint, quod extremum variat, & quod primum variatur.

12 Aut enim quod calefit aut quod dulcescit, aut quod densatur, aut quod exsiccat, aut quod dealbatur, variari dicimus: similiter hoc dicentes tam de inanimato quam de animato: & rursus tam de animatorum partibus sensu vacantibus, quam de ipsis sensibus. variantur enim aliquo modo etiam sensus. nam sensus, qui est actu, est motus per corpus, sensu aliquid patiente.

13 Quibus igitur inanimatum variatur, his variatur etiam animatum: quibus autem animatum, non his omnibus variatur inanimatum: quandoquidem non variatur secundum sensus.

D 14 Et alterum latet, alterum non latet, cum patitur. sed nihil prohibet etiam inanimatum lateret, quando non secundum sensus variatio fit.

15 Si igitur quod variatur, a sensibilibus variatur; in his omnibus perspicuum est simul esse quod extremum variat, & quod primum variatur: illi namque continuus est aer, aeri autem corpus: rursus color lumini, lumen aspectui. Et eodem modo se habet & auditus, & odoratus: quoniam aer est primum mouens, relatum ad id quod mouetur. Et in gustu similiter res se habet. nam sapor est simul cum gustu.

E 16 Itidem etiam res habet in rebus inanimatis, & sensu carentibus.

17 Quare nihil erit interiectum ei quod variatur, & ei quod variat.

18 Quin nec eius quod augetur, & eius quod auget. quod enim primum auget, appositum auget, aded ut totum fiat unum.

γρ. ηειχός, & μοχ, θριγμύνη

ὡς τὰ οὖν ἔτε τῆς οἰκίας τελείωμα λέγεται. ἄλλοίωσιν ἀποποι γὰρ εἰ ὁ * θριγκῶς καὶ ὁ κέρσιμος ἀλλοίωσις, ἢ εἰ θριγκουμένη καὶ κερσιμουμένη ἀλλοιοῦται, ἀλλὰ μὴ τελειοῦται ἢ οἰκία. τὸ αὐτὸν ἔχον ἐστὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας, καὶ τῆς ἐξόντων ἢ λαμβανόντων. αἱ μὲν γὰρ τελειώσεις, αἱ δὲ ἐκστάσεις εἰσὶν ὡς τε οὐκ ἀλλοιώσεις.

5. Ἐπὶ δὲ καὶ φανερὸν ἀπάσας εἶ) τὰς ἀρετὰς ἐν ᾧ πῶς ἔχιν. τὰς μὲν γὰρ τῶ σώματος, οἷον ὑγίαν καὶ διεξίαν, ἐν κέρσι καὶ συμμετεία θερμῶν καὶ ψυχρῶν ἴστων, ἢ αὐτὰ πῶς αὐτὰ τῆς ἐπιθυμίας, ἢ πῶς τὸ ἀειεργον. ἰμοίως δὲ καὶ τὸ κέλλος καὶ πλὴν ἰστων, καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς καὶ κακίας. ἐκάστη γὰρ ἐστὶ τῶ πῶς ἔχιν, καὶ πῶς τὰ οἰκεία πάθη ἢ κακῶς ἀφαιρήσει τὸ ἔργον οἰκεία δὲ ὑφ' ὧν γίνεσθαι ἐφθείρεσθαι πέφυκεν. ἐπεὶ οὖν τὰ πῶς πῶς, ἔτε αὐτὰ ἐστὶν ἀλλοιώσεις, ἔτε αὐτῶν ἐστὶν ἀλλοιώσεις, ἔτε γῆρας, ἔθ' ὅλως οὐδὲ μεταβολὴ σθένος, φανερόν ἐστι οὐθ' αἱ ἐξέσεις, ἔθ' αἱ τῶν ἐξέσεων ἀποβολαὶ καὶ λήψεις, ἀλλοιώσεις εἰσὶν.

6. Ἀλλὰ γίνεσθαι μὲν ἴσως αὐτὰς καὶ φθείρεσθαι ἀλλοιοῦμένων πινάκων, ἀνάγκη, καθάπερ καὶ τὸ εἶδος, καὶ πλὴν μορφῶν, οἷον θερμῶν καὶ ψυχρῶν, ἢ ξηρῶν καὶ ὑγρῶν, ἢ ἐν οἷς τυγχάνουσιν οὐσα πῶς πῶς. πῶς τὰ οὖν γὰρ ἐκάστη λέγεσθαι κακία καὶ ἀρετή, ὑφ' ὧν ἀλλοιοῦσθαι πέφυκε τὸ ἔργον. ἢ μὲν γὰρ ἀρετὴ, ποιεῖ ἀπαθές, ἢ ὡς δεῖ παθητικόν. ἢ δὲ κακία, παθητικόν μὲν ἐναντίως καὶ ἀπαθές.

7. Ὀμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἐξέσεων. ἀπάσας γὰρ καὶ αὐτὰς πῶς πῶς ἔχιν.

8. Καὶ αἱ μὲν ἀρεταὶ τελειώσεις. αἱ δὲ κακία, ἐκστάσεις.

9. Ἐπὶ δὲ, ἢ μὲν ἀρετὴ, ἢ ἀφαιρήσει πῶς τὰ οἰκεία πάθη. ἢ δὲ κακία, κακῶς. ὡς τὸ ἔθ' αὐτὰ ἐσοντα ἀλλοιώσεις. σθένος δὲ ἐ ἀποβολαὶ καὶ αἱ λήψεις αὐτῶν.

10. Γίνεσθαι δὲ αὐτὰς ἀναγκάσιον ἀλλοιοῦμένου τῶ ἀσθητικοῦ μέρους. ἀλλοιωθήσεται δὲ ὑπὸ τῆς ἀσθητικῆς. ἀπάσα γὰρ ἢ ἠθικὴ ἀρετὴ πῶς ἠδοναὶ καὶ λύπαι τὰς ἡματιχάς. αὐτὰ δὲ ἢ ἐπὶ τῶ πῶς πῶς, ἢ ἐπὶ τῶ μεμνησθαι, ἢ ἐπὶ τῶ ἐλπίζειν. αἱ μὲν οὖν * ἐπὶ τῶ πῶς ἀσθητικῶν εἰσὶν, ὡς τὸ ὑπὸ ἀσθητικῶν πῶς κινεῖσθαι. αἱ δὲ ἐπὶ τῶ μνήμη καὶ τῶ ἐλπίδι ἀπὸ τῶν αὐτῶν εἰσὶν.

γρ. ὡ τῶ πῶς

quemadmodum igitur nec domus perfectionem vocamus variationem: (absurdum enim est, si fastigium ac tegula sit variatio: vel si domus, cum accipit fastigium ac tegitur, variatur, ac non potius perficitur:) eodem modo se res habet etiam in virtutibus & vitiis, & in habentibus & suscipientibus virtutes vel vitia. nam illæ sunt perfectiones, hæ vero sunt amotiones: quare non sunt variationes.

5. Præterea dicimus omnes virtutes in eo consistere quod est ad aliquid aliquo modo affectum esse. corporis enim virtutes, ut sanitatem, & firmam corporis constitutionem, in temperatione ac symmetria calidorum ac frigidorum collocamus, ita ut vel ipsa interna inter se conferantur, vel ad id quod continet. similiter autem & pulchritudinem & robur, & alias virtutes, ac vitia. quælibet enim in eo consistit quod est ad aliquid aliquo modo affectum esse: & ad proprias affectiones bene vel malè disponit id in quo est. propriæ verò affectiones dicuntur, à quibus rem gigni & perimi comparatum natura est. quoniam igitur quæ ad aliquid referuntur, nec ipsa sunt variationes, nec ipsorum est variatio, nec generatio, nec omnino vlla mutatio: perspicuum est, neque habitus neque habituum amissiones & susceptiones esse variationes.

6. Sed fieri fortasse hæc atque interire variatis quibusdam necesse est, quemadmodum & speciem ac formam, utputa calidis & frigidis, vel siccis & humidis, vel in quibus primis insunt. in his enim dicitur quodcumque vitium & virtus, à quibus natura aptum est variari id quod ea habet. virtus enim efficit impatibile, vel ut oportet patibile: vitium verò contrario modo patibile, & impatibile.

7. Similiter etiam res habet in animæ habitibus. hi namque omnes in eo spectantur quod est ad aliquid aliquo modo affectum esse.

8. Et virtutes quidem sunt perfectiones: vitia verò, amotiones. 9. Præterea virtus bene disponit ad proprias affectiones: vitium autem, malè. quare neque hæc erunt variationes, neque ipsorum amissiones, & susceptiones.

10. Necesse est autem hæc gigni variatâ parte sensitiva. variabitur autem à sensibilibus. omnis enim virtus moralis in voluptatibus & doloribus corporis versatur: quæ vel in actione, vel in memoria, vel in spe consistunt. aliæ igitur voluptates consistunt in actione sensus, ad eam ut à sensibili aliquo sensus moueatur: aliæ verò in memoria, & spe consistentes, ab hac actione oriuntur.

aut enim recordantes, quæ passi sunt, latentur; aut sperantes, quæ expectant. quapropter necesse est, omnem eiusmodi voluptatem à sensibilibus fieri. Quoniam autem cum voluptas & dolor gignitur, etiam virtus & vitium gignitur; (quandoquidem in his versantur;) voluptates verò & dolores sunt variationes partis sensitivæ; perspicuum est, necesse esse, ut variato aliquo & hæc amittantur, & suscipiantur. 11 Præterea horum generatio est cum variatione: ipsa verò non est variatio. 12 Sed neque partis intellectivæ habitus sunt variationes. nam sciens maximè dicitur esse in eorum numero quæ ad aliquid referuntur. hoc autem manifestum est: quia scientia in nobis gignitur non secundum aliquam facultatem motis, sed cum aliquid insit. etenim ex particulari experientia vniuersalem scientiam accipimus. 13 Neque igitur actio est generatio: nisi quis & aspectum, & tactum, generationes esse inquit: nam actio est tale quidpiam.

14 Rursus ipsius usus & actionis non est generatio: nisi quis etiam ipsius aspectus ac tactus putet generationem esse. atque agere est his simile.

15 Prima verò scientiæ acquisitio non est generatio, nec variatio. nam qui euifse ac lictisse diancæam, id vocamus scire ac prudentem esse. ad quietem autem non est generatio: quoniam omnino nullius motionis est; quemadmodum antea dictum fuit. 16 Præterea sicuti cum ex ebrietate, aut somno, aut morbo, in contraria quispiam est mutatus, non dicimus eum iterum scientem factum esse, quamquam scientiâ uti non posset: ita nec quando ab initio sumit aliquis habitum. nam eò quòd sistitur anima à morali virtute, fit aliquid prudens, & sciens.

17 Ideoque pueri nec intelligere possunt, nec sensibus æquè iudicare, ut seniores: quia multa in eis est perturbatio, & motio. sedantur autem, & à perturbatione liberantur, quandoque à natura, quandoque ab aliis.

18 Sed in vtrisque hoc accidit, dum quædam, quæ corpore sunt, variantur, quemadmodum in expergefactione & actione euenit, cum aliquis sobrius fit, & expergificitur. 19 Perspicuum igitur est ex iis quæ dicta sunt, ipsum variari, & variationem, in rebus sensibilibus fieri, & in sensitiva animæ parte; non in vlla alia, nisi ex accidenti.

A ἢ γὰρ οἷα ἔπαθον μεμνημένοι ἠδοντά, ἢ ἐλπίζοντες οἷα μὴ οἰοῦν. ὥστε ἀνάγκη πάντων πρὸς τοιαύτην ἠδονὴν, ἢ πρὸ τῆς ἀποθνήσκου γίνεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἠδονῆς καὶ λύπης ἐγγυνομώδης, καὶ ἡ κακία, καὶ ἡ ἀρετὴ ἐγγίνεται. (ὡς εἰς τούτους γὰρ εἰσιν) αἱ δὲ ἠδοναὶ ἔσονται ἀλλοιώσεις τῆς ἀσθητικῆς. φανερόν ὅτι ἀλλοιωμένου τίνος, ἀνάγκη καὶ τούτους ἀποβάλλειν, καὶ λαμβάνειν. 11 Ἐπὶ, ἢ μὲν ἡμεῖς αὐτῶν μετὰ ἀλλοιώσεως, αὐτὴ δὲ οὐκ ἔστιν. 12 Ἀλλὰ μὲν οὖν οὗτος ἀφανιστικῶς μέρει τῆς ψυχῆς ἢ ἀλλοιώσεως. τὸ γὰρ ὅτι τῆς μάλιστα τῆς πρὸς τὴν λέγεσθαι. τὸ γὰρ δὴ δὴλον· κατὰ οὐδέ μιν γὰρ δυνάμειν κινηθεῖσιν ἐγγίνεται τὸ τῆς ὀπίστημης, ἀλλ' ὑπερξάντος ἴκονος. ἐκ γὰρ τῆς κατὰ μέρος ἐμπειρίας πρὸς καθόλου λαμβανόμεν ὀπίστημιν. 13 Οὐδὲ δὴ ἡ ἐνέργεια ἡμεῖς, εἰ μὴ τις ἔσται ἀναβλέψαν καὶ πρὸς ἀφῆν ἡμεῖς φησὶ. τοιοῦτον γὰρ ἡ ἐνέργεια. 14 Πάλιν δὲ τῆς γρησέως καὶ τῆς ἐνεργείας, οὐκ ἔστι ἡμεῖς, εἰ μὴ τις καὶ τῆς ἀναβλέψεως, καὶ τῆς ἀφῆς οἴεται ἡμεῖς εἶναι, καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὁμοίον τούτοις.

B οὐδὲ δὲ ἀφανιστικῶς μέρει τῆς ψυχῆς ἢ ἀλλοιώσεως. τὸ γὰρ ὅτι τῆς μάλιστα τῆς πρὸς τὴν λέγεσθαι. τὸ γὰρ δὴ δὴλον· κατὰ οὐδέ μιν γὰρ δυνάμειν κινηθεῖσιν ἐγγίνεται τὸ τῆς ὀπίστημης, ἀλλ' ὑπερξάντος ἴκονος. ἐκ γὰρ τῆς κατὰ μέρος ἐμπειρίας πρὸς καθόλου λαμβανόμεν ὀπίστημιν. 13 Οὐδὲ δὴ ἡ ἐνέργεια ἡμεῖς, εἰ μὴ τις ἔσται ἀναβλέψαν καὶ πρὸς ἀφῆν ἡμεῖς φησὶ. τοιοῦτον γὰρ ἡ ἐνέργεια. 14 Πάλιν δὲ τῆς γρησέως καὶ τῆς ἐνεργείας, οὐκ ἔστι ἡμεῖς, εἰ μὴ τις καὶ τῆς ἀναβλέψεως, καὶ τῆς ἀφῆς οἴεται ἡμεῖς εἶναι, καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὁμοίον τούτοις.

C 15 Ἡ δὲ ἐξ ἀρχῆς λήψις τῆς ὀπίστημης, ἡμεῖς μὲν οὐκ ἔστιν, ἔδ' ἀλλοιώσεως. τὸ γὰρ ἠρεμῆσαι καὶ εἶναι πρὸς ἀφῆν, ὀπίστημιν ἀφῆν καὶ φρονεῖν λεγόμενα. εἰς δὲ τὸ ἠρεμῆσαι, οὐκ ἔστι ἡμεῖς. ὅλως γὰρ οὐδέ μιν μεταβολῆς, καθάπερ εἴρηται πρότερον. 19 Ἐπὶ δὲ, ὡς περὶ ὅταν ἐκ τῆς μεθύσειν, ἢ καθύδου, ἢ νοσεῖν. εἰς τὰ ἐναντία μεταστῆ τῆς, ἢ φανερῶς ὀπίστημιν γρησέναι πάλιν. καίτοι ἀδυνάτος * ἢ Scrib. ὡ τ.

D 18 Ἐν ἀμφοτέροις ὅτι ἀλλοιωμένων πινῶν τῆς ἐν σώματι, καθάπερ ὅτι * τῆς ἐνέργειας, καὶ τῆς ἐνεργείας, ὅταν νήφον γρησῆται ἔσται ἐργασίη. 19 Φανερόν οὖν ἐκ τῆς εἰρημώδους, ὅτι τὸ ἀλλοιωθῆναι καὶ ἀλλοιώσεως, ἐν τε τοῖς ἀσθητικῶς γίνεσθαι, ἔστι ἐν τῇ ἀσθητικῇ μορῇ τῆς ψυχῆς. ἐν ἄλλῳ ὅτι οὐδὲν, πάλιν καὶ συμβεβηκός.

E 19 Φανερόν οὖν ἐκ τῆς εἰρημώδους, ὅτι τὸ ἀλλοιωθῆναι καὶ ἀλλοιώσεως, ἐν τε τοῖς ἀσθητικῶς γίνεσθαι, ἔστι ἐν τῇ ἀσθητικῇ μορῇ τῆς ψυχῆς. ἐν ἄλλῳ ὅτι οὐδὲν, πάλιν καὶ συμβεβηκός.

Tom. I.
 Bbb iii

Cap. V.

De motuum comparatione.

Aπορήσθε δ' αὖ τις πότερον ἔσται κινήσεις πᾶσα πάση συμβλητή, ἢ ὄχι.

2 Εἰ δὴ ὅστι πάσα συμβλητή, ἔομοταχὲς ὅτι ἴσῳ χρόνῳ ἴσον κινῆσθαι, ἔσται ὡς ἐπιφε- ρῆς πρὸς ἴσην βύθειαν, καὶ μείζων δὴ καὶ ἐλάττω.

3 Ἐπὶ ἀλλοιώσεως καὶ φορέας τις ἴση, ὅταν ἐν ἴσῳ χρόνῳ, ὅ μὴ ἀλλοιωθῆ, ὅ δὲ ἐπιφερῆ. ἔσται ἄρα ἴσον ὅ πάθος μήκει· ἀλλ' ἀδιώκον. ἀλλ' ἄρα ὅταν ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἴσον κινήσῃ, τότε ἴσοιταχὲς ἴσον δὲ ὅτι ἔστι * πάθος μήκει. ὥστε ὅτι ἔστιν ἀλλοιώσεως φορέας ἴση, ὅτι ἐλάττω, ὥστε ὅ πάσα συμβλητή.

ἴσ. πάθος πᾶ μ.

4 Ἐπὶ δὲ τῷ κύκλῳ καὶ τῆς βύθειας πῶς συμβλησέσθαι; ἀποκρίνεται γὰρ εἰ μὴ ἔσται κύκλῳ, ὁμοίως τῷ κινῆσθαι, ἔομοι ὅτι τῆς βύθειας· ἀλλὰ βύθους ἀνάγκη ἢ θάπτον, ἢ βραδυτέρον, ὥστε εἰ ὅ μὴ κινῆσθαι, τὸ δὲ ἀνάγκη.

5 Ἐπὶ ὅθεν ἀναφέρει ὅτι ἐν ὅ λόγῳ, εἰ τις φησὶν ἀνάγκη εἶθ' ἰσῶν βύθους ἢ βραδυτέρον κινῆσθαι· ἔσται γὰρ μείζων καὶ ἐλάττω ἢ ὡς ἐπιφερῆς τῆς βύθειας, ὥστε καὶ ἴση. εἰ γὰρ ἐν ὅ α χρόνῳ, ὅ μὴ πῶ β διήλθε, τὸ γ πῶ γ, μείζων δὲ εἶναι ἢ β τῆς γ. οὕτω γὰρ τὸ θάπτον ἐλέγετο. ὅτι οὐ καὶ εἰ ἐν ἐλάττω ἴσον θάπτον· ὥστε ἔσται πὶ μέγεθος τῶ α ἐν ὅ τὸ β ὅ κύκλου τὸ ἴσον διείσθαι, ἔομοι τὸ γ ἐν ὅ α πῶ α πῶ γ.

6 Ἀλλὰ μὲν εἰ ἔστι ζυμβλητά, συμβαίει τὸ ὅτι ἴση βύθειαν εἶθ' ὅ κύκλῳ· ἀλλ' ὅ ζυμβλητά· ὅτι ἄρα αὐτὴ κινήσεως.

7 Ἀλλ' ὅσα μὴ ὁμόφυμα, ἀπὸρτα ζυμβλητά. ὅτι ἀπὸ τῶ ζυμβλητόν, πότερον ὅ ζυμβλητόν τὸ γραφόν, ἢ ὅ οἶνος, ἢ ἢ κήτη; ὅτι γὰρ ὁμόφυμα, ὅ ζυμβλητά· ἀλλ' ἢ κήτη τῆ ὅ ζυμβλητόν, ὅτι τὸ αὐτὸ * σημαίνει τὸ ὅ ζυμβλητόν· ἀπὸ οὗ ὅ ζυμβλητόν τὸ ὅ ζυμβλητόν, καὶ αὐτὸ; πολὺ δὲ πὶ ἢ ἢ ὅ αλλοιώσεως καὶ φορέας.

ζυμβλητά

ζυμβλητά

ζυμβλητά

ζυμβλητά

ζυμβλητά

ζυμβλητά

8 Ἡ ὅ ζυμβλητόν μὴ τῶ ὅ αλλοιώσεως, ὡς εἰ μὴ ὁμόφυμα, ζυμβλητά. τὸ γὰρ πολὺ τὸ αὐτὸ * σημαίνει ἐν ὅ ζυμβλητόν καὶ ἀέρι, καὶ οὐ συμβλητά. εἰ δὲ μὴ, τὸ γὰρ διπλάσιον τὸ αὐτὸ. δύο γὰρ ὅ ζυμβλητόν, ἔομοι ὅ ζυμβλητά.

ζυμβλητά

ζυμβλητά

ζυμβλητά

ζυμβλητά

ζυμβλητά

ζυμβλητά

9 Ἡ ἔομοι τῶ ζυμβλητόν ὅ αὐτὸς λόγος; καὶ γὰρ τὸ πολὺ ὁμόφυμον· ὅτι εἰσὶν * καὶ οἱ ὁμόφυμοι λόγοι.

ζυμβλητά

ζυμβλητά

Dubitare autem quispiam possit, an omnis motus sit omni motui comparabilis, necne. 2 Si igitur omnis motus sit comparabilis, & æquæ velox sit, quod equali tempore per æquale mouetur: certè aliqua linea circularis erit rectæ æqualis, & maior quoque, & minor. 3 Præterea variatio & latio quædam erunt æquales, cum scilicet æquali tempore alterum variatum, alterum illatum fuerit. erit igitur æqualis affectio longitudini: quod est impossibile. Verùm cum æquali tempore per æquale motum fuerit, tunc æquæ velox dicitur. sed affectio non est longitudini æqualis. quapropter variatio non est lationi æqualis, nec minor. Quare non omnis motus est comparabilis.

4 In circulo autem & recta linea quonam modo accidet? quippe absurdum est, nisi poterit similiter hoc moueri circulo, & illud in rectum; sed illico necesse sit aut celerius aut tardius moueri. perinde ac si alterum esset decliue, alterum accliuæ. 5 Præterea nihil refert, quod ad hanc rationem attinet, si quis dixerit necesse esse ut illico celerius vel tardius moueatur: erit enim maior & minor linea circularis, quam recta: quare erit etiam æqualis. nam si in æ tempore alterum conficit lineam β, alterum lineam γ: utique maior erit linea β, quam γ: sic enim celerius dicebatur: ergo & si minori tempore æquale spatium conficiat, celerius erit. quocirca erit aliqua pars temporis α qua mobile β æqualem circuli partem conficit, atque mobile γ, toto α tempore conficit lineam γ.

6 At verò si sint comparabilia, euenit quod nuper dictum fuit, rectam lineam esse circulo æqualem. atqui hæc non sunt comparabilia. proinde neque motus. 7 Sed quæcumque non sunt homonyma, ea omnia sunt comparabilia. veluti, cui non est comparabile quodnam sit acutius, stilisne, an vinū, an nete? quia scilicet sunt homonyma, ideo, non sunt comparabilia. sed nete cum proxima chorda confecti potest: quoniam acutum in vtrisque idem significat. num igitur velox non idem significat hic & ibi: multo autem minus in variatione & latione.

8 An primum quidem hoc non est verum, si homonyma non sunt; comparabilia esse? multum enim, idem significat in aqua & aëre: nec tamen hæc sunt comparabilia. Si verò non ita sit: at certè duplū, idem significat, nempe duo ad vnum. neque hæc sunt comparabilia. 9 An & in his est eadem ratio? nam & multum est homonymum. sed quorundam etiam definitiones sunt homonymæ:

Scrib. ὅτι

λόγοι ὁμοί.

veluti, si quis dicat multum esse tantum, & super aliud; tantum, & æquale, est homonymum. sed & vnum fortassis illico est homonymum: quod si hoc est, etiam duo. alioqui cur alia essent comparabilia, alia minimè? si sit vna natura.

10 An quia in alio primo receptaculo? equus igitur & canis sunt comparabiles, vtrum scilicet sit candidius: quoniam id, in quo primo inest candor, est idem, nempe superficies. & secundum magnitudinem idem res sunt comparabiles. sed aqua & vox nequaquam: quoniam est in alio.

11 An manifestum est, ita fore vt omnia liceat vnum facere, sed dicere vnumquodque esse in alio? atque idem erit æquale & dulce & candidum, sed in alio. 12 Præterea non quoduis est receptaculum, sed vnum est vnus primus.

13 Num igitur non solum oportet ea quæ sunt comparabilia, non esse homonyma, sed etiam neque id quod comparatur, neque id in quo illud est, habere differentiam? Verbi gratia, color recipit differentiam, seu diuisionem: ergo non est aliquid secundum hunc comparabile: veluti vtrum magis coloratum sit, non ratione alicuius coloris, sed quatenus est color: verum est comparabile ratione alboris. Ita etiam in motu æque velox dicitur, quæ æquali tempore motum est per tantum æquale. Si igitur hoc tempore pars magnitudinis variata est, pars verò illata: æqualisne est hæc variatio & æque velox ac latio? sed hoc est absurdum. causa verò est, quia motus habet species.

15 Quare si ea quæ æquali tempore fertur per æqualem longitudinem, sint æque velocia, linea recta & circularis erunt æquales. 1 Vtrum igitur causa est, quia latio est genus, an quia linea est genus? nam tempus idem est semper inditiduum specie. An ea simul specie differunt? etenim latio species habet, si illud habeat species, in quo mouetur. 17 Præterea si id per quod fit motus: veluti, si sint pedes, ambulatio: si alæ, volatus, an non, sed figuris tantum latio diuersa est? 8 Quapropter ea quæ æquali tempore per eandem magnitudinem mouentur, sunt æque velocia: eadem autem magnitudo est, quæ non diuiditur in species, & motus similiter idem, qui non diuiditur in species.

19 Quocirca hoc est considerandum, quæ nam sit differentia motus. 20 Atque hic sermo indicat genus non esse vnum quid, sed propter hoc multa latere. 21 Homonymiarum autem alia longè distant: alia quandam similitudinem habent: alia sunt propinqua aut genere, aut proportione: ideo non videntur homonymia, cum tamen sint.

22 Quando igitur species diuersa est: vtrum si eadem est in alio, an si alia in alio?

Α οἷον εἰ λέγῃ τις, ὅτι τὸ πολὺ, τὸ ποσὺτον, καὶ * ἐπὶ αὐτῷ τὸ ποσὺτον, ἔ τὸ ἴσον ὁμοῦνον, καὶ τὸ ἐν δὲ, εἰ ἐτυχεν διῆς ὁμοῦνον. εἰ δὲ τῆς καὶ τὰ δύο ἐπεὶ ἀφ' ἑαυτῶν μὴ συμβλητὰ, τὰ δὲ εἰς, εἰς αὐτῶν μίαν φύσιν;

10 Η ὅτι ἐν αὐτῷ ἀφ' ἑαυτῶν δεκτικῶν; ὁ μὲν δὴ ἵππος, ἔ ὁ κύων, ἔμβλητὰ, πότερον λευκότερον ἐστὶν ἢ γὰρ ἀφ' ἑαυτῶν τὸ αὐτῶν, ἢ ὅτι φανερὰ καὶ χεῖρ μέγεθος ὡς αὐτῶν. ὕδωρ δὲ ἔ φωτὴ εἰς ἐν αὐτῷ γὰρ.

11 Η δὴλον ὅτι ἔσται ἕτερον γὰρ πρῶτον ἐν ποίῳ, ἐν δὲ αὐτῷ ἕκαστον φάσκειν εἶναι, καὶ ἔσται τούτων ἴσον, καὶ γλυκὺ, καὶ λευκόν, ἀλλ' ἐν αὐτῷ.

12 Ἐπὶ δεκτικῶν δὲ τὸ τυχεῖν ἔστιν, ἀλλ' ἐν ἐνὸς τὸ ἀφ' ἑαυτῶν.

13 Αλλ' ἀρα ἕ μόνον δεῖ τὰ ἔμβλητὰ μὴ ὁμοῦνα εἶναι. ἀλλὰ ἔ μὴ ἔχῃ ἀφ' ἑαυτῶν, μήτε ὁ, * μήτε ἐν αὐτῷ λέγω δὲ, οἷον χροῖα καὶ * ἔχῃ ἀφ' ἑαυτῶν. τριγώνῳ δὲ συμβλητῶν καὶ τῆς οἷον πότερον χροῖα μᾶλλον, (μὴ κατὰ τὴν χροῖαν, ἀλλ' ἢ τὴν χροῖαν) ἀλλὰ καὶ τὸ λευκόν.

14 Οὕτω καὶ αὐτὴ κίνησις ὁμοταχὴς τὸ ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινήσῃ ἴσον * ποσὺν δὲ. εἰ δὲ τῶ μήκος ἐν τῷ αὐτῷ, τὸ μὲν ἡλυσιώδη, τὸ δὲ ἰσῶν ἀρα αὐτῆ ἢ ὁμοίωσις καὶ ὁμοταχὴς τῆ φασκῆ; ἀλλ' ἀποπον. ἀπτόν δὲ, ὅτι ἢ κίνησις ἔχει εἶδη.

15 Ὡστε εἰ τὰ ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἐνεργήσαντα ἴσον μήκος, ἴσοταχῆ ἔσται, ἴση ἢ ὁμοίωσις καὶ ἢ αὐτῶν φερῆς.

16 Πότερον οὖν ἀπτόν, ὅτι ἢ φασκῆ χρόνος, ἢ ὅτι ἢ χροῖα χρόνος; ὁ μὲν γὰρ χρόνος ὁ αὐτὸς ἀεὶ ἀτομος εἶδος, * ἢ καὶ ἀμα ἐκείνα εἶδει ἀφ' ἑαυτῶν; καὶ γὰρ ἢ φασκῆ εἶδη ἔχει, ἀφ' ἑαυτῶν ἔχει εἶδη, ἐφ' οὗ κινῆται.

* 17 Ἐπὶ δὲ, αἰ δὲ εἰς, οἷον εἰ πόδες, βᾶσις; εἰ πτέρυγες, πτήσις, ἢ οὐ; ἀλλὰ ὅτις χροῖα ἢ φασκῆ δὴ.

18 Ὡστε τὰ ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὸ αὐτῶν μέγεθος κινήσῃ, ἴσοταχῆ τὸ αὐτῶν δὲ ἀφ' ἑαυτῶν εἶδος, καὶ κίνησις ἀφ' ἑαυτῶν εἶδος.

19 Ὡστε, τῆς το σκεπτόμενον, τίς ἀφ' ἑαυτῶν κινήσεως.

20 Καὶ σημαίνει γὰρ ὁ λόγος εἶναι, ὅτι τὸ γένος ἔχῃ ἐν τῷ, ἀλλὰ αὐτῶν τῆς το λαμβάνει πολλά.

21 Εἰσὶ τε τῶ ὁμοῦνα, αἱ μὲν πολὺ ἀπέχουσαι, αἱ δὲ τίνα ὁμοιότητα ἔχουσαι, αἱ δὲ ἐγγύς, ἢ ὁμοῦνα, ἢ ὁμοῦνα. ἀλλ' ἔ δοκῶσιν ὁμοῦνα μᾶλλον εἶναι.

22 Πότε οὖν ἔτερον τὸ εἶδος; εἰς αὐτῶν ἐν ἑαυτῶν, ἢ ἀφ' ἑαυτῶν ὡς ἑαυτῶν.

γρ. εἰς αὐτῶν

γρ. μήτε ὁ

γρ. ἔχει ἀφ' ἑαυτῶν

γρ. ποσὺν τῶ

μῆκος ἐν τῶ

γρ. ἢ ἀμα

κακῶτα εἶδει

δ. α. ἢ ἀμα

ὁμοῦνα εἶδ.

γρ. ὅτι εἰς, ὅ

καί τις ὄρεος, ἢ παρ' κρινουδάρι, ὅτι τὸ αὐτὸ ὁ λευκὸν, * καὶ ὁ γλυκὺ, ἢ ἄλλο. ἢ ὅτι ἐν ἄλλῳ φαίνεται ἕτερον, ἢ ὅτι ὅλως ὁ αὐτός;

23 Περὶ δὴ ἀλλοιώσεως πῶς ἔστιν ἰσοταχῆς ἕτερα ἕτερα; εἰ δὴ ἔστι ὁ ὑγιάζων, ἀλλοιοῦσθαι ἔστι δὲ, τὸ μὲν παχὺ, τὸ δὲ βραδέως ἰαθῆναι, ἔστω ἅμα τινὰς ὡστ' ἔστιν ἀλλοίωσις ἰσοταχῆς. εἰ ἴσῳ χρόνῳ ἡλλοιώθη.

24 Ἀλλὰ τί ἡλλοιώθη; ὁ γὰρ ἴσον ὄρεα ἔστω ἐν αὐτῷ λεγόμενον, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ ποσῷ ἰσότης, ἐν αὐτῷ ὁμοιότης. ἀλλ' ἔστω ὁ αὐτὸς μεταβολήν ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἰσοταχῆς.

25 Γότερον οὖν ἐν ᾧ ὁ πάθος, ἢ ὁ πάθος δεῖ συμβεβῆναι; ἐν αὐτῷ μὲν δὴ ὅτι ἡ ὑγία ἢ αὐτῇ, ἔστι λεβή, ἢ ὅτι ἕτε μῦλλον, ἕτε ἡπτον, ἀλλ' ὁμοίως ὑπάρχει. εἰ δὲ ὁ πάθος ἄλλο ἢ, οἷον ἀλλοιοῦσθαι ὁ λευκανόμενον, * ἔστω ὑγιάζόμενον, τούτοις ὁσδὲν ὁ αὐτὸς, ἕστω ἴσον, ἕστω ὁμοιον, ἢ ἡδὴ αὐτὰ εἶδη ποιεῖ ἀλλοιώσεως, ἔστω ἓστι μία, ὡς ἔστω ὁσδὲ φασγάν.

26 Ὡστε ληπτόν ποσα εἶδη ἀλλοιώσεως, καὶ ποσα φασγάν. 27 εἰ μὲν οὖν τὰ κινήματα εἶδη ἀφ' αὐτῶν, ὧν εἰσιν αἱ κινήσεις καὶ αὐτὰ, καὶ μὴ ἔστω συμβεβηκός, καὶ αἱ κινήσεις εἶδει διαίρουσιν. εἰ δὲ γίνεσθαι, γίνεσθαι εἶδει ἀριθμῶν, ἀριθμῶν.

28 Ἀλλὰ δὴ πότερον εἰς ὁ πάθος δεῖ βλέπειν, εἰ δὲ ὁ αὐτὸς ἢ ὁμοιον. εἰ ἰσοταχῆς αἱ ἀλλοιώσεις, ἢ εἰς τὸ ἀλλοιοῦσθαι. οἷον εἰ τὸ μὲν ἴσον δὲ λελευχίχρηται, τὸ δὲ ποσὸν δὲ ἢ εἰς ἄμφω; καὶ ἡ αὐτῇ μὲν, ἢ ἄλλῃ ἔστω πάθος, εἰ τὸ αὐτὸ, ἢ ἄλλο. ἴση δὲ ἢ ἀρίστος, εἰ ἔστω ἴσον ἢ ἀρίστον. 29 Καὶ ὅτι γένεσως δὲ καὶ φθορῆς τὸ αὐτὸ σκεπτόμενον, πῶς ἰσοταχῆς ἢ γένεσις, εἰ ἐν ἴσῳ χρόνῳ τὸ αὐτὸ καὶ ἀτομον, οἷον ἀνδραποδος, ἀλλὰ μὴ ζῶον. θάπτων δὲ, εἰ ἐν ἴσῳ ἕτερον. ἕστω * ἕστω μὲν τινὰ δύο, ἐν οἷς ἢ ἕτερότης, ὡς ἢ ἀπομοιότης. ἔστω εἰ ἔστιν ἀριθμῶν ἢ ὅσια. πλείων ἢ ἐλάττων ἀριθμῶν ὁμοιοειδῆς, ἀλλὰ ἀνώμωμον τὸ κοινόν, ἔστω τὸ ἕκαστερον [ποῖον τὸ μὲν ποῖον,] ὡς ἔστω τὸ πλεον πάθος, ἢ τὸ ὑπερέχον μάλλον. τὸ δὲ ποσόν, μείζον.

27. ἢ πύγ.

29. ἢ χρομῆ π

A & quæ-nam est definitio, seu quo-nam iudicamus album & dulce esse idem, vel diuersum? An quia in alio videtur species diuersa? an quia omnino non est eadem? 23 Quod igitur ad variationem attinet, quo modo altera est æquè velox atque altera? Sanè si sanari est variari; & fieri potest, vt alius celeriter, alius tardè sanetur; etiam fieri potest, vt quidam simul sanentur. quapropter est variatio æquè velox: æquali enim tempore variatum est. 24 Sed quid variatum est? nam æquale hîc non dicitur. sed vt est in quantitate æqualitas, ita hîc similitudo. sed esto æquè velox, quod idem mutatur æquali tempore.

B 25 Vtrum igitur id conferre oportet in quo est affectio, an ipsam affectionem? hîc sanè licet sumere sanitatem esse eandem, vel neque plus neq; minus, sed similiter inesse. si verò affectio diuersa sit: vtputà variatur, quod albescit, & quod sanatur: his nihil est idem, nec æquale, nec simile; quatenus hæc faciunt species variationis; nec est vna variatio, sicuti nec vna latio. 29 Quocirca sumendum est, quot sint species variationis, & quot species lationis. 27 Si igitur ea quæ mouentur, specie differunt, ea scilicet quorum sunt motiones per se, non ex accidenti; etiam motiones specie differunt. sin autem genere, genere: sin numero, numero. 28 Sed vtrum ad affectionem respicere oportet, sitne eadem vel similis, si variationes sint similes, an id quod variatur, (vtputà si huius tantum est dealbatio, illius verò tantum,) an ad vtrumque? & eadem quidem vel diuersa est variatio ratione affectionis, si affectio sit eadem vel diuersa: equalis autem vel inæqualis est variatio, si affectio illa sit æqualis vel inæqualis. 29 Quin & in generatione & interitu idem considerandum est, quomodo generatio sit æquè velox, nempe si æquali tempore idem atque indiuiduum gignatur, vt homo, non autem animal. velocior autem, si æquali tempore diuersum: non habemus enim duo aliqua, in quibus sit diuersitas, vt dissimilitudo. & si essentia est numerus; certè maior vel minor numerus est eiusdem speciei. sed nomine caret id quod est commune, & vtrumque: velut plus affectionis, seu quod excedit, dicitur magis: quantum autem, dicitur maius.

Cap. VI.

ΕΓεί δὲ τὸ κινουμὴ κινήσει πῶς, καὶ ἐν τίνι, καὶ μέγεθός του. (λέγω δὲ, τὸ μὲν ἐν τίνι, ὅτι ἐν χρόνῳ τὸ ὁ μέγεθός του, ὅτι ποσόν τί μήκος.

C Vm autem id quod mouet, aliquid semper moueat, & in aliquo, & vsque ad aliquid: (dico autem in aliquo, quia in tempore mouet, vsque ad aliquid verò, quia per quantam aliquam longitudinem:

semper enim simul mouet & mouit : quapropter erit quantum quiddam, quod motum est, & in quantum
 quod mouet: α autem, quod mouetur : β verò, longitudo per quam motum est: tempus autem, quo mouetur, est ubi α : sanè æquali tempore æqualis vis, quæ est ubi α , dimidium ipsius β mouebit per longitudinem duplo maiorem quàm γ : per longitudinem autem γ mouebit in dimidio temporis δ . sic enim erit proportio. 3 Et si eadem vis idem pondus hoc tempore per tantam longitudinem mouet; etiam per dimidiam longitudinis partem mouebit dimidiato tempore : & dimidiata vis dimidiatum pondus mouebit æquali tempore per æquale spatium. Vtputà virtutis α esto dimidia virtus ϵ : & ponderis β , esto dimidium ζ . similiter itaque affecta erunt : & eandem rationem habebit vis ad pondus. quapropter per æquale spatium æquali tempore mouebunt. Et si α mouet pondus ζ , tempore δ per longitudinem γ : non est necesse, vt æquali tempore α moueat duplum ponderis ζ per dimidiam partem longitudinis γ . 5 Si igitur α mouebit pondus β in tempore δ per longitudinem γ non propterea dimidium ϵ , nempe α , mouebit pondus β in tempore δ : nec in aliqua parte temporis δ mouebit per aliquam partem longitudinis γ , seu quæ eandem rationem habeat ad totam longitudinem γ , vt virtus α ad virtutem ϵ . omnino enim fortasse per nullam spatii partem mouebit. nam si tota vis per tantam longitudinem mouit : non propterea vis dimidiata mouebit, nec per quantamvis longitudinem, nec quouis tempore. alioqui vnus moueret nauigium, si eorum qui nauigium trahunt, vis diuideretur in numerum, & longitudinem per quam omnes mouerunt. 6 Idcirco Zenonis ratio non est vera, quantamvis milii partem sonum edere: quia nihil prohibet, quominus nullo tempore moueat huc aërem, quem totus incidens modius mouebat. nec igitur tantam partem, quantam moueret vnà cum toto, hæc *misly pars*, si sit per se, mouebit: quia nulla pars est in toto, nisi potestate. 7 Si verò duo sunt, & horum vtrumque mouet vtrumque pondus per tantum spatium tanto tempore: etiam coniuncte vires, id quod ex ponderibus est compositum, per æqualem longitudinem mouebunt; & æquali tempore: proportio namque est. 8 Num igitur ita res habet & in variatione, & accretione? est enim aliquid, quod auget: & aliquid, quod augetur: tanto autem tempore, & secundum tantam magnitudinem, alterum auget, alterum augetur. & quod variat, & quod variatur, itidem secundum aliquid seu secundum quantitatem aliquam vel magis vel minus variatum est : ac tanto tempore: duplo tempore duplum, & duplum duplo tempore:

A αεί γδ ἀρα κινεί καὶ κελίνηκεν ὡς τε ποσὸν πὶ ἕστα ὁ ἐκινήθη, καὶ ἐν ποσῶ.)
 2. Εἰ δὴ, ὁ μὲν α ὁ κινουῦ, ὁ δὲ β ὁ κενώμενον ὅσον δὲ κελίνηται μήκος, ὁ γ ἐν ἴσῳ δὲ ὁ χρόνος ἐφ' ὃ δ. ἐν δὲ τῷ ἴσῳ χρόνῳ ἢ ἴσῳ δυνάμεις ἢ ἐφ' ὃ α, ὁ ἡμίσει β διπλασίου τῷ γ κινήσει. πλὴν δὲ ὁ γ, ἐν τῷ ἡμίσει τῷ δ. ἔτω γὰρ ἀνάλογον ἕστα.
 3 Καὶ εἰ ἡ αὐτὴ δυνάμεις ὁ αὐτὸς ἐν τῷ δὲ χρόνῳ, πλὴν ἴσῳ δὲ κινήσει, καὶ πλὴν ἡμίσει α ἐν τῷ ἡμίσει, καὶ ἡ ἡμίσει α ἰσὺς ὁ ἡμίσει κινήσει, ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ ὁ ἴσῳ. οἷον τῆς α δυνάμειως ἕστα ἡμίσει α ἢ ὁ ε, καὶ τῷ β ὁ ζ ἡμίσει. ὁμοίως δὲ ἔχουσι, καὶ ἀνάλογον ἢ ἰσὺς πρὸς τὸ βάρος. ὡς τε τὸ ἴσῳ ἐν ἴσῳ χρόνῳ κινήσοισι.
 4 Καὶ εἰ τὸ ε τὸ ζ κινεῖ ἐν τῷ δ πλὴν γ, ὅτι ἀνάγκη ἐν τῷ ἴσῳ χρόνῳ τὸ ἐφ' οὗ ε γρ. ἀνάγκη τὸ διπλασίον τῷ ζ κινεῖν, πλὴν ἡμίσει α τῆς γ.
 5 Εἰ δὴ τὸ α, πλὴν τὸ β κινήσει ἐν τῷ δ, ὅσῳ ἢ τὸ γ τὸ ἡμίσει τῷ α, τὸ ἐφ' ὃ ε πλὴν τὸ β κινήσει ἐν τῷ χρόνῳ ἐφ' ὃ δ. οὐδ' ἐν τινὶ τῷ δ πὶ τῆς γ, ἢ ἀνάλογον πρὸς πλὴν ὅλῳ πλὴν γ, ὡς τὸ α πρὸς τὸ ε. ὅλως γδ εἰ ἔτυχεν, ὃ κινήσει ὅσῳ. εἰ γδ ἢ ὅλη ἰσὺς ποσῶ δὲ ἐκινήσει, ἢ ἡμίσει α κινήσει, οὐτε ποσῶ, ἔτε ἐν ὀποσφοῦν. εἰς γὰρ δὴ κινούσιν τὸ πλοῖον, εἴτε ἢ τε τῷ νεωλκῆν τέμνεται ἰσὺς, εἰς τὸ ἀριθμὸν ἢ εἰς τὸ μήκος, ὃ πῶντες ἐκινήσει. 6 Διὰ τῆς τοῦ Ζωῶνος λόγος οὐκ ἀληθῆς, ὡς φασὶ τῆς κέγχρε ὀπιουῦ μέγος ὅσῳ γὰρ κωλύει μὴ κινεῖν τὸν αἰετα ὅ μὴδενὶ χρόνῳ τῆς ὄν ἐκινήσει ἐμπεσῶν ὁ ὅλος μέδιμος. ὅσῳ δὲ πῶσῳ τῶν μωριον, ὅσον δὴ κινήσει τῷ ὅλῳ. εἰ εἴη κατ' αὐτὸ τῆς τοῦ κινήσει. ὅσῳ γδ ὅσῳ ἔστιν ἀλλ' ἢ ἐν τῷ ὅλῳ δυνάμει.
 7 Εἰ δὲ τὰ δύο, * ἐκάτερον δὲ τῶν δὲ ἐκάτερον κινεῖ τὸν δὲ ἐν ποσῶ δὲ, καὶ οἰκτιρῆσαι αἱ δυνάμεις τὸ οἰκτιρῆτον ἐκ τῷ βαρῶν, τὸ ἴσῳ κινήσοισι μήκος, καὶ ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἀνάλογον γὰρ.
 8 Αρ. οὐκ οὕτω καὶ ἐπ' ἀλλοιώσεως καὶ ἐπ' αὐξήσεως; τί μὲν γὰρ τὸ αὐξήσον, τί δὲ τὸ αὐξανόμενον; ἐν ποσῶ δὲ χρόνῳ, καὶ ποσῶν, τὸ μὲν αὐξήσει, τὸ δὲ αὐξάνεσθαι. καὶ τὸ ἀλλοιοῦν, καὶ τὸ ἀλλοιοῦν ὡς αὐτῶν, καὶ πὶ, καὶ ποσῶν καὶ τὸ μάλλον ἢ τὸ ἧττον ἢ ἰσῶνται. καὶ ἐν ποσῶ χρόνῳ, ἐν διπλασίῳ διπλασίον, καὶ τὸ διπλασίον ἐν διπλασίῳ

γρ. ἢ ἐκάτερον ἐπὶ τὸ ἴσῳ

γρ. ἢ ἐκάτερον ἐπὶ τὸ ἴσῳ

ὁ δὲ ἡμίση εἰς ἡμίση χρόνον, ἢ εἰς ἡμίση ἡ-
 μίου, ἢ εἰς ἴση διπλασίον. εἰ δὲ ὁ ἀλ-
 λοιωτὸν ἢ αὐξόν ὁ ποσὶνδε, εἰ δὲ ἡ ποσὶνδε ἢ
 αὐξέει ἢ ἀλλοιωτὸν, οὐκ ἀνάγκη καὶ ὁ ἡμίση
 εἰς ἡμίση, καὶ εἰς ἡμίση ἡμίση. ἀλλ' ὁσὸν, εἰ
 ἔτυχεν ἀλλοιωτὸν ἢ αὐξήσῃ, ὡς ἄρ' καὶ ἐπὶ
 τῆ βαρέως.

A dimidium autem dimidiato tempore, vel
 dimidiato tempore dimidium, vel æquali
 tempore duplum. Si verò quod variat vel
 auget, tantum tanto tempore vel auget vel
 variat; non est necesse, vt etiam dimidium
 dimidiato tempore, & dimidiato tempore di-
 midium augeat seu variet: sed fortasse nulla
 ex parte variabit vel augebit, sicut & in
 pondere contingebat.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΚΡΟΑΣΕΩΣ,
 ἢ περὶ φυσικῶν ἀρχῶν, τὸ Θ'.

ARISTOTELIS NATVRALIS AVSCVLATIONIS
 SEV,
 DE NATVRALIBVS PRINCIPIIS,
 LIBER VIII.

DE MOTV.

Motum semper fuisse, ac semper fore.

Cap. I.

ΠΟΤΕΡΟΝ δὲ γέγονέ πο-
 τε κίνησις οὐκ ἕσα πρότερον,
 ἢ φθείρεται πάλιν ἕτως ὡστε
 κινῆσθαι μηδὲν· ἢ ἕτε ἐχρῆτο,
 ἕτε φθείρεται, ἀλλ' αἰεὶ ἴσῃ, καὶ
 αἰεὶ ἕσαι, καὶ τῶτ' ἀθάνατον καὶ ἀπαυστον ὑ-
 πὲρ τῶν τοῖς ἕσιν, εἰς ζωὴν ἕσα τοῖς φύσει
 σὺννεῶσι πᾶσιν;

2 Εἶναι μὲν οὖν κίνησιν πάντες φασὶν οἱ
 περὶ φύσεως τι λέγοντες, ἀλλ' ὁ κοσμοποιεῖν,
 ἢ περὶ γένεσως καὶ φθορᾶς εἰς τὴν γενεάν
 * πᾶσιν αἰεὶ, ἢ ἀδιώκον ὑπὲρ χεῖν μὴ
 κινήσεως ἕσιν.

3 Ἀλλ' ὅποσοι μὲν ἀπείροισ κόσμοις τε εἰς
 φασι, καὶ τοῖς μὲν γίνεσθαι, τοῖς δὲ φθείρεσθαι
 τῶν κόσμων, αἰεὶ φασὶν εἶς κίνησιν: ἀναγκάσιον
 γὰρ τῆς γένεσως καὶ τῆς φθορᾶς εἶς μὲν κινή-
 σεως αἰετῶν. ὅσοι δὲ ἕνα καὶ αἰεὶ, ἢ ἕνα ἢ μὴ αἰεὶ,
 ἢ περὶ τῆς κινήσεως ὑποτίθενται καὶ λόγον.

TRVM autem factus est
 aliquando motus, cum an-
 tea non esset, & interit
 rursus, ita vt nihil mo-
 ueatur: an neque factus
 est, neque interit, sed semper erat,
 atque hoc immortale & indefinens re-
 bus inest, tanquam sit vita quaedam
 omnibus naturâ constantibus?

2 Esse igitur motum omnes asserunt,
 qui de natura aliquid dicunt: propterea
 quodd mundum faciunt, ac de gene-
 ratione & interitu his omnibus est in-
 spectio, quæ esse nequeunt, nisi mo-
 tus sit.

3 Sed quocumque, infinitos mun-
 dos esse aiunt, & alios quidem mundos
 fieri, alios verò interire, hi semper in-
 quiunt esse motum: quia necesse est eo-
 rum generationes & interitus esse cum
 motu. quicumque verò vnum mundum &
 semper, aut vnum & non semper esse affir-
 mant, etiam de motu id ponunt: quod est
 ei sententia consentaneum.

2. πᾶσι